

Utopia

Studentavisa i Tromsø

Seier til studentene

Barents Studentunion

stifta i Tromsø. Forrige helg var studenter fra Norrbotten, Østerbotten, Lappland og Kola-halvøya samla på UiTø.

Aldri mer Auschwitz!

9. november markeres internasjonal anti-fascistdag i Tromsø for fjerde år på rad.

Jordnær og omgjengelig

Vi tok med pedagogikk-student Sigurd Rushfeldt til en uformell prat i kantina.

SIDE 6

SIDE 12-13

SIDE 28

Utopia

....er et organ for studentene ved Universitetet i Tromsø. Aviser gis ut med støtte fra Student-samskipnaden.

Jippi! Vi får plass!

LEDER

Et lenge etterlengtet utspill sto endelig å lese på trykk i lørdagens Aftenposten. «Studieplass til alle», var overskriften, og uttalelsen kommer fra Universitetsrådet, et fellesorgan for alle universitetene og høyskolene i Norge. Utspillet kommer delvis som en reaksjon på høstens debatt om å gjenåpne lukkede studier. I stedet for å velge full gjenåpning, kommer Universitetsrådet nå med en løsning som plukker opp tråden fra Norgesnett-tanken. Universitetsrådet presenterer følgende løsning: Fra og med høsten 1996 vil alle universitetene og høyskolene ha et samordna opptak. Det betyr at alle som søker på høyere utdanning kun fyller ut ett skjema og sender én søknad. I denne søknaden kan man ha opptil 15 rangerte fagvalg. Søknaden gjelder for all høyere utdanning i Norge, og målet er at studentene skal tilbys plass minst ett sted i landet. Løsningen er imidlertid avhengig av at studentene er villig til å flytte på seg under utdanninga, og studenten får ikke selv bestemme hvor han ønsker å studere. I dette ligger det selvfølgelig et visst foremoment; hvis studenter blir tvunget til å flytte en gang i året for å få gjennomført et studium kan man ende opp med svært ustabile og dårlige studiemiljø, noe hverken studentene eller departementet er tjent med.

Løsningen krever at det opprettes endel nye studieplasser. Dette behovet ønsker man å kartlegge så grundig som mulig, slik at hver utdanningsinstitusjon kan få overført midler for hver enkelt ny studieplass. Man vil altså sette pris-lapper på studieplassene, samtidig som man ikke ønsker å øke bevilgningene i særlig stor grad. Universitetsrådet mener da også at vi ikke er så veldig langt unna full dekning på høyere utdanning i dag, og at det bare er snakk om små økninger i overføringene. Det ligger altså innbakt i forslaget at man ikke tenker å tilby et dyrt profesjonsstudium til alle som måtte ønske dette, men heller legge inn noen flere plasser på de billigere humaniora- og samfunnsfagene.

Joda, studieplassgarantien er grei nok den, - som en kriseløsning. Og det er nettopp det forslaget er, en kriseløsning, som vil kunne avvikles enkelt og greit. For om få år vil høyere utdanning stå foran helt andre problemer enn i dag. Studentkullene vil gå nedover, og i stedet for dagens situasjon, der studentene slåss om studieplassene, vil vi få en situasjon der universitetene og høyskolene «slåss» om studentene for ikke å miste bevilgningene fra departementet. Rar tanke? Den som lever får se.

Barentsregionen i et historisk perspektiv

Av Jens Petter Nielsen, professor ved Institutt for samfunnsvitenskap

KRONIKK

Når man skal skissere opp en politikk for det nye Barentssamarbeidet, kan det være fruktbart å se på de historiske forholdene mellom Russland og Norge i nord. Spesielt interessant er perioden fra 1814, da Norge brøt ut av unionen med Danmark og gikk sammen med Sverige, og fram til den russiske revolusjonen i 1917 som satte en stopper for fredelig samarbeid og introduserte en periode med russisk isolasjonisme i Barentsregionen. Studier av denne perioden gir oss et bilde ikke bare av det potensialet som ligger i Barentssamarbeidet, men også av de problemene som kan oppstå i framtida.

Perioden fra 1814 -1917 representerer høydepunktet i forholdet mellom de to naboene ved bredden av det arktiske hav. De positive aspektene ved dette forholdet, særlig den såkalte Pomorhandelen, er mye omtalt i litteraturen og ligger langt fremme i bevisstheten hos både nordmenn og russere. Ordet «pomor» kommer fra det russiske «pomorye», som betyr kystlandskap. Med pomorhandelen utviklet det seg også et eget språk kalt rusenorsk, bestående av rundt 400 ord. Dette språket dekket alle behov for handel og pruting.

Også etter at nordområdene ble delt opp i nasjonalstater - mellom 1850 og tidlig 1900 - fortsatte enkelte grupper å krysse grensene og holde dem åpne. Fiske og selfangst i Nord-Norge utgjorde en av de største handelsforetakene i Barentsregionen. Derfor var det både på 1700- og 1800-tallet svært vanlig at russiske pomorfiskere dro til kysten av Finnmark i de årene da fisket var magert utenfor Murman-kysten - og omvendt: Norske fiskere dro til Murman-området når det var dårlig med fisk i norske farvann.

Alt i alt kan Murman-kysten ses som en del av den store organismen som fiskehandelen i Nord-Norge utgjorde. Handelen kan beskrives som ei lang sammenhengende rekke med hendelser både i tid og sted, fra Lofotfisket startet i januar til slutten på fiskesesongen i august rundt Øst-Murman.

I det lange løp fungerte fellesressursene i nord ikke bare som bindeledd mellom Norge og Russland, de førte også til en konsolidering av nasjonalgrensene innen regionen. Fiskere og jegere på begge sider mobiliserte sine respektive regjeringer for å holde «fremmede» unna, noe som førte til ei sterkere understreking av nasjonalgrenser både på land og hav. Pomorhandelen, hjørnesteinen i de norsk-russiske forbindelsene, står i sterk kontrast til dette. Pomorhandelen var basert på overskudd på naturressursene: Norsk fisk ble byttet mot russisk korn og trevarer. Man antar at Pomorhandelen har sitt utspring i russisk fiske utenfor Finnmarks-kysten på 1700-tallet. Dette var en omfattende aktivitet; guvernøren i Finnmark skriver i en rapport til København at det russiske fisket utenfor norskekysten overgikk Kongens eget. I følge andre kilder var antallet russiske fiskere i Finnmark i

1774 på rundt 1300, noe som betyr at russerne utgjorde en større gruppe enn den lokale norske befolkningen som på den tiden lå på rundt 300 familier.

Det er viktig å understreke at Pomorhandelen ikke var et isolert regionalt fenomen. Dens vitalitet var i stor grad basert på andre deler av de to landene enn bare nordområdene. For eksempel hadde de lønnsomme norske fiskeriene meget god forbindelse

linga innen fiskeindustrien. Fiske er fortsatt den viktigste økonomiske aktiviteten i Barentsregionen, men i dag fører ikke de felles fiskeressursene nødvendigvis med seg isolasjonisme, i og med at man i 1975 opprettet et felles styringsorgan, Joint Norwegian-Russian fisheries commission. Nye problemer kan imidlertid oppstå innen oljesektoren, et nytt område med felles ressurser.

Tegning: Kristoffer Jørgensen

med resten av Norge, samt markedene i Vest-Europa og Amerika. Samtidig var rugen som Pomorhandlerne byttet mot fisk faktisk produsert utenfor Arkhangelsk-området. Pomor-befolkningen produserte tilsammen bare en tredjedel av det kornet de selv konsumerte. Mesteparten av kornet kom fra indre deler av Russland langs Volga og de nord-østlige deler av Russland. Og det var i disse provinsene at størstedelen av de norske fiskeproduktene havnet. Dermed var Arkhangelsk-området i stor grad et transittområde for pomorhandelen, med pomorene selv i rollen som transportører. En av hovedbetingelsene for pomorhandelen, som altså utgjorde hjørnesteinen i Barentsregionen i de gode, gamle dager, var altså paradoksalt nok det faktum at regionen var delt inn i ulike nasjonale sektorer. Disse sektorene nøt godt av støtte fra sine respektive regjeringer, som ønsket å beholde en befolkning i nordområdene for å bekrefte sin rett til landet.

Dagens Barentsregion har mange av de samme problemene som jeg tidligere har nevnt. Det er for eksempel fortsatt viktig at regionen tilhører ulike land, og at samarbeidet støttes av de sentrale regjeringer. Hvis man ser bort ifra Sovjet-perioden, er det helt klart en kontinuitet i russisk utenrikspolitikk overfor nabolandene i nord-vest. Men vi har ikke den samme tvilen i holdninga til Norge nå. Norges teknologiske overlegenhet kombinert med en relativt politisk harmløshet, gjør landet attraktivt som samarbeidspartner. På det lokale nivå hersker det i dag til og med oppfatninger om at utlendinger vil få for sterk innflytelse i Nord-Russland. Men det er altså lite igjen av den før-revolusjonære skeptisismen overfor Norge.

En grunn til dette er trolig utvik-

Samtidig har russerne kommet nærmere nordmennene i nord. Kontakten mellom russerne og nordmenn er ikke lenger avgrenset til sommerperioden, og Kola-halvøya er ikke lenger et nærmest ubefolket område. Før 1916, da Murman jernbane ble fullført, var befolkningen på Kola i underkant av 10 000 - 15 000. I dag ligger tallet på rundt 1,1 - 1,2 millioner. Nærværet av den russiske flåten ikke langt fra den norske grensen vil være en permanent kilde til uro. Den nordlige flåten har faktisk blitt viktigere etter oppløsningen av Sovjetunionen, fordi Russland har mistet de fleste av sine kystområder rundt det Baltiske havet og Svartehavet.

Hvis man sammenligner russisk politikk i Barentsregionen ved slutten av det gamle regimet med nåtidens politikk, er det en markant forskjell i vektleggingen av de nordlige regioner. Fra å være en periferi i den russiske stat har nordområdene nå blitt til noe man ser på som svært viktig for Russland. Lomonosovs postulat om at «Russlands styrke vil reise seg med Sibir og det arktiske hav», er mer aktuelt i dag enn noen gang tidligere. Dette gjør det enda viktigere å følge nøye med på Russland i nord. La oss håpe at det i dag, i det nye klimaet av økonomisk samarbeid og åpenhet, vil være mulig å unngå ubegrunnet gjensidig mistenksomhet. For å oppnå dette målet er det svært viktig å oppmuntre kulturelle kontakter på et personlig og organisatorisk nivå. Pomor-tradisjonen er en viktig kilde til inspirasjon, men det er ikke bare et spørsmål om å gjenopprette gamle kontakter, - man må også jobbe for å opprette nye kontakter.

Kritikk eller mistillit?

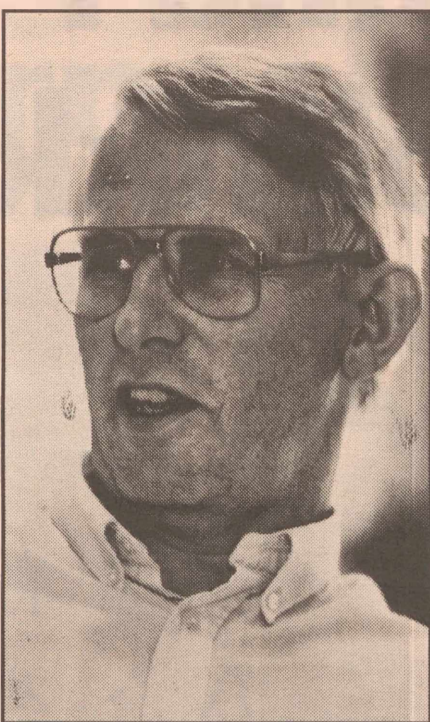
DEBATT

For nokre veker sidan vedtok studentstyret ved UiTø samrøystes at det ikkje hadde tillit til leiinga ved ISV eller administrasjonen ved UiTø, medan rektor var fredda for mistillit. Årsaka til mistilliten var vedtaket om adgangsregulering og gjennomføring av vedtaket ved ISV. Nyleg behandla studentstyret saka på nytt. Med ni mor sju røyster vedtok studentstyret å oppretthalda det same mistillitsframlegget som vart vedteke for nokre veker sidan. Mindretallet røysta for sterk kritikk til leiinga ved ISV og administrasjonen ved UiTø.

Eg reagerer sterkt på at mistilliten frå studentstyret er retta til administrasjonen ved UiTø og leiinga ved ISV, og ikkje til rektor. Det er eine og åleine rektor og universitetsstyrets flertal som har ansvar for vedtaket om adgangsre-

gulering ved ISV. Administrasjonen ved UiTø og leiinga ved ISV har utelukkande førebudd sakak for universitetsstyret. På møtet i universitetsstyret 27. oktober gjorde eg greie for studentstyrets vedtak om mistillit. Universitetsstyret ser det slik st studentstyret med sitt vedtak i røynda har brote kontakten med universitetsleiinga ved UiTø. Dette er sterkt beklagelig i en fase der leiinga ved UiTø, saman med Studentsamakipnaden og studentstyret, arbeider aktivt for nye studentboligar, studenthus og idrettsanlegg. Vi har til no hatt eit særst godt samarbeid med studentstyret. Eg har personleg sett svært stor pris på dette. Men universitetsleiinga kan vanskeleg samarbeida med eit organ som så klårt har uttrykt mistillit til den. Eg på mi side er villig til å gjera mitt for å finna fram til løysingar som kan føre oss over i ein meir konstruktiv fase.

Av Ole D. Mjøs, Rektor

-Det er eine og åleine rektor og universitetsstyrets flertal som har ansvaret for vedtaket om adgangsregulering ved ISV, skriv rektor Mjøs.

Om Utropia

DEBATT

Geir Ove Ystmark plukker igjen opp alltingsdebatten. I og med at det ikke kommer fram særlig mye nytt i dagens innlegg, vil jeg nøye meg med å kommentere de delene av Geir Oves brev som jeg synes er for grove til at de kan få stå ubesvart.

-Det jeg skrev i forrige svar til Geir Ove sa ingenting om Utropia bør ha ei politisk vinkling eller ikke, jeg slo rett og slett fast at det ikke er noe i dagens reglement som kan forhindre dette. Jeg er forøvrig enig med Geir Ove når han sier at rent moralsk bør ikke Utropia ta standpunkt i politiske saker.

-Grunnen til at Frank Thure Lindgrens innlegg ikke kom på trykk i Utropia, var nettopp at det hadde blitt trykt i både Nordlys og Tromsø tidligere. Da Utropia skulle sette opp sin debattside - som forøvrig er ba-

re en side med begrenset plass - vurderte vi det slik at Målfrid Larsens svar var mer relevant for leserne på det stadiet i debatten.

-Nei, Geir Oves første leserbrev ble ikke distribuert til leder i Tromsø SV, det ble diskutert i redaksjonen. Jeg kan da heller ikke se at brevet ble brukt av hverken leder i Tromsø SV eller SSL i ettertid. Det at Pål Julius Skogholt har en dobbeltrolle som politisk aktiv og medlem av Utropia-redaksjonen er ingen hemmelighet, og jeg svarte da også forholdsvis grundig på hvordan vi takler dette i forrige nummer av avisa.

Hvis Geir Ove virkelig er interessert i det som foregår i Utropia-redaksjonen, er han hjertelig velkommen til å delta. Vi nekter ingen hverken innsyn i det vi holder på med, eller medlemskap i redaksjonen.

Kari Myklebost, redaktør

Demokrati og tidsbruk og presse-etikk

DEBATT

La meg starte med en optimistisk bønn for den videre debatten. La dette bli en debatt rundt Utropia, presse-etikk, siste allting og Utropias rolle, ikke en debatt om meg, min tiltenkte hensikter ved å debattere eller min person.

Kari Myklebost ser ut til å mene at et møtes kvalitet måles i antallet timer det varer. Hennes og Utropias kritikk av siste allting hviler jo nettopp på det at Alltinget kun varte i 4 timer. «At man faktisk klarte å holde seg sånn noenlunde innenfor tidsramma og avvirket et av de korteste Allting noensinne, sier sitt om at debatten må ha vært nærmest fraværende.» (Kari Myklebost i Utropia 11/94).

Redaktøren etterlyser en mer konkret kritikk fra min side, på hvilke artikler som har politisk slagside. Dette er noe overraskende da jeg tok opp dette på en fyldig måte i forrige nummer av Utropia. Mitt hovedargument var at det aller meste av artiklene dreide seg om den tapende parts meninger om vedtakene. Videre var jeg kritisk til siste Allting som udemokratisk, uten at det ble presisert om de var imot alltinget som ordning. Dermed ble

kritikken å lese som om studentene ved UiTø var ført bak lyset av et utpekult, kuppet og overkjørt Allting.

En annen antakelse av Utropia og Kari Myklebost gjør er at debatten blir mer utfyllende og kvalitativt bedre av at møtene varer lengre. Min erfaring er snarere tvert imot. Når debatten drar ut har delegatene en tendens til å gjenta seg selv, og de argumentene som er brukt. Det er altså ikke slik at en lang debatt, hvor de samme argumentene gjentas gang etter gang gir en god debatt. Debatten kan da sammenliknes med en hikke. Luften går opp og ned, gang på gang uten at den kommer ut.

For det tredje er det heller ingen lovgyldig sammenheng mellom lange debatter, og at alle tar ordet. Årsaken til at så få tar ordet er mange, og de er sammensatte. Bl.a. hviler det på frykt for store forsamlinger, mikrofoner, båndopptak o.s.v. De aller fleste kvier seg for å gå på en talestol foran en stor og ukjent forsamling. Så er det ikke med oss som har deltatt lenge i politikken. Vi kjenner talestolen, og bruker den flittig. «Vanlige» Allting har ikke større mangfold i talemenn, det har snarere vært slik at studenttillitsvalgte som

meg og f.eks. Pål Julius Skogholt har tatt ordet flere ganger.

Tatt disse tre punktene i betraktning blir det uholdbart, når Utropia gir ordstyrer skylden for at så få tar ordet, at debatten mangler, samt at vedtakene endte som de gjorde. «Tord Mortensen gjorde sitt for å skuffe gjennom vedtakene så fort som mulig.» (Utropia 10/94). Kari Myklebost fremhever denne kritikken i sitt innlegg i Utropia 11/94: «Utropia kritiserer to ting: En alt for stram tidsplan og et delvis rotete saksframlegg.» Jeg vil også her argumentere for det motsatte. Tvert i mot bidro ordstyrer til at debatten ble mer effektiv, og dermed mindre ekskluderende på «vanlige» studenter uten videre fartstid i studenttillitsarbeide.

Det andre jeg konkret kritiserte Utropia for var at deknningen av Alltinget bar preg av en politisk slagside. Det må sies å være uvanlig at en avis gir den vinnende part så lite spalteplass. Jeg tenker faktisk her på alle de «vanlige» studentene som møtte opp, nettopp p.g.a. forslag rundt kvinnepolitikken, parkeringsavgiften samt fordobling av semesteravgiften. Da er det knakende likegyldig hvorvidt undertegnede er sitert.

La meg så gå over til den

generelle kritikken av Utropia. Redaktøren slår i siste nummer fast at Utropia når det måtte være kan vedta en politisk vinkling. Dette er en selvfølge innen ytringsfriheten. Skulle f.eks. Nordlys velge å gå over til en mer borgerlig profil, så kan leserne som ikke liker dette slutte å kjøpe avisen. Når det gjelder rent skattefinansierte medium har ikke lesere en slik sanksjonsmulighet. Nettopp derfor har det vært sterke moralske bindinger for hvorvidt NRK kan velge politisk side. I den grad NRK har gjort dette har kritikken vært sterk. Utropia befinner seg på mange måter i NRK's rolle. Utropia er finansiert gjennom semesteravgiften. Avisen er altså finansiert av alle potensielle lesere, uansett hva disse måtte mene om Utropias redaksjonelle linje. Utropia har også et monopol svært likt det NRK hadde frem til TV2 kom. Jeg kan derfor ikke moralsk se at Utropia kan velge en politisk side.

Selvsagt kan Utropia gjøre som andre aviser, kutte overføringene fra semesteravgiften, og isteden basere seg på annonse- og abonementsinntekter. Da ville Utropias rolle som uhildet organ endre seg, slik at avisen på selvstendig grunnlag kunne vel-

ge politisk vinkling.

En annen sak er hvorvidt dette er gjort. Jeg betviler ikke at Utropias redaksjonsmøte har vedtatt å være politisk uavhengige. Desto verre er det at det at den redaksjonelle ledelsen opptrer som om den hadde gjort det. Det er betenkelig når leserinnlegg distribueres fra Utropia til ledelsen i Sosialistisk Studentlag før de blir trykt. Min siste opplevelse av dette skjedd faktisk før deadline i nummer 11/94. Kun minutter etter at jeg hadde levert mitt innlegg var det distribuert til SSL via leder i Tromsø SV, Pål Julius Skogholt. Dette eksempelet er desverre ikke et unntak, men snarere regelen for presse-etikk i dagens Utropia. Et annet eksempel dreier seg om et innlegg vedrørende kjønnkvotering som ble skrevet av Frank Thure Lindgren. Nordlys og Tromsø tok straks inn innlegget, likeså ble det i Studentradioen arrangert en debatt mellom Frank og Studentstyrets nestleder Eirin Ytreberg. Utropia hadde derimot ikke spalteplass til å ta inn innlegget. Dette er i seg selv greit, men virker noe uryddig når svarinnlegget fra Målfrid Larsen blir trykt istedenfor.

Av Geir Ove Ystmark
(Innlegget er forkortet. Red.)

Utropia tar gjerne imot leserinnlegg til debattspalten. Skriv kort og poengtert, så når du flere med dine meninger. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte.

Utropia, Universitetet - ISV, 9037 Tromsø, tlf: 776 44283, fax: 776 45199

I redaksjonen:

Ansvarlig redaktør:

Kari Myklebost

Redaktør (layout):

Amund Sjølie Sveen

Kulturredaktør:

Jørgen Flint

Fotoansvarlig:

An-Magritt Gjertsen

Redaksjonssekretær:

Brynjar Indahl

Sivilarbeider:

Geir K. Ronland

Snorre Sanner, Tomas Sætre, Øyvind Eggen, Ingrid Neerland Walseth, Odd Kristian Dahle, Anders Røeggen, Anne Grete Sandaune, Per Næss, Ola Bratlie, Johan Fredrik Rye, Kim Bye Bruun, Lisa-Therese Amundsen, Thor Olav Moen, Torgeir Eikeland, Solveig M.L.Kavli, Allan Andreassen, Wera Helstrøm, Geir Martinsen, Henrik Ormåsen, Børre Fevang, Toralf Melsom, Maria Lundberg, Elin Haugdal, Lena S. Glosemeyer, Espen S. Larsen, Christine Haraldsen, Andreas Lorange, Kristian Wengen, Jan Martin Berg, Ingeborg Mo, Joakim Lie, Kaja Baardsen, Rachel Andersen, Roy Johansen, Jens Nordstrand (tegninger), Sten-Rune Roland, Tore Gjerstad, Frank Rune Johansen, Ole Fredrik Hynne, Heidi Tiller, Ole Andreas Hoen, Troy Storfjell, Fredrik Nilsen, Morten Skogly, Åsgeir Johansen, Henning Jensen, Marianne Strøm, Anne Erntsen, Ellisiv Lindkvist, Torkil Emberland, Thomas Harris, Karl Inge A. Skogholt, Vidar Dons Lindrupsen, Vibeke Isaksen, Håvard Arntsen, Alexander Kristiansen, Verena Wolf, Nina Hellerud, Susanne Hætta, Andre Bruun, Yngve Kveli

Trykk: Bladet Tromsø, i et opplag på 5000. Annonsepris: 5 kroner pr. spaltemm.

Forsidefoto: Andre Bruun

Neste deadline: Primo januar 1995

Krigstilstand i studentpolitikken

Den lite elegant behandlede mistillitsaken har skapt bølger gjennom hele ledelsen ved UiTø. På universitetsstyremøtet torsdag den 27. oktober ble all formell kontakt med Studentstyret brutt. Situasjonen kan bare beskrives som en krigstilstand.

U Thomas Harris

Mistillitsforslaget ble tatt opp og vedtatt for andre gang på studentstyremøtet 20. oktober, og endelig sendt ut til universitetsledelsen. Selv om Studentstyret innad ble enige om at de med erklæringen ikke mente å bryte kontakten med universitetsledelsen, så tolker ikke rektor Ole D. Mjøs og universitetsstyret vedtaket på samme måten. Universitetsstyret har nå behandlet saken og de konkluderer med at Studentstyret med sitt vedtak har brutt enhver form for formell kontakt med ledelsen ved universitetet.

Mister bevilgninger på mange hundre tusen

Som en følge av dette bruddet vil Studentstyret miste muligheten til å samarbeide med ledelsen på aktuelle punkter som: Det planlagte studenthuset på Brygga, nye hybelboliger og idrettsanlegg. Studentstyret har også søkt universitetsledelsen om 611.000.- i lønnsmidler, disse pengene virker det lite sannsynlig at Studentstyret vil få. I realiteten er det duket for full strid. Universitetsstyret mener at de ved å tolke vedtaket som ren mistillit har vist at de tar studentdemokratiet seriøst, og har gått til kraftig motreaksjon mot Studentsty-

Universitetsstyret har brøt all kontakt med Studentstyret etter mistillitsforslaget. Studentstyret mente aldri å bryte kontakten med Universitetsstyret selv om de internt er enig om mistillitsforslaget.

rets sin mistillitserklæring. Spørsmålet er om dette ikke er å ta litt vel kraftig i, det var tross alt ikke det å bryte all kontakt med universitetsledelsen som var intensjonen bak vedtaket?

Rektor

I et leserbrev i dette nummeret av Utopia redegjør rektor for sitt syn på saken. Han retter spesielt kritikk mot Studentstyret fordi de hadde fritatt han fra ansvar i mistillitserklæringen. Han påpeker at det er rektor og flertallet av Universitetsstyret som har det hele og fulle ansvaret. Det lar seg ikke gjøre å erklære mistillit til Universitetsstyret, men holde rektor adskilt. Rektor sier videre at: «universitetsleiinga kan vanskeleg samarbeida med eit organ som så klart har uttrykt mistillit til den.»

Andreas Bakke og AU

Studentstyret fatter vedtak og Arbeidsutvalget og studentstyreleder blir etterlatt med resultatene. Utopia intervjuet studentstyreleder Andreas Bakke etter

at han sammen med resten av arbeidsutvalget hadde vært i et uformelt møte med rektor, universitetsdirektør, pro rektor og assisterende universitetsdirektør.

Hva kom frem på dette møtet?

-Vi la frem vår tolkning av vedtaket, at det var ment som sterk kritikk, og at vi ikke ønsket å bryte kontakten. Rektor og universitetsdirektøren hadde forståelse for at vi hadde vår egen tolkning, men de mente at formuleringen i vedtaket var for kraftig til å gjøre et samarbeide mulig. Hverken rektor eller universitetsdirektøren hadde opplevd noe liknende i hele sin tid.

Hva skjer nå, går dere av?

-Nei, først må Studentstyret få vite resultatet av vedtaket de gjorde, og at det ikke ble slik som forventet. Studentstyret blir enten nødt til å revurdere vedtaket eller så må Studentstyret revurdere sine tillitsvalgte. Jeg sa på forrige studentstyremøte at jeg ikke kunne sitte som studentstyreleder hvis konsekvensen av vedtaket ble brudd i kontakten

med universitetsledelsen.

Kommer saken til å bli behandlet på nytt?

-Nei, det blir tatt opp som en helt ny sak, det er konsekvensene av det gamle vedtaket som vil bli behandlet. Studentstyret må ta stilling til sakens utvikling og de nye opplysningene.

Hvordan vil det gå med de prosjektene Studentstyret samarbeider med universitetsledelsen om hvis mistilliten blir oppretholdt?

-Prosjektene vil jo komme til å fortsette, men det vil være uten noen form for samarbeide, så Studentstyret vil miste sin innflytelse på utformingen av disse nye prosjektene.

Hva med de 611.000 kronene Studentstyret har søkt om i lønnsmidler?

-Vi har fått relativt klare signaler fra universitetsledelsen om at det vil være rimelig umulig for universitetet å dekke kostnadene ved et studentdemokrati som ikke har tillit til dem.

Makt og avmakt

Om mistillit og kontaktsbrudd.

KOMMENTAR

Etter at mistillitskarusellen er satt i gang har nå rektor kommet med sitt innspill i debatten på vegne av Universitetsstyret. Rektor skriver i sitt brev at Studentstyret med sitt mistillitsvedtak i virkeligheten har brutt kontakten med Universitetsstyret. Dette til tross for at studentleder Andreas Bakken har gjort ledelsen oppmerksom på at dette vedtaket ikke må sees på som et ønske om kontaktsbrudd. Det virker opplagt at det er de som gjør et vedtak som også bør stå for tolkningen av det. Når rek-

tor da likevel hevder at Studentstyret har brutt kontakten virker det som en lettvinnt måte å legge skylda på Studentstyret for universitetsledelsens handlinger.

Studentstyret må ha lov til å be de ansvarlige for et så viktig vedtak som lukningsvedtaket om å vurdere sine stillinger hvis de mener at det var gjort graverende feil i behandlingen, eller at de ansvarlige mangler nødvendig politisk gangsyn. Universitetsstyret er et organ for hele universitetet - også studentene som utgjør mer enn 80% av «brukerne». Nå vil altså styrerepresentantene bryte kontakten med denne store majoritetens talerør. Kan

man kanskje da stille spørsmålstegn ved deres skikkethet.

Universitetsledelsen sier at de ved å bryte kontakten viser at de tar Studentstyrets mistillitserklæring på alvor. Dette er selvfølgelig bare tull. Hvis universitetsledelsen virkelig tar studentene på alvor, bør de vise dette ved å følge opp det klareste og mest konkrete kravet i erklæringen fra Studentstyret og jobbe for gjenåpning av universitetet. Hvis universitetsledelsen gjør en innsats i denne retningen, vil selvfølgelig mistilliten falle.

Rektor og Universitetsstyret sitter med alle korta i denne saken og rektor gjør sitt for å vise dette ved å nevne arbeidet med studentboliger, studenthus og idrettsanlegg. Rektor har sagt at studentstyrets vedtak nødvendigvis betyr et kontaktsbrudd, men

skriver til slutt i sitt innlegg at «Eg på mi side er villig til å gjera mitt for å finna fram til løysingar som kan føre oss over i ein meir konstruktiv fase.» Dette kan bare forstås dithen at studentstyret må oppheve vedtaket. Man kan med rette stille et etisk spørsmålstegn ved at Universitetsstyret vil bruke den maktposisjonen de har til å prøve å tvinge studentene til å omgjøre et vedtak.

Det har vært heftig diskutert hva studentstyret skal gjøre nå. Uansett holdning til vedtaket som er gjort bør man tenke gjennom om man skal la Universitetsstyret bruke sin maktposisjon til å få omgjort et vedtak som flertallet i studentstyret er for.

Av Kristian Wengen

Søkertall for våren klare

Det er 790 søkere til 710 ledige grunnfagsplasser på ISV for våren -95. Det betyr sannsynligvis at alle søkerne kommer inn, i og med at man regner med et visst frafall i søkermassen. Spørsmålet blir stående: Var det nødvendig å lukke grunnfagene på ISV?

Hvis man sammenligner med andre lukkede fag på universitetet, er søkningsbetydning større. På jussstudiet må 100 søkere kjempe om 15 plasser. Det vil si at 85 % av søkermassen ikke kommer inn. På ISVs grunnfag er det bare 10 % flere søkere enn det er satt av plasser til.

Vedtaket om å adgangsregulere grunnfagene på universitetets største institutt, ISV, er bakgrunnen for Studentstyrets mistillitserklæring mot universitetsledelsen. I Studentstyrets vedtak heter det blant annet at «Då Universitetet vart lukka i vår, vart studentane lova at dette skulle føre til betra studiekvalitet. Vi kan no tydeleg sjå at dette ikkje har skjedd. Tvertimot har studentane mista viktige tilbod som vi før har hatt. Den dårlege seminarundervisninga på mellomfagsnivå er det klåraste dømet.»

Videre i vedtaket påpekes det at det var over 100 ledige plasser igjen på grunnfagsnivå etter opptaket, samtidig som mange søknader ble avvist. Vedtaket konkluderer med at dette bryter med universitetets samfunnsansvar, og krever at universitetet gjenåpnes fra og med våren -95, uavhengig av hva de andre universitetene gjør. Dette kravet har ikke blitt innfridd, og resultatet er en fastlåst situasjon mellom universitetsledelsen og Studentstyret.

Det er i alt 1210 søkere til UiTø for våren -95, og opptaksleder Atle Engebretsen mener at de fleste av disse vil få tilbud om plass. 320 studenter har søkt seg til åpne fag, mens 890 søkere vil inn på lukkede fag. I løpet av de nærmeste dagene vil det bli avgjort hvem som får tilbud om plass ved UiTø for vårsemesteret.

Vi vant ikke, men:

Vi slo Hernes!

Riktignok med god hjelp fra Stortinget. De gikk i mot de aller fleste av forslagene fra regjeringa om utdanning på statsbudsjettet. U-lands- og øst-europeiske studenter er velkomne til Norge igjen, aleneforeldre får fortsatt både barnetrygd og studiefinansiering og det blir ikke månedlige utbetalinger.

Hernes tapte på alle punkter. Med god hjelp fra Stortinget vant studentene fram med høstens protester mot statsbudsjettet (arkivfoto).

gir altså mer til de som er så heldige å ha fått en studieplass, men de holder flere ute.

Prioriterer Tromsø

Det er heller ikke vedtatt å bygge flere studentboliger enn det regjeringa hadde foreslått. Det er likevel et lyspunkt for oss i Tromsø, vi skal nemlig prioriteres i 1995. I tillegg skal studentboliger bli høyeste prioritet innen studentvelferd. Hva dette innebærer i praksis er ikke klart, men vi får regne med at vi vil merke det.

Tromsø, og Trondheim, skal også få utbygd psykologi-seksjonen. Psykologi-studentene må faktisk regnes som en av vinnerne på dette budsjettet. Det skal også kjøpes opp studieplasser for dem i utlandet og det skal utarbeides ordninger for studenter med ventetid, noe som er spesielt viktig for psykologi.

We greet you welcome - again

Utenlandsstudenter får igjen de samme mulighetene til å komme til Norge som de hadde før. De skal få innføringkurs så de

kan følge forelesninger på norsk og de skal i tillegg få støtte fra lånekassa til å ta profesjonsstudium på norsk.

Når det gjelder vår studiefinansiering er den største seieren at aleneforeldre fortsatt har mulighet til å få både trygd og støtte fra lånekassa. I tillegg slipper vi månedlige utbetalinger, vi får fortsatt støtte i inntil 8 år, hovedfagsavskrivningene beholdes inntil videre og det skal jobbes videre med bonusordninger.

Hva med Hernes?

Det skjedde altså stort sett det samme i år som i fjor: Regjeringa legger fram et elendig budsjettforslag, studentene går i protest og Stortinget går imot de fleste av forslagene. Det er klart at det brukes en del ressurser på dette, særlig fra regjeringens og studentenes side. Hvorfor kan da ikke Hernes forstå at politikere er uenig i forslagene hans og heller prøve å utvikle utdannings-systemet i den retningen det politiske flertallet i Norge vil?

Ny lov om høyere utdanning

I januar 1995 kommer forslaget til ny lov om høyere utdanning opp for Stortinget, et forslag som kan ha stor betydning for studiesituasjonen vår. Forslaget inneholder blant annet regler for bortvisning og utestengning av studenter som har begått kriminelle handlinger og regler for privatister og eksamensavgifter.

U

Thomas Harris

Loven innebærer en del forandringer og nye forslag som er svært omdiskutert. §42 angående utestengning og bortvisning av studenter er den paragrafen som har skapt størst debatt. §42 er tenkt som en måte å sørge for at f.eks en incestforbryter ikke skal ha muligheten til å utdanne seg innen et yrke som vil medføre arbeide med små barn. Paragrafen er også tiltenkt som en måte å holde grovt forstyrrende elementer borte fra universitetet. Problemet med loven er at den legger ansvaret for å vedta utestengningen hos universitetsstyret, og at den gir adgang til å utestenge mennesker som kun er tiltalt for en forbrytelse som vil gjøre dem uegnet til senere yrkesutøvelse.

Skyldig til bevist uskyldig?

En av de mest grunnleggende prinsippene i norsk rettspraksis er prinsippet om at man er uskyldig til man blir bevist skyldig og dømt av en domstol. Hvis det gis mulighet til å utestenge noen fra studiene fordi personen er tiltalt for en forbrytelse bryter man med dette prinsippet. Det å bli utestengt fra videre studier til saken kommer opp for retten må i aller høyeste grad anses som en straff, altså vil den nye loven om høyere utdanning gi universitetsstyret muligheten til å ilegge stu-

denter straff, uten rettsak eller dom. Et annet problem er det at den nye loven har nokså stort rom for tolkning, en student som har opptreidd på en måte som virker grovt forstyrrende for medstudenters arbeide eller virksomheten ved institusjonen kan, etter et to tredjedels vedtak i universitetsstyret, utestenges fra studiene i inntil ett år. Spørsmålet da blir, hva er grovt forstyrrende oppførsel? Og bør en slik definisjon, og et vedtak som får så store følger for en student, tas av universitetsstyret?

Privatister og eksamensavgift

Det har i de senere årene kommet en del private institusjoner som gir eksamensrettet undervisning uten eksamensrett. Dette har ført til at universiteter og høyskoler får flere eksamener og rette, og mer arbeide ved utføring av eksamen. Forslaget som foreligger i «Lov om høyere utdanning» tilsier at universitetene skal få muligheten til å selv fastsette eksamensavgiften for privatister, slik at den dekker de reelle merutgiftene eksamensstedet har. Hvis dette forslaget går igjennom vil det føre til en ytterligere svekking av privatistretten i Norge.

Forslaget til ny lov skal altså behandles av Stortinget fra januar til april 1995, og skal iverksettes fra og med neste høst.

Ønskebrønn og tiggere

Med forrige vellykkede demonstrasjon mot statsbudsjettet friskt i minne, var det med forventning en så fram til den landsomfattende demonstrasjonen som ble holdt lørdag den 29. oktober.

U Andre Bruun (tekst og foto)

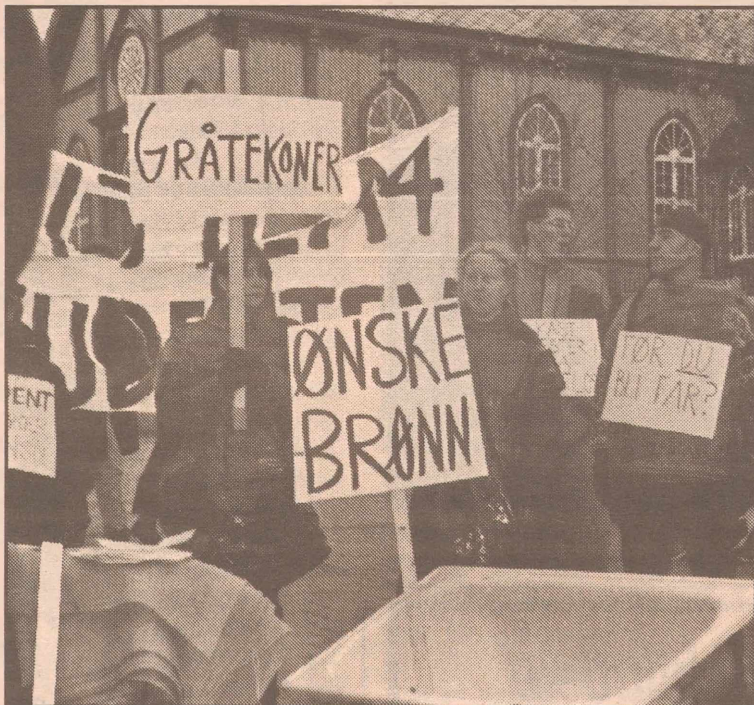
Klokka 12 skulle følget av tiggerutkledd studenter utbasunere sin nød for Tromsøs befolkning midt i sentrum. Oppmøtet var vel ærlig talt heller labert, det kan virke som om det «tidlige» tidspunktet for demonstrasjonen hadde tatt motet fra flestparten av de som møtte opp ved forrige demonstrasjon.

Det var veldig trist, for demonstrasjonen var på alle andre

måter godt organisert, hadde humor og gode apeller. Aksjonsledelsen klarte å holde motet til de oppmøtte oppe, og etterhvert kom den ene appellen etter den andre. Spesielt var ordene til rektor Mjøs svært populære. Han støttet demonstrasjonen på alle måter, og håpet studentene fikk budskapet sitt frem til rette vedkommende.

Ønskebrønn

Heldigvis var demonstrasjonen godt dekket av alle media, NRK radio og forskjellige aviser var tilstede slik at ikke det heller

Oppmøtet var labert på den landsomfattende demonstrasjonen.

dårlige oppmøtet gjorde demonstrasjonen til en fiasko.

Demonstrasjonen ble avsluttet med en symbolsk overrekkeelse av underskriftene til de som tross alt møtte opp, i ønskebrønna, som skulle sendes til minis-

ter Hernes. Om lykkens gudinne står studentene bi, så kanskje bruken av en ønskebrønn gir den ønskede effekt, personlig tviler jeg nemlig like mye på Hernes, som på nissen.

Omorganisering av kunst-høyskolen

Regjeringen går inn for at de kunstfaglige høyskolene skal omorganiseres som et ledd i innføringen av den nye felles lov om universiteter og høyskoler.

- Omorganiseringen skal imøtekomme fagmiljøenes egne ønsker. Dette innebærer at hver enkelt høyskole skal få større mulighet til å utvikle sin virksomhet både kunstnerlig og administrativt, sier utdanningsminister Gudmund Hernes.

I dag finnes det kunstfag-høyskoler i Oslo, Bergen og Trondheim.

Regjeringen foreslår at endringene for de kunstfaglige høyskolene bør gjennomføres fra begynnelsen av skoleåret 1995-1996.

Den eneste skolen det ikke blir foreslått noen konkret endring for er Arkitektthøgskolen i Oslo.

Studentunion i nord

Studentene i hele Barentsregionen er nå samlet i en felles studentunion. Unionens oppgave er å bedre studentutvekslingen mellom landene, utveksle erfaringer om studentinnflytelse og samarbeide om felles problemer. Et slikt samarbeidsprosjekt vil danne en studentunion på nærmere 60.000 studenter.

U Håvard Arntsen og Thomas Harris (foto)

Alle studentstyrer ved høyskoler og universiteter i Nordnorge, Norrbotten og Østerbotten i Sverige og Lappland i Finland, samt studenter fra Arkhangelsk, Murmansk og Karelia i Russland har muligheten til å delta i samarbeidet. Forrige helg var folk fra en del av disse studentstyrene samlet i Tromsø for å lage statutter og diskutere hvordan samarbeidet skal foregå.

Studentpolitikk viktigst

Det viktigste ved samarbeidet er å utveksle erfaringer og oppfatninger om hvordan studentpolitikken fungerer i de enkelte landa. Hvor langt utviklingen av studentinnflytelse er kommet og hvordan studentene kan lokkes til engasjement var stikkord under forrige helgs samling i Hiet.

-Vi fra Russland er i en særstilling i så måte, sier Alexander Amosov fra Pomor Universitetet

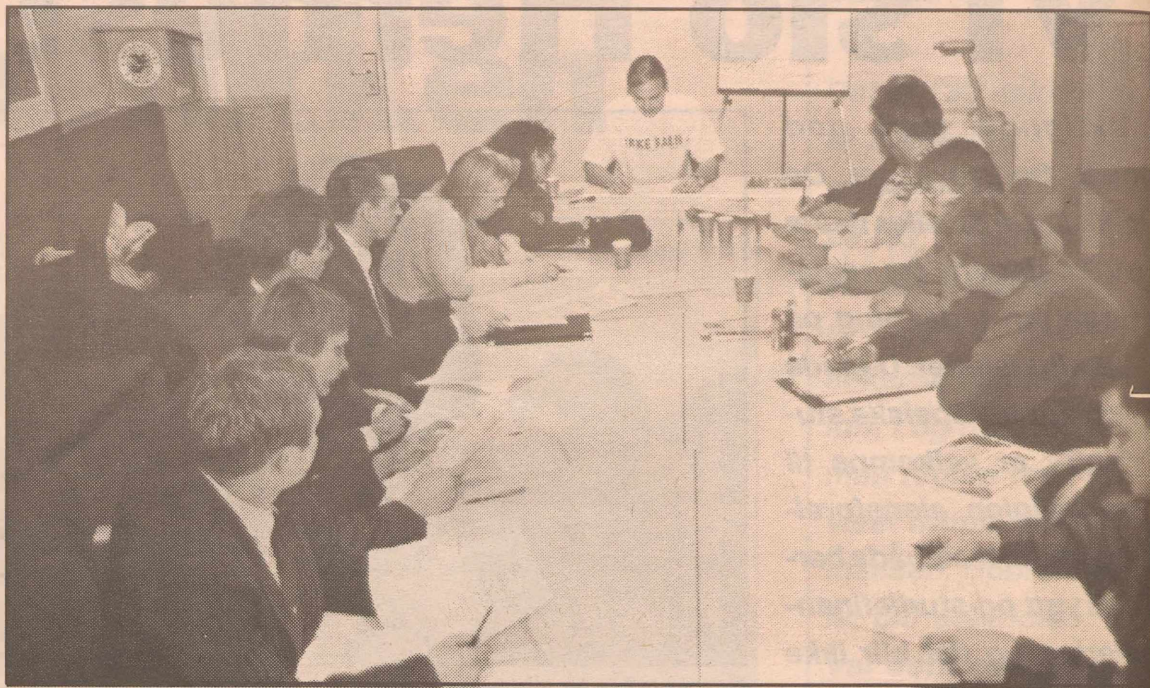
i Arkhangelsk. Han studerte ved UiTø forrige året.

-Studentdemokratiet må bygges opp fra starten av. Vi har ingen tradisjoner om at studentene skal delta, vi har manglet demokrati på alle plan. Derfor trenger vi råd og tips om dette. Studentene i Russland er også lei av politikk, og det er få som tar seg råd til å jobbe med studentpolitikk, forteller han.

En annen viktig ting det skal samarbeides om er å stimulere til en økt studentutveksling mellom høyskolene og universitetene i landa.

Finansiering

Universitetet i Pomor og i Tromsø begynte samarbeidet i fjor, de andre er kommet med underveis. Det norske Utenriksdepartementet bevilget da nesten 100.000 kroner for å utvikle samarbeidet. I dag står samarbeidspartene igjen med rundt en tredjedel av midlene. Framover vil samarbeidet bli finansiert ved en «medlemskontingent» og donasjoner. I først omgang er det

Disse vil samle alle studentene i Barentsregionen i en studentunion: Fra venstre Valerij Porov, Igor Repnevskij, Alexander Amosov, Dmitrij Kuporosov (Pomor Universitetet, Russland), Nina Hotti, Pia Mæenpää (Universitet i Lappland, Finland), møteleder Pål Julius Skogholt (UiTø), Rainer Hiltunen (Universitet i Lappland, Finland), Martino Clarot (Universitet i Oulu, Finland), Jan Henrik Biti, Jan Gunnar Johansen (den Samiske høyskolen i Kautokeino (Såmi Allaskuvla Guovdageaidnu) og Stig-Erik Falk (UiTø).

stemning for at russiske universitetet og høyskoler slipper denne kontingenten på grunn av landets økonomiske problemer.

Felles problemområder

Minoritetsspørsmål, miljøproblemer og kulturelle spørsmål er ting samarbeidet kommer til å dreie seg om. Jan Gunnar Johansen fra den Samiske høyskolen i Kautokeino (Såmi Allaskuvla, Guovdageaidnu) minner om at det går samer på de fleste høyskoler og universitetene i Sveri-

ge, Finland og Norge, uten at noen har tatt initiativ til å utveksle erfaringer om hvordan studiesituasjonen til minoritetsgruppene kan bedres.

-Der er viktig at det settes igang slike samarbeidsfora. utveksling av informasjon og erfaringer er svært viktig. Når dette samarbeidet får utviklet seg vil vi alle som deltar i det få fordeler ved at vi får stor slagkraft, fortsetter han om minner om at 60.000 studenter med felles mål for nordområdene vil kunne sette studentpolitiske saker på dagsordenen.

Samarbeidsunionen vil møtes minst en gang i året for å planlegge hva som skal skje av aktiviteter det året og evaluere det som har skjedd. Finansielle saker og opptak av nye medlemmer vi også stå på tapetet.

Neste møte i unionen vil bli i Rovaniemi i februar. Da har ministrene for utdanning i de nordiske landa felles møt og håpet er at samarbeidsunionen der kan øve innflytelse og markedsføre seg selv. I tillegg skal planene for hvordan de skal ta fatt på de konkrete oppgavene som studentutveksling og finansiering legges.

Alexander Amosov fra Pomor Universitetet er i Tromsø for å drøfte samarbeidet mellom universiteter og høyskoler i Barentsregionen.

INVITATION

Cultural-educational society has a honour to invite you to take part in the programme «A Word about People and Land of pomorye».

The programme consists of several conferences:

1. «A Word about Heroes of Pomorye», devoted to the 50th Anniversary of Victory in the Great Patriotic War - April-May 1995. The subject of papers can be people who defended Pomorye and our Motherland during all of its history, for example russian heroes in foreign countries, sailors etc.
2. «Foreigners in Arkhangelsk», devoted to foreign people who played a great role in history, culture and economy of Arkhangelsk. The approximate data - the end of 1995.
3. «The Port of Arkhangelsk. History and Culture» - June 1995. Papers can be in Russian or in English. You can send applications till December 1994, abstracts of papers - till the 1st of March 1995.

Cultural-educational society «Nord» was established in 1990. The chairman of our society is Sergey Klochev, a teacher of the Pomor International University. The main aims of our work are development of interest to history and culture, of our land, to restore forgotten and unknown papers of history and culture of Pomorye, to support efforts of young researchers, to take care of monuments of culture and history. Every year we hold the conference «A Word about People and Land of Pomorye». Students, historians, journalists and other people take part in these conferences. Last year there were more than 100 guests and participants, some of them were from Norway.

We invite to cooperate with us all who is interested in the Pomor history and culture. We are glad to exchange experience of the country-studying work.

Please contact us through the Norwegian Pomor Center of the Pomor International University of Arkhangelsk, Svetlana A. Khorkina (scientific secretary) fax +7 51 12 95 16 33.

Byens billigste bilutleie

STUDENTER 10% RABATT

RENTA WRECK

Telefon 77 613777. Åpent 8.00 - 16.00

Norsk universitets-senter

Å forbedre kontakten med vår store nabo i øst har lenge vært et hovedmål for flere lag av norsk samfunnsliv. Nå har nok et initiativ blitt tatt i denne retning. På det nasjonale fakultetsmøte i november 1992 ble ideen om et norsk universitets-senter i St. Petersburg luftet.

UÅsgeir Johansen

Siden da har ideen vært til høring hos forskjellige instanser og et endelig forslag ligger nå klart.

Et slikt senter vil ifølge utvalgets utredning styrke norske slaviske studier, og da ikke bare språkstudier, men også samfunnsvitenskapelige studier vil nyte godt av et slikt senter. Senteret vil danne et fundament

for norske studenter og forskere som ønsker å arbeide i St. Petersburg og Russland forøvrig. Det påpekes i utredningen at St. Petersburg utgjør et naturlig tyngdepunkt for de deler av Russland som er av størst interesse for Norge.

Praktisk og faglig hjelp

Videre vil sentret organisere språkopplæring for norske studenter i St. Petersburg og legge forholdene til rette for faglige reiser og hjelpe ansatte og studenter ved norske universitet med ulike spørsmål av praktisk art. Et hovedmål er å etablere kontakter som kan gjøre oppholdet i Russland lettere for både forskere og studenter og bidra til å skaf-

fe adgang til arkiver, samlinger og biblioteker.

I St. Petersburg ligger et av Russlands fremste universitet med et bredt akademisk miljø, også utenfor universitetet. Av interesse for UiTø finnes der blant annet en pedagogisk høgskole med

Studietilbud i

St. Petersburg:

kompetanse på Nordkalottens minoritetsgrupper samt at Russlands Polarforskningsinstitutt befinner seg i byen.

Viktig å være til stede

Universitetene føler at det er viktig for Norge å profilere seg i St. Petersburg i og med at flere andre land er i ferd med å etablere seg der. Norge er allerede etablert med et generalkonsulat og Norges eksportråd, og et norsk universitets-senter vil, ifølge universitetsdirektøren ved UiTø, bidra til å forsterke norsk tilstedeværelse på stedet i Russland.

Bredt samarbeid

Senteret vil, hvis planene følges, bli et statlig samarbeidstil-

På østkanten av St. Petersburg ligger Smolnij-klosteret, hvor Lenin hadde sitt høysete under 1917-revolusjonen. I dag leier Universitetet i St. Petersburg undervisningslokaler her.

tak hvor universitetet i Oslo vil stå som operatør. Sentret skal opprettes uavhengig av universitetet i St. Petersburg, men allikevel være tilknyttet det ved at representanter fra universitetet, det russiske Vitenskapsakademiet, ett av de større museene i byen samt den norske generalkonsulen skal utgjøre et lokalt tilsynsråd som skal ha ansvaret for å opprettholde kontakt med russiske akademiske miljøer. De norske universiteters fellesinnsats skal organiseres gjennom Det norske uni-

versitetsråd og inkluderer blant annet et styre sammensatt av representanter fra universitetene som skal ha ansvaret for den faglige virksomheten.

Både-og løsning

UiTø er allerede tilknyttet Pomor-universitetet i Arkhangelsk med Norsk-Pomor universitets-senter. Det har også blitt etablert en utvekslingsavtale med Arkhangelsk, som har som mål å drive språkopplæring. Derfor er det ikke helt sikkert hvor stor nytte et slikt senter i St. Petersburg vil ha på

den språklige siden. UiTø stiller seg likevel positiv til et slikt senter, siden senteret i St. Petersburg vil konsentrere seg om andre akademiske felt enn det Arkhangelsk gjør. Arkeologene ved UiTø har f. eks. allerede en samarbeidsavtale med St. Petersburg og avdeling for eksogen geologi har et samarbeid med Okeangeologia i St. Petersburg. Universitetsdirektøren sier til styret at man bør basere seg på på en både-og løsning, og ikke velge mellom St. Petersburg og Arkhangelsk

Arkhangelsk- en fjern drøm

Utvekslingsavtalen med Pomor-universitetet i Arkhangelsk er ikke det alle trodde den var. Etter to avslåtte søknader begynte mellomfagsstudentene Eva Kielland, Bjørnar Davidsen og Tor-Einar Pedersen å ane ugler i mosen.

UÅsgeir Johansen
(tekst og foto)

UiTøs utvekslingsavtale med universitetet i Arkhangelsk var lenge et oversett og glemt kapittel. Av ti ledige plasser ble kun en utnyttet i vår-semesteret 1994, og ikke før høstsemesteret 94 fikk administrasjonen gleden av å se søknadene strømme inn. Av 14 søknader ble kun fem innvilget. De fem som fikk reise var alle hovedfagsstudenter. Noen av de som ikke fikk innvilget sine søknader, dro allikevel til Arkhangelsk, andre meldte seg på mellomfag russisk, og håpet at neste søknad ville bli snillere behandlet.

Avslått for andre gang

Spørsmålet som dukket opp når søknaden ble avslått for andre gang var: Hvorfor?: For få vektall? For dårlig kjennskap til russisk språk? Det var jo derfor de søkte om å få dra, for nettopp

å øke sin kunnskap til russisk.

-På søknaden til stipendet sto det at alle med kjennskap til russisk kan søke, sier de tre mellomfagsstudentene til Utopia.

Krever videre mål

Forskningsdirektør ved UiTø, Ingvild Broch sier til Utopia at kriteriet for å få reise er at man har et videre mål enn kun det å bli bedre i russisk. Man må ha en faglig mening med oppholdet sitt. Hun sier at det anses som et mål å sende personer som kan ha et faglig utbytte av sitt opphold i Russland, ikke nødvendigvis å oppfylle kvoten, selv om der er nok søkere til det.

Den praktiske konsekvensen av dette har vært at den russiske siden har fyllt opp sin kvote, mens den norske iden ikke har gjort det. På spørsmål om at ikke man på den måten setter Pomor-universitetet i taknemlighetsgjeld svarer Ingvild Broch at det ordner Arkhangelsk på andre måter.

-Forrige semester inviterte Pomor-universitetet for eksempel

russisk semesteremne og deler av grunnfag fra Tromsø til Arkhangelsk for å tilbringe påsken der.

Må beherske russisk

Resultatet av slike retningslinjer som utvalget legger opp til er at et av hovedformålene til Norsk-Pomor universitets-senter faller bort: språkundervisning. Skal man ha et faglig utbytte av et slikt opphold som det fra UiTøs side legges opp, til forutsettes det høyere nivå på russisk-kunnskapene enn det de fleste grunnfag- og mellomfagsstudenter har. Broch sier at man må i søknaden fortelle hvilket faglig mål man har med oppholdet sitt, men det er ikke dermed sagt at man må ha flere fag enn russisk. Det er som hun sier ikke nok bare å ha et ønske om å lære seg å snakke bedre russisk gjennom et opphold i Russland.

Hva er vitsen?

Studenter ved russisk-faget oppfatter dette som at man allerede må beherske språket før man

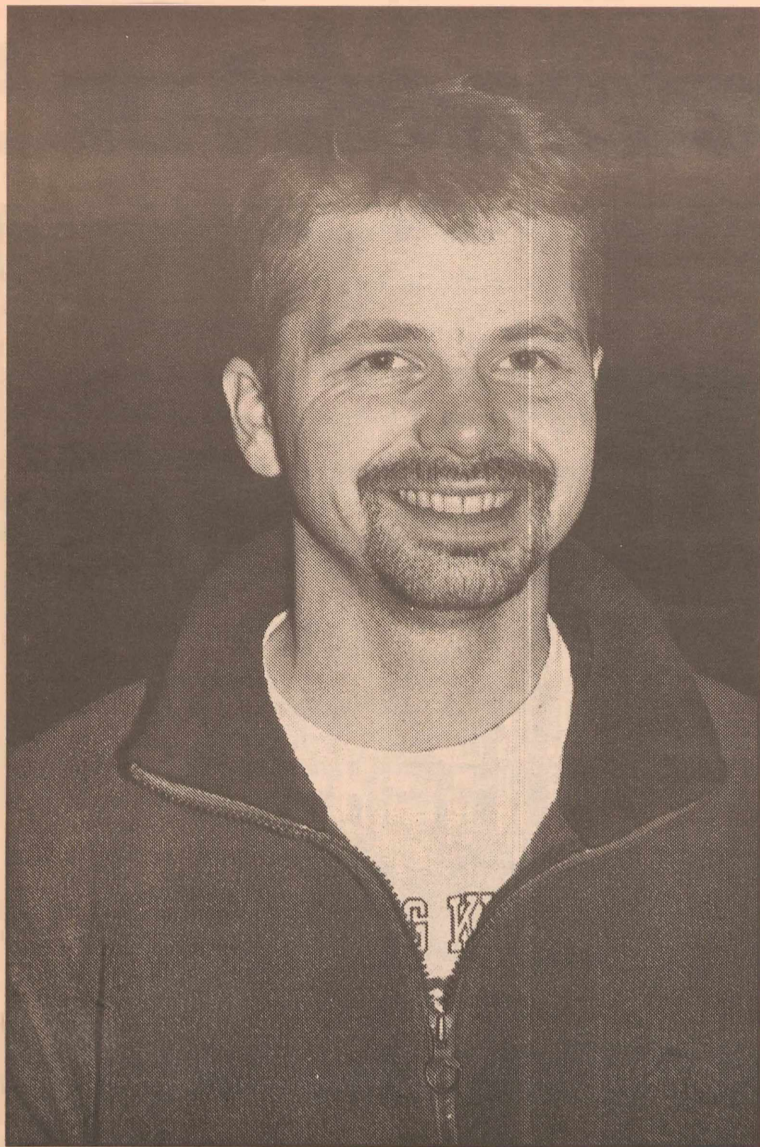
Dette er det nærmeste mellomfagsstudentene Bjørnar Davidsen (f.v), Tor Einar Pedersen og Eva Kielland kommer russisk språk på lenge.

drar dit. Men hva er da vitsen med et senter som skal legge til rette for språkundervisning, når det allerede forventes at man snakker flytende russisk før man drar dit?

Psykologi-student reiser

Utvalget som bestemmer hvem som skal reise, som består av Ingvild Broch, Roswita Skare og Ingrid Berglid Salvesen, har bestemt at de fem som allerede

er i Arkhangelsk skal få lov til å fortsette neste semester. I tillegg sender de minst en ny student, som også går på russisk hovedfag. UiTø håper også å sende en russisk-kyndig student på psykologi hovedfag til Arkhangelsk for å gjøre deler av sitt feltarbeid der. Spørsmålet er imidlertid hvorvidt universitetet i Arkhangelsk har kompetanse til å ta imot en psykologi-student.

Gisle Johansen, en av de fem studentene som deltok på seminaret om studentevaluering.

Studentevalueringsseminar: ...men hvor var studentene?

Studentevaluering, -hva skjuler seg egentlig bak dette suspekke begrepet? Meningsløse spørreskjema eller reell kommunikasjon mellom studenter og forelesere?

Positiv erfaring...

Første del av seminaret er temaet *Erferinger med studentevalueringer fra fagseksjoner/avdelinger og studenter*, først ut er Ingerid Njølstad, fra institutt for samfunnsmedisin. Hun er udelte positiv til evaluering og forteller hvordan de gjør det på medisinstudiet. De har en omstendig prosess med avsatt plass på timeplanen etter hvert kurs. Undervisninga er nemlig delt inn i kurs som varer fra 4-9 uker. Evalueringa starter med at bare studentene har et møte, som skal munn ut i en skriftlig rapport som sendes til kurslederen. Deretter følger evalueringsmøte for lærere og studenter, leda av studentene. Kurslederen skriver så en egen rapport der hun kan kommentere studentenes rapport. Denne blir så sendt til studiestyret for medisin. En annen evaluering som gjerne kan komme i tillegg til disse veloverveide skriftlige rapportene er spontanevaluering der studenten sier sin mening med en gang. Det vil si rett etter en forelesningstime eller til og med under forelesinga. Her kommer det an på hvordan foreleseren legger opp til dette selv.

...og mindre positiv

Neste ut er Olaug Husabø for Institutt for rettsvitenskap. Hun er ikke udelte positiv til evalueringa.

En foreleser opplevde at opplegget hans ble stempla i første omgang som «bra», i neste omgang som «dårlig», for deretter atter å få konklusjonen «bra» igjen. Han hadde kjørt samme opplegget hele tida og konkluderte med å stille seg helt likegyldig til evalueringa.

Sist ut i del en er Gisle Johansen som skal komme med et studentperspektiv. Han understreker at han er bare en av minst tusen studentperspektiv. Etter å ha fortalt hva han gjør og har gjort forteller han om sitt første møte med evaluering på UiTø, det var et spørreskjema. Gisle følte seg litt snurt over dette skjemaet og savna svar på veldig mange «hvorforer» før han kunne besvare dette. Som Gisle sier er han bare en av tusen studenter, man bare en av ca fem tilstedeværende. Hvor er studentene, angår ikke dette i høyeste grad dem?

Produkt og prosess

Noe annet som er interessant i forbindelse med evaluering er universitetets idè. Denne debatten kom uka etter og dreide seg mye om produkt kontra prosess. Er prosessen det viktige kan man i større grad evaluere og diskutere ting underveis slik at prosessen utvikles og forbedres. Fokuseres det på resultatet, for studentenes vedkommende eksa-

menskarakteren, vil også evaluering miste litt poeng i ettertid.

I del to på programmet skal Kjell Askeland, førsteamanuensis ved høgskolen i Lillehammer, snakke om *Studentevaluering, evaluering av undervisning/studietilbud, studentenes egenevaluering*. Askeland starter med å forklare oss hvorfor vi ikke bør avbryte han, det var nok vektige grunner for nå er ordet hans i en og en halv time uten innvendelse. Han er både morsom og underholdende, men snakka han om evaluering?

Fysiske forhold

Hovedvekta lå på å fortelle hvilke premisser som burde være oppfylt før en starta med evaluering. All undervisning avhenger av en rekke ulike faktorer som kan være ei hjelp eller det motsatte. Antallet studenter, de fysiske forhold og hjelpemidler. Tavla er et hjelpemiddel som i enkelte situasjoner er velegna, mener Askeland og viste oss eksempler på god og dårlig tavlebruk. Datamaskinen som hjelpemiddel var han skeptisk til. Fordobling av informasjon fordobler ikke læringa. Pedagogikkens første læresetning er begrensning av informasjon, og dette er skolens oppgave. Askelands konklusjon er at vi gjerne må gå i gang med evaluering, men la ikke dette gå ut over det faglige og det pedagogiske.

U Ellisiv Lindkvist og Vidar Dons Lindrupsen (foto)

Bakgrunnen for et internt seminar om studentevaluering er at Kirke- undervisning- og forskningsdepartementet har bedt om økt satsing på evaluering. Formålet skal være å bedre kommunikasjonen mellom de ulike instansene på universitetet samt å gi økt studiekvalitet. Det er VISAM med Liv Karin Krogseng i spissen som har tatt initiativet til dette seminaret.

Det første som slår meg er at det er ikke noen studenter her. Ingen synlige. Ei liste over deltakere viser at det er tre hovedfagstudenter tilstede, dessuten skal Gisle Johansen fra Studentstyret komme med et studentperspektiv på evaluering ved UiTø. Helge Rabbås har åpninga av seminaret og sier at studentevaluering ikke bare er evaluering fra studentene, det kan være fra kollegaer for eksempel. Studentevalueringa burde kanskje brukt begrepet studieevaluering i stedet. Ei slik evaluering angår hele utdanningsinstitusjonen.

Vil mane til ettertanke

I vår ble det starta ei jente-gruppe på ISV/ISL. Et styret er nå etablert med fire personer der Trine Hamran er leder. Den konkrete bakgrunnen for oppstartinga var at det nye likestillingsombudet uttalte at hun aldri hadde vært utsatt for diskriminering.

U Ellisiv Lindkvist og Vidar Dons Lindrupsen (foto)

-Dermed begynte vi å lure på hvilken virkelighet hun lever i og hvordan defineres diskriminering, sier Trine. De tre initiativtakerne til gruppa skrev et åpent brev til likestillingsombudet som ble trykt i Klassekampen og Nordlys. Men de fikk aldri noe svar.

Få, men aktive

Det Jentegrappa har gjort til nå er å arrangere ei seminarrekke. Det har vært invitert til debattmøter med innledning fra ulike fagmiljøer. I vår hadde Ingunn Elstad ei innledning med et filosofisk per-

spektiv, dette ble noe faglig tungt. I høst har innledningene vært mer allmennvitenskapelige. Lisbeth Holtedahl har hatt ei på Kvinnekamp anno 94, og Anne Britt Flemmen var sist ut med temaet *Kvinner og seksualisert vold*. Det har vært et debattmøte i måneden, i november vil antakelig ei fra psykologiseksjonen snakke om *språk/makt/språk*. At det på møtene har møtt opp kun ti stykker anser ikke Trine som noe problem. Debattene etterpå har vært svært fruktbare.

-Det er bedre å ha ti som er engasjert og aktiv i debatten enn hundre som er passive, sier hun.

Mer fag etterhvert

Intensjonen med Jentegrappa er å skape debatt rundt kvinnepolitiske saker, bevisstgjøring i forhold til problemer og refleksjon over kvinnerollen. Dette er en allmenn debatt, men etterhvert vil den bli mer faglig retta, for eksempel er pensum på de fleste fagene svært mannsdominerte. Det er også viktig å synliggjøre at det finnes folk som er genuint opptatt av kvinnepolitiske spørsmål, kanskje kan det stimulere til initiativ og debatter også på andre fag.

Bøllekurs kommer

At det heter Jentegrappa på ISV/ISL er fordi initiativtakerne hører til her og fordi de ønsker et faglig perspektiv med

vitenskapsteoretisk bakgrunn.

-På IMR har de ei jentegruppe, men der har de andre utfordringer, forteller Trine, -de har jobba med rekruttering til fagene, ettersom det finnes få jenter på IMR. Akkurat det problemet har ikke ISV/ISL.

I vår har Jentegrappa tenkt å arrangere et bøllekurs som skal være uten politisk innhold og mer faglig retta. Det er ønskelig å invitere til paneldebatt og invitere likestillingsombudet oppover. I tillegg til å fortsette med seminarrekka vil de også arrangere kollokvier uten foreleser.

-Vi vil skape debatt, bevisstgjøring og refleksjon over kvinnerollen, sier Trine Hamran, leder i jentegrappa ved ISV/ISL.

UiTø har færrest tradisjoner:

Naturlig fødested for debatt

Hva er universitetets oppgave, og hvordan blir den løst? Spørsmålet sto sentralt i debatten om hva som bør være grunnlaget for universitetet. Mange kloke ord ble sagt, men få studenter var i salen og for å ta del. Når få studenter engasjer seg, vil det da bli en levende debatt?

UVibeke Isaksen

Det er naturlig at grunnlaget for debatt om universitetets ide legges ved dette universitetet siden det er yngst, minst tradisjonsbundet, og dermed mest åpent for nytenkning. Og at debatten er nødvendig og bør fortsette var alle enig om.

Universitetet bygger på argumenter om velferd og kultur. Ikke bare skal det hindre samfunnsproblemer som arbeidsledighet og mangel på kvalifisert arbeidskraft, men også ivareta kultur og delta aktivt i debatt. Under debatten om universitetets ide 1. november kom det fram kritikk mot stortingsmeldingen om høyere utdanning hvor kun velferdargumentene kan synes å ha blitt tatt hensyn til. Et tankekors er om ikke nettopp kulturargumentene er en forutsetning for produkt og produksjon. Kunnskap omgjøres til et produkt, uten at prosessen fram mot denne blir vektlagt. Forskning som selvtvoldelse blir ikke prioritert, noe som fremmer papegøye-prinsippet «gjenta-etter-meg». Kreativiteten og nyskapingen ved universitetet lider derfor.

Bortkastet input

Velferdsargumentene gjøres viktige ved å bruke målbare enheter hentet fra næringslivet. Hvordan kan man måle forskning? En løsning kan være antall publikasjoner per vitenskapelig ansatt. Dette trenger ikke bety kvalitet, snarere tvert imot. Skjerpede krav til resultatmåling for å øke effekten av offentlig ressursbruk vanskeliggjør situasjonen. Målbare enheter blir ofte tolket som kvalitetsindikatorer.

Studenter som velger å ikke fullføre utdanning eller stryker regnes som bortkastet input, uten tanke for den faktiske kunnskapen disse har mottatt, siden den ikke kan måles.

Skumle målinger

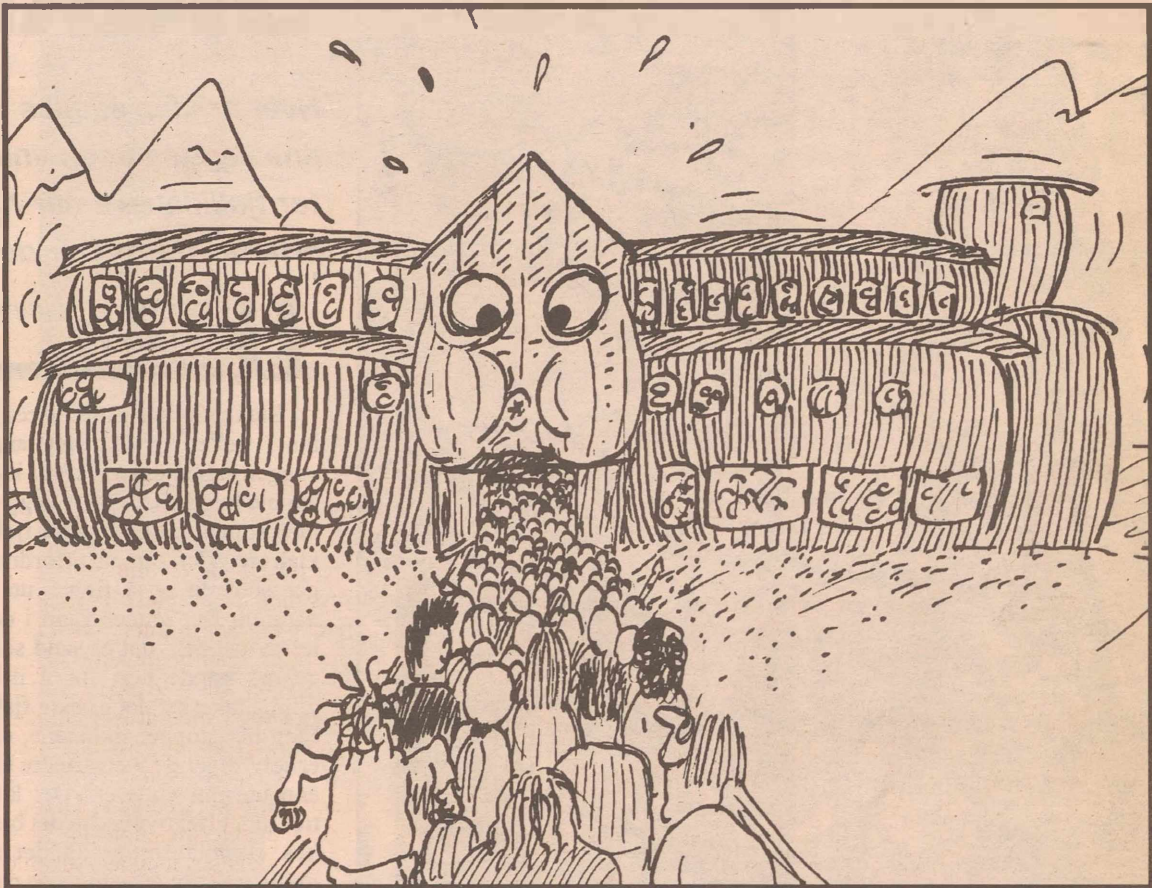
Resultatparametre kan bli et middel ved ressurstildeling, noe som kan virke særdeles uheldig siden målingene er snevre og lett feilbarlige. En modell er at universitetene mottar støtte etter resultatene de har å vise til, ikke etter behovet. De «beste» universitetene vil motta mest ressurser. Samme fordeling vil gjelde nedover i modellen. Institutt og fag med lett målbare resultater, for eksempel i form av uteksaminerte kandidater vil få mest. En konsekvens kan bli svekking av fag som ikke passer inn i rammen av et sentralt styrt universitet, studier som er vanskelig å sammenligne som blant annet samisk relaterte studier. Virkninger av universitetet som ikke kan måles blir ikke regnet med.

Dobbelsidig press

Debatten var inne på forskyvninger i utdanningssystemet mot det akademiske, ubalansen mellom kultur- og velferdsargumenter, hvem universitetet står ansvarlig for, universitetet som politisk institusjon, men mest om presset om effektivitet ovenfra. Det ble hevdet at det også kom press fra studentene om et strømformet universitet. Studentene ønsker en kort og grei yrkesrelatert utdanning. Dette er snarere et resultat av presset på studentene i form av dyr studiefinansiering. For å unngå enorm gjeld ønsker studentene undervisning kun i eksamensretta pensumstoff. Dette forsterker mangelen på debatt.

Studentkritikk

Tone Brekke var en av de få studentene som deltok i debatten. Hun retta sterk kritikk fra et studentssynspunkt. Særlig effekt-

målingene av undervisningen mente hun førte til en snever undervisningsform, og at kvantitet ofte blir forvekslet med kvalitet. Hun stilte spørsmål ved om vi blir utdannet til byråkrater eller

til å tenke selvstendig og kritisk. Vakre ord om at universitetet utvikler kritiske holdninger og nye perspektiver ga henne en flau smak i munnen. Hun mente dette var fraværende i dagens strøm-

linjeformede grunnfagsundervisning hvor blant annet selvvalgt pensum stadig blir en mindre del.

Kurs i selvutvikling

VISAM, prosjektet

«Fra visjon til virkelighet», har hatt et kurs i sosial kompetanse for kvinner. Formålet var egenutvikling. Et kurs fylt av lærdom ifølge deltakerne.

UVibeke Isaksen og Kim Bye Bruun (foto)

På kurset lærte de kvinnelige studentene å fremme egne meninger, opptre på møter, presentasjon av stoff, argumentasjon og om hersketeknikk. Noe som er nyttig siden mange kvinner er så høflige at de ikke avbryter andre eller hever stemmen for mye, en høflighet som blir brukt av menn.

-Det er ikke et kurs for å «ta» mannen, men for å få styrket tro på seg selv og egne muligheter, forteller de. Det er en innføring i å være kvinne i vårt samfunn. Vi lærte å bevisstgjøre oss de kvalitetene vi allerede har.

Slitsom nærhet

Under kurset prøvde de ut sine egne intimsoner, hvor nært et annet menneske kunne komme uten at det ble ube-

Kursleder Liv Karin Krogseng (til høyre) underviste blant annet (fra venstre) Gølin Larsen og Hege Stave larsen i sosial kompetanse.

hagelig. Utprøvingen var slitsom. Deltagerne fikk se sider av hverandre som vanligvis var skjult. Det at alle var like sårbare skapte respekt. Under kurset måtte de tale foran kamera, og de lærte å takle det å dumme seg ut. En viktig lærdom var at det er lov å være sårbar, man har lov å ikke vite alt. Det var viktig å tenke muligheter framfor barrierer. Ressurser som ikke virker gode nok kan også brukes.

Usynliggjøring og andre hersketeknikker

Det ble lært hvordan hersketeknikker som latterliggjøring, usynliggjøring og pålegging av

skyld, ansvar og skam skulle takles. En fin måte å takle usynliggjøring kan være å si «så fint at du er enig med meg» når noen gjentar ditt eget forslag med stor suksess like etter at du selv ble overhørt da du sa det samme. Andre lignende teknikker, og betydningen av kroppsspråket lærte de også. Utstråling av tro på egne evner gjør at andre også tror på dem.

Finne det gode i seg selv

Kursholderne, Bente Kassah og Liv Karin Krogseng får en masse ros.

-De var ikke noe fremfusende, men stille og behagelige, sier

kursdeltakerne.

-Egne erfaringer ble delt med oss, noe som skapte tillit til dem. Budskapet deres var at vi skulle finne det gode i oss selv, at vi skulle bevisstgjøre og jobbe med oss selv.

De er alle overbevist om viktigheten av lærdommen, ikke minst i egen studiesituasjon. Deltagere på kurset var Hege Stave Larsen, Gølin Larsen, Tine Sønderby Kristensen, Camilla Carlsen og Sølvi Øigarden.

Klatring i Stakkevollhallen

Hver tirsdag samles fjellgruppa i TSI, i Stakkevollhallen for å klatre. Den ene veggen er en «naturlig» fjellvegg som gir ypperlige treningsforhold for fjellklatrere når høststormene raser utenfor. Både nybegynnere og erfarne klatrere er der.

UVidar Dons Lindrupsen
(tekst og foto)

Stakkevollhallen er sprengt inn i fjellet og den ene langveggen står slik den var før hallen ble bygd. Dette gjør veggen idell som treningsvegg for fjellklatrere. Her får en utfordringer som en også finner ute i naturen. Det renner vann i deler av veggen, det er sand som en må børste bort for å ikke glippe taket og det er ekte fjell. Men her stopper likhetene, det er selvfølgelig mye varmere her enn ute om vinteren. Det klatres mer effektivt ved at det brukes «topptaufeste» og det er mulig å klatre de samme to metrene om og om igjen for å perfektionere bevegelsene sine for sommersesongen eller juleferien i Spania.

Sikrere enn fotball

«Topptaufeste» som er den vanligste måten å sikre seg mot fall i treningsvegger er en metode som gjør klatring til en mye sikrere sport enn for eksempel fotball. Den som klatrer har et tau festet til selen sin, dette tauet går først gjen-

nom et feste øverst på veggen og så ned til den som sikrer. Den som står nederst og sikrer tar inn slakken i tauet etterhvert som klatreren kommer lengre oppover. Skulle klatreren falle vil tauet stramme seg, og den som sikrer vil holde tauet ved hjelp av en taubrems. Taubremsen gjør det mulig å sikre personer som er mye tynge enn seg selv, og klatreren vil aldri falle langt. Etter et fall kan klatreren fortsette der han glapp eller la seg fire ned og begynne på nytt. Klatring er en sosial idrett da det altså må være minst to.

Både for erfarne og nye

Rutene i veggen er av varierende vanskelighetsgrad og både nybegynnere og erfarne klatrere kan finne utfordring på sitt nivå. Her finnes alt fra overheng med fingerjam og imaginære tak for «cragrottene», til nærmest stigeaktige greier for ferskingene. Omlag en tredjedel av klatrerne i Stakkevollhallen er nybegynnere, og det er aldri vanskelig å få svar på spørsmål, veiledning og gode råd. Derfor har fjellgruppa aldri arrangert kurs i innendørs-

klatring. Det behøves ingen forhåndskunnskaper eller spesielt utstyr for å prøve. Fjellgruppa låner ut både seler og tau. Etterhvert vil det være en fordel å anskaffe seg sitt eget utstyr. Særlig er det en fordel med egne klatresko, noe som gjør det mulig å benytte mye mindre hyller å trå på og dermed blir det mulig å klatre vanskeligere ruter. Men til og begynne med holder det med joggesko eller fjellsko.

Ingen machosport

Fjellklatring har et kanskje urettferdig rykte som tøff machosport for enstøinger og filosofer. Dette er ihvertfall ikke tilfelle for innendørs klatring. En av de vanskeligste rutene i Stakkevollhallen er faktisk bare gått av ei jente. Det jentene mangler i armstyrke tar de ofte igjen i balanse, koordinasjon og mykhet. Størrelsen er heller ikke viktig. Små personer er lettere og kan benytte seg av mindre tak og har en fordel i ruter med overheng, mens lange personer kan strekke seg lengre etter takene. Men klatring kan ikke anbefales for deg som har høydeskrekke.

Det er sikrere å drive klatring i Stakkevollhallen enn det er å spille fotball.

Revolusjonen er gjennomført!

De avtoppende redaktører, (f.v) Amund Sjølie Sveen, Jørgen Flint og Kari Myklebost, bak. De påtroppende redaktører, Ellisiv Lindkvist (fremst), Henning Jensen og Håvard Arntsen, står klare til å viereføre den stolte avistradisjonen

Etter å ha lidd under kapitalismens åk i det siste året, har Utopias arbeidere endelig brutt sine lenker og gjort opprør mot de bestående ledere. I en vel registrert revolusjon ble den kontrarevolusjonære høyreekstremistiske overklassen i det kapitalistiske og korrupte Utopia styrtet. Det nye Utopia «valgte» straks en revolusjonskomite som skal gjennomføre journalistisk diktatur for neste år. Håvard Arntsen, vår store lysende sol, skal være vår nye store

lysende leder (Ansvarlig redaktør), Henning Jensen blir hans brillante adjutant (desksjef). Vår karismatiske og udødelige propagandaminister, Ellisiv Lindkvist (kulturredaktør), får ansvaret for å holde nye Utopia på den rette vei, og for å dømme forræderiske kapitalistvisn i redaksjonen.

Journalistdiktaturet, det nye Utopia, har gitt forræderne mot revolusjonens sanne ide følgende straffer: Kari Myklebost, lederen for kapitalistene, er forvist til eksil i Oslo. Amund Sjø-

lie Sveen, Karis forræderiske håndlanger, er dømt til 3 års evig pinsel på Tromsø Musikkonservatorium. Kapitalistenes verste kulturkommentartorturist og kverulant Jørgen Flint er dømt til straffarbeide som sivilarbeider i nye Utopias redaksjon, til spott og spe for revolusjonens ekte sønner og døtre, og som eksempel på hva som venter de som viker fra den sanne lysende revolusjonære idealistiske vei.

Fjellgruppa kupper TSI?

Var det et kupp av fjellgruppa i Tromsøstudentenes idrettslag eller er de andre undergruppene ikke interesserte i å sitte i arbeidsutvalget? Fire av fem medlemmer i AU (arbeidsutvalget) kommer fra fjellgruppa. I fjor ble det stilt motkandidater mot fjellgruppas medlemmer, disse gjorde ikke den jobben de ble valgt til å gjøre.

UVidar Dons Lindrupsen
(tekst og foto)

-Det viktigste er at kandidatene ønsker å gjøre en jobb for TSI, ikke hvilke undergrupper de kommer fra, mente Jørn Fauske som ble gjenvalgt som leder. Forrige periode måtte han slite med veldig mye av arbeidet alene fordi flere av AU-medlemmene stilte til valg som motkandidater uten å være interessert i arbeidet. Dette var også tilfelle i år. Basketgruppa hadde stilt tre motkandidater, men ingen av disse eller noen andre fra basketgruppa var tilstede på årsmøtet, og kunne altså ikke velges.

Flinke folk valgt

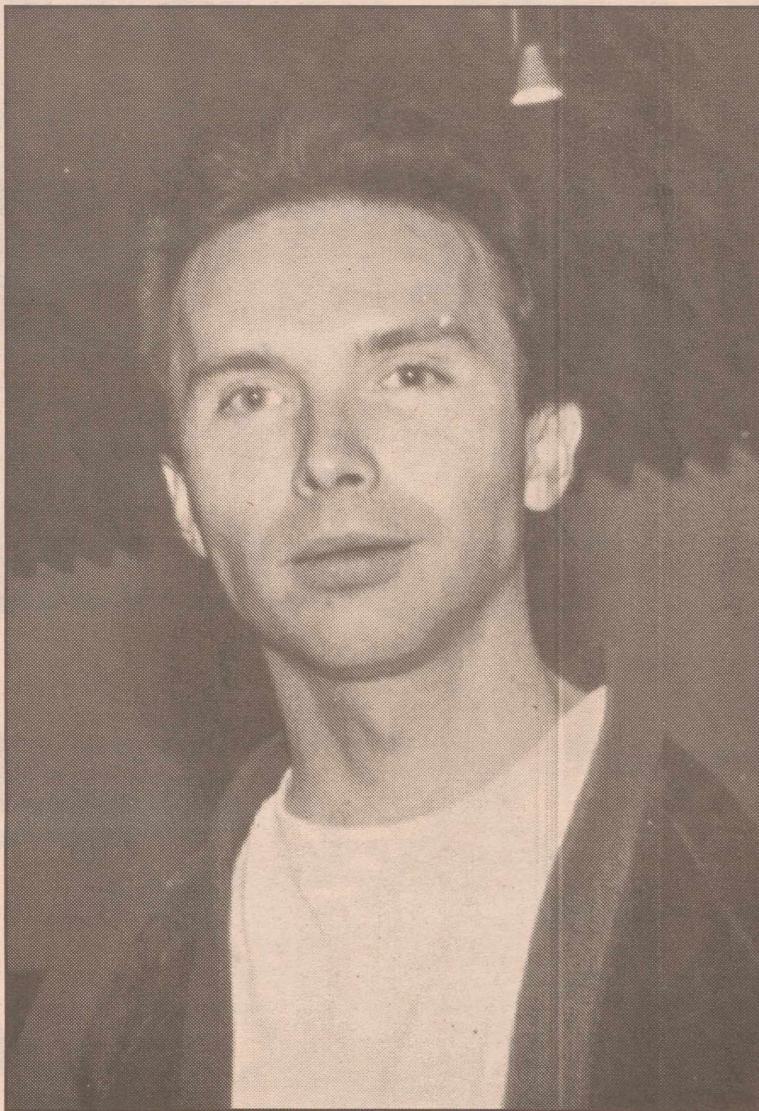
Roger Jensen fra Håndballgruppa gikk hardest ut mot den skjeve fordelinga, og mente at

de som ikke skulle være representert. Han så på det som meget betenkelig at fjellgruppa skulle være så overrepresentert, og fryktet at noen undergrupper kunne bli oversett. Men ønsket å legge til at han stilte seg bak de som ble valgt, som han mente var flinke folk.

Skjev kjønnsfordeling

Den skjeve kjønnsfordeling ble imidlertid ikke tatt opp. I det nye AU sitter det bare ei jente (fra fjellgruppa), og hun er typisk nok sekretær. Av de vel tjue som var tilstede på møtet var det også flest gutter.

-Det viktigste er at kandidatene ønsker å gjøre en jobb for TSI, ikke hvilke undergrupper de kommer fra, sier Jørn Fauske, gjenvalgt leder i Tromsøstudentenes idrettslag.

TSI undergrupper

Det ble tatt opp tre nye undergrupper i TSI; fekting, bordtennis og wing tsun som er en kinesisk kampkunst.

Fekting og bordtennis ønsker å komme i gang så snart som mulig både for nybegynnere og for de som har erfaring fra før. Wing tsun går i første omgang ut med et tilbud til de som allerede driver eller har drevet med kunsten, men de håper å kunne dra igang nybegynnerkurs etter jul.

Mental kunst

Wing tsun er resultatet av kamp uten regler og teknikker. Det er egentlig ingen sport, men en kunst og det arrangeres ingen konkurranser. Utøverne ser på seg selv som søsken og instruktøren kalles «si hing» - storebror. Fordi det ikke finnes regler må partene fortelle hverandre hvor hardt man kan slå, sparke eller hva en velger å gjøre. Først og fremst er det en mental gren og treninga er mer mentalt enn fysisk krevende. Utøverne konfronteres med spørsmålene:

Hvorfor må jeg sloss?
Hvorfor må jeg forsvare meg?

I wing tsun får utøverne kjenne hvordan det er å sloss for livet uten våpen, og lære at mennesket er farlig, sier Johan Wagner som er leder i den nystarta gruppa.

Squash er igang

Helgen 15.-16. oktober hadde den nyopprettede squash-klubben for studenter sin første helgesamling. Det ble en vellykket helg med stort oppmøte, både fra de helt ferske i spillets ferdigheter til de gode.

UKai H. Nygaard og Cathrine Liland (foto)

En av initiativtakerne til squash-klubben, Markus Hareide, sier at klubben er åpen for alle.

-Vi er nå oppe i ca 50 medlemmer, og det er veldig bra, men vi oppfordrer alle som har lyst

til å lære å spille squash til å bli med. Klubben har et sosialt preg med mulighet for litt alvor, sier Hareide.

Trening og instruksjon

Spillingen foregår i Polarsenteret hvor squash-klubben har fått faste treningstider til gunstige priser.

-Vi vil nå begynne å spille fast hver torsdag klokken 1400-1600 og hver søndag klokken 1300-1500, sier Hareide og fortsetter:

- Vi har også kjøpt inn raketter slik at det er mulig for de som vil å låne disse.

På trening vil det også bli mulig å få instruksjon.

Rankingliste

Selv om klubben har et sosialt preg, er det også mulighet for konkurranse.

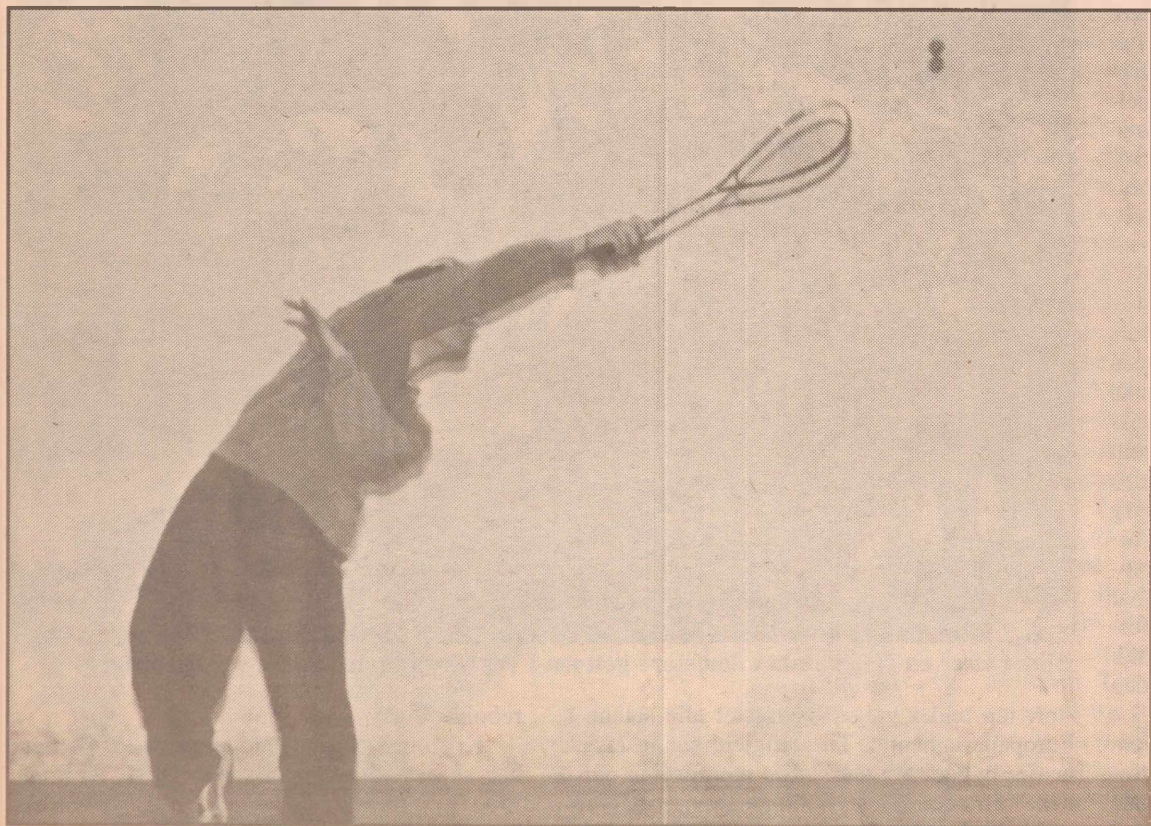
-Vi har satt opp en rankingliste, en for jenter og en for gutter. Det blir nå mulig å utfordre de som ligger på listen. Litt konkurranse må en jo tross alt ha, mener Hareide.

Informasjon

Informasjon om klubben vil bli hengt ut på ei oppslagstavle utenfor TSI-kontoret i Hovedgården og i Polarsenteret. Her vil det stå hvem som kan kontaktes i klubben for de som vil være med.

-Ellers kan de interesserte bare møte opp på treningen, avslutter Hareide.

Det er blitt opprettet en egen squash-klubb for studentene. Foreløpig har de rundt 50 medlemmer.

Bensintyver på universitetet?

En student Utopia har vært i kontakt med forteller at han har fått frastjålet bensin to ganger i løpet av det siste året. Siste gang det skjedde var for et par uker siden. Tyvene brøt opp låsen på bensinlokket og tappet den fulle tanken for bensin. Begge gangene tyvene slo til var bensintanken full. Begge tyveriene skjedde på kveldstid i slutten av uken.

Fakkeltog mot fascisme:

Aldri mer Auschwitz!

Dette er bilder som bør gi folk grunn til å være med på internasjonal antifascistdag 9. november, 56 år etter Krystallnatten.

Internasjonal antifascistdag blir for fjerde år på rad markert i Tromsø. Markeringen foregår 9. november, 56 år etter Krystallnatten. Fakkeltoget starter fra torget klokka 18, og Ole D. Mjøs holder tale ved minnesmerket for Gestapos ofre. Ute i Europa ulmer fascismen, og fascistpartier får stadig større oppslutning. Vis din avsky. Aldri mer Auschwitz!

U Vibeke Isaksen

Mussolinis og Hitlers ånd lever ennå i Europa. Verdens for-dømmelse av fascismens og nazismens herjinger under 2. verdenskrig var ikke nok til å gi den dødsstøtet. Flammene døde ikke ut, men ligger og venter på næ-

ring for på ny å vokse seg sterk. Næring i form av sosial misnøye, og en sterk person som vet å spille på den, kan være nok til at fascismen vil blomstre. Fascismen har lenge fått hvile og samle krefter. Selv om det har vært tydelige fascistiske grupperinger har de stort sett fått være i fred. Den likegyldige holdningen har ført til at de nå stadig vinner mer innpass i et Europa som på mange måter minner om mellomkrigstidens Europa, med stor sosial misnøye og mange korruperte regjeringer med liten tillit hos folket.

Fascistenes politiske makt

I Italia sitter fascistiske Berlusconi og hans høyre-allianse ved regjeringmakten, som de fikk ved stort flertall. Belgia har tre fascistiske partier, Vlaams Blok, Front National og Agir, som tilsammen har 11.4%. I Østerrike fikk Jurg Haider og FPO, Freiheitliche Partei Österreichs, hele 23% av stemmene. Politisk Vår i Hellas har 9% oppslutning. Det franske fascistpartiet, National Front, fikk 10.54%, men i tillegg fikk den uavhengige høyrevridde listen, La Majorite pour l'autre Europe, 12.53%. Altså hele 23% til høyre-ekstremistene. Tysklands største naziparti, Der Republikaner, led

Blidet viser en tysk razzia i den store gettoen i Warszawa under andre verdenskrig.

stort tap under valget og mistet alle setene i Europaparlamentet. Til gjengjeld har fascistene der bygget seg sterkt opp utenfor den politiske verdenen. En sterk organisasjon og førerskikkelse kan lett føre til en sterk politisk høy-

rebølge.

Kristelige- og sosialdemokratiske partier har skjøvet utviklingen i fascistisk retning. Med å kjøre en svært kapitalistisk politikk som skaper sosiale og økonomiske problemer

Dagens fascistiser satser mye på å få økt oppslutning.

skaper de misnøye som gir god grobunn for fascistenes rykkespredninger og intrigespill. Fascistene står i utfordrerposisjon, og kan derfor skjule sitt egentlige vesen med totalitær stat og førerskikkelse, bak kritikk mot det bestående. Kritikken er ofte berettiget, og fascistene blir dermed stående som veivisere for folket.

Politikerene frykter fascistenes makt og innfører derfor semifascistiske lover, slik at fascismen og rasismen stadig vinner innpass. Et eksempel er ny politilov i Østerrike hvor personer uten statsborgerskap kan husransakes uten rettslig kjennelse. Slike lover fjerner rettslig beskyttelse mot rasisme. Innvandringsstopp blir ofte begrunnet med at mange innvandrere skaper fascisme i samfunnet. Dermed blir det skapt fremmedfrykt, og fascistene blir føyet og styrket.

Østerrikes «redning»

Jurg Haider og FPO har siden 1986 øket sin oppslutning fra 5 til 23%. Partiet hetser med utlendinger som selvfølgelig blir gjort til syndebukker i alle problemer i Østerrike. Parallellene til antisemittismen i mellomkrigstiden er slående. Arbeidsløshet, boligmangel og kriminalitet, alt skyldes utlendingene. Det var i 1993 et folkekrav mot utlendinger som krevde innvandringsstopp og utvisning av utlendinger som har begått kriminelle handlinger. Dette ble vedtatt. Mer enn 400.000 mennesker hadde signert kravet.

Storparten av befolkningen ønsker en mer restriktiv lov- og ordenspolitikk. Få tør trå utenfor denne bølgen. Antifascister blir sett på som kriminelle, og oppmøtet av politifolk ved antifascistiske markeringer er mange ganger like stort som antall deltagere. Mange av politifolkene er tydelige høyreekstremister. I Wien hevdes det å være over 80% nynazister i enkelte politistyrker.

Det er ofte brutale nynazistiske aksjoner, som brevombeattentat og vold mot fargede og motstandere, men mannen-i-gatas vending mot høyresiden er langt farligere. Det som trengs for å skaffe nazistene makten er en sterk førerskikkelse, en redningsmann som kan redde Østerrike fra «forfall». Denne mannen er Jurg Haider. Han arrangerer massemøter med hundrevis av oppmøte i god, gammel Hitler-stil. Karismatiske Haider blir framstilt som den eneste redning - supermennesket. Reklameplakater som er langt bedre enn

Jurg Haider og det fascistiske partiet FPO i Østerrike har siden 1986 økt sin oppslutning fra 5 til 26 prosent

de andre partienes, og en persondyrkelse støtter opp om dette synet.

Jurg Haider skjuler sin fascistiske tilknytning bak talerørfor-folket-masken, men han har støtte blant høyreekstremistene og viser stadig sin rasistiske holdning.

Torturert av politiet

Markeringen 9. november er arrangert av Regnbuen, Antirassistisk Senter Tromsø og SOS Rasisme. To av medlemmene, Henrik Broberg og Tore Vik var i høst på en reise i Europa for å møte andre antifascistiske organisasjoner. I Wien møtte de den østerrikske journalisten og forfatteren Wolfgang Purtscheller som bar tydelig preg av vold og mishandling. Han hadde støvelmerker i ansiktet og store problemer med å gå. Purtscheller er en ekspert i høyreekstremisme og klart antifascistisk.

Purtscheller ble arrestert da han stilte spørsmål under arrestasjonen av en afrikaner. Han ble slått ned og sparket av politifolkene, og det høyre kneet ble vridd ut av ledd slik at det fikk store skader. I politihuset ble han nek-

tet medisinsk hjelp av politilegen, og torturen og ydmykelsen fortsatte i 10 timer. Blant antifascister og kollegaer av han er det liten tvil om at behandlingen skyldes hevn fra politiets side. Han har kommet med avsløringer av naziinfiltrering i Wiens politistyrker, og den kritisert den manglende innsatsen fra politiet i Berlin i jakten på gjerningsmennene for bombeattentatet i Wien, hvor blant annet borgermesteren ble skadet. Dette selv om det forelå klare bevis for at det var nynazister fra Berlin som sto bak.

Kriminalisering av antifascister

I april 1992 ble en gjeng med nynazister overrasket mens de planla finansiering og oppbygging av tyske fascistiske grupper i Øst-Europa. Det oppsto en reaksjon for å stoppe nazistene, og under denne ble en nazist drept og en annen såret. Politi og media gikk straks ut mot kurdiske og tyrkiske miljøer, dette til tross for at gjerningsmennene faktisk var maskerte. Særlig Antifascist Genclik, en antifascistisk organisasjon som hovedsakelig består

av tyrkere og kurdere, måtte mottok press og trusler. Under etterforskningen av saken jobbet deler av politiet sammen med representanter fra den nynazistiske gruppa som var blitt angrepet, Deutsche Liga, DN, som nå påstår at de har politiets lister over hvem som deltok under aksjonen. Trusselen dette er for de navngitte på listen er ikke vanskelig å se.

Fire ungdommer er siktet, og de risikerer livsvarig fengsel og deportasjon til Tyrkia. Dette blir også sett på som en sak mot Antifascist Genclik! De fire er tiltalt etter antiterrorloven, og organisasjonen kan derfor bli forbudt. Organisasjonen mener at innvandrerdørmom har rett til å forsvare seg mot fascistene, og står sterkt i politisk organisering av disse.

Siden 1990 har 75 flyktninger, innvandrere, og også handikappede og andre utsatte grupper, blitt drept av fascistene i Tyskland. Det har i tillegg vært tusenvis av angrep mot innvandrere i det samme tidsrommet. Dette har blitt skjult og bagatellisert av myndighetene og mediene. Forbryterne blir omtalt som rølpete ungdom, og straffen har vært latterlig mild de få gangene de har blitt dømt.

Kriminalisering av innvandrere som er politisk bevisste og organiserte, gjør at det blir lettere for myndighetene å vinne oppslutning om en mer innvandrertilfientlig politikk. En del av venstreopposisjonen kriminaliseres samtidig. Vold bør straffes, men loven bør gjelde både for nazister og antifascister.

Rolig Norge, fremdeles...

Ved sist valg i Norge fikk fascistene 0.5% av stemmene, og utgjør ikke noen politisk maktfaktor. Heller ikke i de andre skandinaviske landene utgjør fascistene noen stor politisk trussel. Dette skyldes ikke minst en levende opposisjon til regjeringspartiet, slik at et fascistparti med sine populistiske utspill ikke så lett vinner folket, ellers i Europa er opposisjonen så godt som død.

Også Norge har lover som støtter opp om rasismen. En som søker asyl har ikke automatisk rett til å oppholde seg i landet og kan øyeblikkelig bli utvist ved anklage for kriminell handling. Ingen tvil som kommer tiltalte til gode altså, selv om personen risikerer forfølgelser og utrydding i hjemlandet.

Norge har fascistiske gruppe-

ringer som ikke må bagatelliseres. Bomben som smalt i Blitzhuset 21. august skyldes sannsynligvis nynazister, i følge politiet. For å unngå tilstander som ute i Europa må vi mobilisere en massemotstand mot fascistens syke ideologi.

Fascisme:

Politisk bevegelse som oppstod i Italia under ledelse av Benito Mussolini. (...) Sentralt i den fascistiske doktrine står nasjonen og «dens juridiske form» staten, og dyrkelsen av den. Staten oppfattes som en selvstendig, levende overordnet organisme «med sine egne mål, som den lever for». Individet er «en endelig ubetydelig og tilfeldig del av samfunnsorganismen», «samfunnet er målet, individene midlene, og hele samfunnets liv består i å bruke individene for å nå samfunnets mål». Dermed legitimeres statens ubetingede rett til å kreve lydighet, samhold, offer av borgerne og å innordne all virksomhet under sine formål (den totalitære stat). Det fremste målet for staten er å gjøre seg gjeldende blant andre nasjoner, å vinne ære og makt. (...) Det finnes ingen klare kriterier for hvilke samfunn eller ideologier som kan kalles fascistiske. I dagligtalen er ordet fascisme mer blitt et politisk skjellsord som brukes om ekstremt høyreorienterte bevegelser og regimer. (Aschehoug og Gyldendals STORE NORSKE leksikon)

Jurg Haider på velgerfrieri bland sin stadig økende masse av tilhengere.

Vi er vant til å vite hvordan greiene fungerer i vårt modern samfunn. Hvordan kan et fly fly? Hvordan fungerer en TV? Hvordan oppstår det regn? Men det finnes fenomener som ikke kan begripes på vitenskaplig måte. Da er det selve inntrykket på en selv som teller, den personlige opplevelsen, ens egen begeistring eller frykt. Det er ens egen fantasi som blir utfordret å se og forklare eller ikke. Det er når folketro blir likeverdig med naturvitenskap. Nordlys er et sånt fenomen, mener student Dana Caspi.

Tegning: An-Magritt Gjertsen

Hvem tegner nordlyset på himmelen?

Derfor har hun foretatt et forskningsprosjekt hvis tematikk til hennes overraskelse - så vidt hun vet nå - ikke er blitt undersøkt av særlig mange nordmenn før: Nordlys og folketro.

- Hva tenker nordlendingene når de ser nordlyset? Hvordan virker det på dem? Hvilke trekk ved eldre myter og begrep ble innlemmet i den moderne folketro? Hvordan blir de forskjellige formene og fargene tolket? Når er nordlyset et godt varsel og når er det et tegn på kommende ulykker? Finnes det personlig forhold mellom nordlendingene og nordlyset?

Fra Israel til Norge

Det er en student fra Israel som er så interessert i dette nordiske fenomen. Det vil si, egentlig studerer hun i Skotland, nærmere sagt i Edinburg, men er nå i alle fall her i Tromsø. For ett år. For å oppleve Nord-Norge. Da er interessen for disse lysspillene på himmelen lett å forstå. Og i tillegg, forteller hun, har hun alltid vært interessert i mytologi og folketro. De kan nemlig også gi dypere innsikt i den nordnorske hverdagen.

Nordlys som vei til dødsriket

Når det gjelder folketroen i gamle dager, så kan Dana støtte seg på tallrike historiske kilder.

- I både finske og danske kilder, beretter Dana, - trodde man at nordlyset skyldtes flyende svaner som frøs ihjel. For å befrie seg fra isen, prøvde de å vifte.

I finsk mytologi var nordlyset forbindelsen mellom det jordiske livet og dødsriket. For eskimoene på Grønland var nordlyset sjelene til dødfødte barn som spilte barn med etterbyrden. Når nordlyset beveget seg, var det tegn på at de døde frendene forsøkte å få kontakt med sine jordiske venner. På mange steder, spesielt i Syd-Europa, var nordlyset noe illevarslende, det spådde gjerne krig, pest og ildbrann.

Men hva nordlyset betyr idag, eller om det betyr noe i det hele tatt, det er mer vanskelig å finne ut. Men litt av det my-

tiske er fremdeles igjen. At det tidligere ble trodd at nordlyset var sjelene til de døde spøker fortsatt omkring i hodene, enn om bare ubevisst. Det er jo fram til idag et slags tabu å vifte eller plystre til nordlyset. En kunne jo bli tatt av det og...

Lite kunnskap om folketro

Det var også noe som de fleste skrev om som svarte på spørreskjemaet Dana fordelte i løpet av høstsemesteret blant nordisk-studentene med hjelp av Nils Magne Knutsen. Men av mer en hundre skjemaer kom det mindre enn 30 tilbake. Utbyttet var heller ikke så stort. Men det kan også skyldes spørsmålene, innrømmer Dana. Det var i alle fall påfallende for henne at de fleste kjenner ikke mye til folketro og at nesten alle, også studentene fra Sør-Norge, nevnte denne «vifte-tabuen».

Hun skal fortsatt spørre rundt, blant annet i skoleklassene.

- Jeg må også finne mer ut om samiske forestillinger. De høres nemlig helt annerledes ut, de kunne forandre hele bildet. Jeg har dessuten tenkt å fokusere mer på «det psykologiske», på måten menneskene sanser nordlyset og hvorfor folk flest har samme assosiasjoner når de ser det, det med vifting. Jeg har allerede snakket med en psykolog om mitt prosjekt. Han foreslo litteratur om persepsjon.

Vil bruke fantasien

- Og hva tenker du når du ser nordlyset?

- Først ble jeg litt skremt, svarer hun leende. Men jeg opplever det gjerne på en, ja, barnslig måte. Uten vitenskaplige forklaringer. Jeg vil bruke fantasien min. Jeg har studert kunst før og er veldig opptatt av farger og former. Nordlyset minnet meg først om et dominospill og måten en lager tegnerfilmer. Men på himmelen, tror jeg, er det vel ingen som sitter og tegner, eller? Eller kanskje?

U Lorenz Khazaleh og An-Magritt Gjertsen (foto)

-Jeg har lyst til å skrive noe helt uakademisk: Dana Caspi.

Vet du...

...om noe spennende om nordlys som kunne bidra til Danas prosjekt? Du må gjerne ta kontakt med henne på nordisk-seksjonen eller legge igjen en beskjed i studentpost-hylla på ISV/ISL.

Vi står han av!

VISSTE DU AT...

- Ved et EU-medlemskap blir Norge bundet til EU's atomenergitraktat (EURATOM). Her står det (artikkel 1) at medlemsstatene skal være med og "skape de nødvendige vilkår for en hurtig etablering og vekst av atomenergiindustrien.

- I EU's egen Task Force-rapport om miljøkonsekvenser av Det indre marked slås det fast at EU's politikk øker utslippene av NOx med 12-14% fra 1983 til 2010, og av CO2 med 45% til år 2000.

- EU har en målsetting om en felles forsvars- og sikkerhetspolitikk, og medlemmene i EU skal "aktivt og uforbeholdent støtte Unionens utenriks- og sikkerhetspolitikk".

- Norge må betale ca. 6,5 mrd. kr. i netto kontingent til EU. EU's budsjett er i dag ca 1,5 ganger det norske statsbudsjettet. Drøyt 50% av EU-budsjettet går til landbruksubsidier, bl.a. til den engelske dronninga...

Hvis du ikke er folkeregistrert i Tromsø:

HUSK Å FORHÅNDSSTEMME

Forhåndstmming på Universitetet i Tromsø: I Lysgården/MH-bygget hele uke 46 (fra 14.11) kl 09.00 til 15.00

I tillegg kan du forhåndstemme på Tromsø Valgstyres kontor i Rådhuset, Vestreg. 45/47 (i sentrum).

NB! Siste frist er lørdag 26/11 før 14.00 !!!

STUDENTER TENKER IKKE BARE PÅ STUDIELÅNET...

Nei Til EU inviterer til tidenes største markering mot EU i Tromsø. Dagen etter den svenske folkeavstemminga møtes de nordiske regjeringssjefene i Tromsø. De kommer for å fortelle oss at Norge må inn i EU. NEI-siden møter dem med stands, debatter, Flettfrid, partitopper, 500 importerte nordlendinger, musikk, folkemøte i Fokus kino, fakkeltog og mye mer!

...MØT OPP TIL

DEMONSTRASJON MOT EU MANDAG 14. NOVEMBER:

17.30: Oppmøte på Stortorget: -Appeller ved Erik Solheim, Kjell Magne Bondevik og Guro Fjellanger

18.00: Togavgang: -Apeller etter toget ved Anne Enger Lahnstein og Ole Henrik Magga

VI LAR OSS IKKE SUGE AV SVENSKENE!

EU-systemet blir ikke endret hvis Sverige sier ja. Argumentene mot Europeisk Union blir de samme!

- Norge er i dag med på utdanningsprogrammet ERASMUS og COMETT, som gir norsk ungdom adgang til å studere i EU-land. Gjennom EØS har nordmenn adgang til EU's arbeidsmarked. For industrien bortsett fra endel foredlede fiskeprodukter har vi hatt frihandelsavtale siden 1973. Vi trenger altså ikke EU-medlemskap til disse tingene.

- EØS-avtalen kan - hvis Norge vil det - sies opp med ett års varsel. I Maastrichttraktatens artikkel 240 står det at "Denne traktat gjelder for ubegrenset tid".

NEI TIL EU

(Fra AstEUrix, utgitt av Ungdomskampanjen mot EU. Kan fås gratis fra Tromsø Nei til EU, Strandtorget 2 B, tlf: 77 68 10 03)

Multi-etnisk satsing på atlanterhavskysten

Verden kan se fram til en bølge av sosial uro og blodige konflikter etterhvert som etniske, kulturelle og religiøse minoriteter får nok av flertallets diktatur. I Mexico levde regjeringa i den vrangforestilling at man hadde kontroll over mindretallet og våknet i steden en morgen med et omfattende opprør. Kimen er den samme de fleste steder i Latin-Amerika, og løsningen er i mange tilfeller selvstyre.

Atlanterhavskysten består av ulike etniske og kulturelle grupper, noe som er betegnende for det meste av Latin Amerika (foto: Kari Myklebost).

Ordene stammer fra Francisco Campbell, sosiologiprofessor og generalsekretær for universitetet i de autonome regioner på Nicaraguas atlanterhavskyst (URACCAN). Nylig besøkte han Norge for å delta på en konferanse i Tromsø og for å sanke støtte til utbyggingen av et regionalt universitet på atlanterhavskysten.

I 1987 ble det, etter 20 år med blodig borgerkrig, skrevet under en avtale med sentralregjeringen i Managua som førte til opprettelsen av to autonome regioner på atlanterhavskysten. Områdets seks ulike folkeslag prøver i øyeblikket å bygge opp en selvstyrende samfunnsstruktur. -Regionen tappes nå for naturressurser uten hensyn til regionens behov, sier Campbell og henviser til arbeidsledigheten som er oppe i 90%. Men kanskje ennå viktigere, området tappes for menneskelige ressurser. Regionen har flere høyskoleutdannede per innbygger enn noen annen del av landet, og dette til tross for at det per i dag ikke finnes noe etablert universitet i

regionen. Isteden tvinges folk til å flytte til storbyene på andre kanter av landet for å få ei utdanning. De fleste vender ikke tilbake, og området tappes dermed for store menneskelige ressurser.

Det er disse menneskelige ressursene som er avgjørende for regionens utvikling, sier Campbell. Vi har store naturressurser og et stort potensiale av menneskelig ressurs. Ved å gi folk et lokalt tilbud om høyere utdanning innen de fag regionen trenger, gir vi folk kunnskap til å forvalte naturressursene etter regionens utviklingsbehov og gir oss dermed et grunnlag til å gjøre regionen økonomisk uavhengig av Managua.

Atlanterhavskysten består av mange ulike etniske og kulturelle grupper, noe som er betegnende for det meste av Latin-Amerika. Gjennom multi-kulturell og multi-etnisk undervisning ønsker universitetet å bli et foregangs eksempel for resten av Latin-Amerika. Tanken er at ved å gi studentene en felles bevissthet og en felles tilhørighet til universitetet og regionen vil andre

elementer enn etniske forskjeller bli fremtredende. Universitetet skal gi studenten en felles sosial ramme med undervisning i generelle fag som språk, matte, da-

ta, og naturfag det første året. Andre året starter forberedelsene til spesialisering innen et av feltene skogsdrift, fiske, gruvedrift og sykepleie. Etter fem år vil det

første kullet på 450 elever være uteksaminert og klare til å ta del i utviklinga av regionen.

Av Espen Sandli, SAIH

Studentenes Sosialtjeneste

Du kan ta kontakt med Studentenes Sosialtjeneste ved ulike sosiale og personlige problemer, for eksempel dårlig økonomi, samlivs-/familieproblemer, ensomhet, tvil om studievalg, eksamensangst...

Av og til kan det være vanskelig å ha klart for seg hva problemene egentlig består i.

TA GJERNE KONTAKT, JO FØR JO HELLER.

Kontoret er i kjelleretasjen på Universitetsbiblioteket, med inngang fra nord (på yttersiden av bygget). Ta kontakt for avtale. Treffetid kl. 10 - 14 hver dag. Klokkene 13 - 14 har kontoret "åpen konsultasjon" uten foregående timebestilling.

Telefon:	Kaare Olsen	44594
	Ann Torunn Olsen	44595
	Ane Marie Hektoen (foreign student consellor)	44596

Husk å benytte deg av HELSEFONDET, som gir delvis dekning av utgifter til tannbehandling, briller, fysioterapi og andre helsemessige utgifter. Se regler på oppslagstavla. Søknadsskjema fås hos Studentsamskipnaden og Sosialtjenesten.

Psykolog: Henvend deg til Sosialtjenesten vedrørende informasjon om Psykologtjenesten.

K
U
L
L
T
U
R

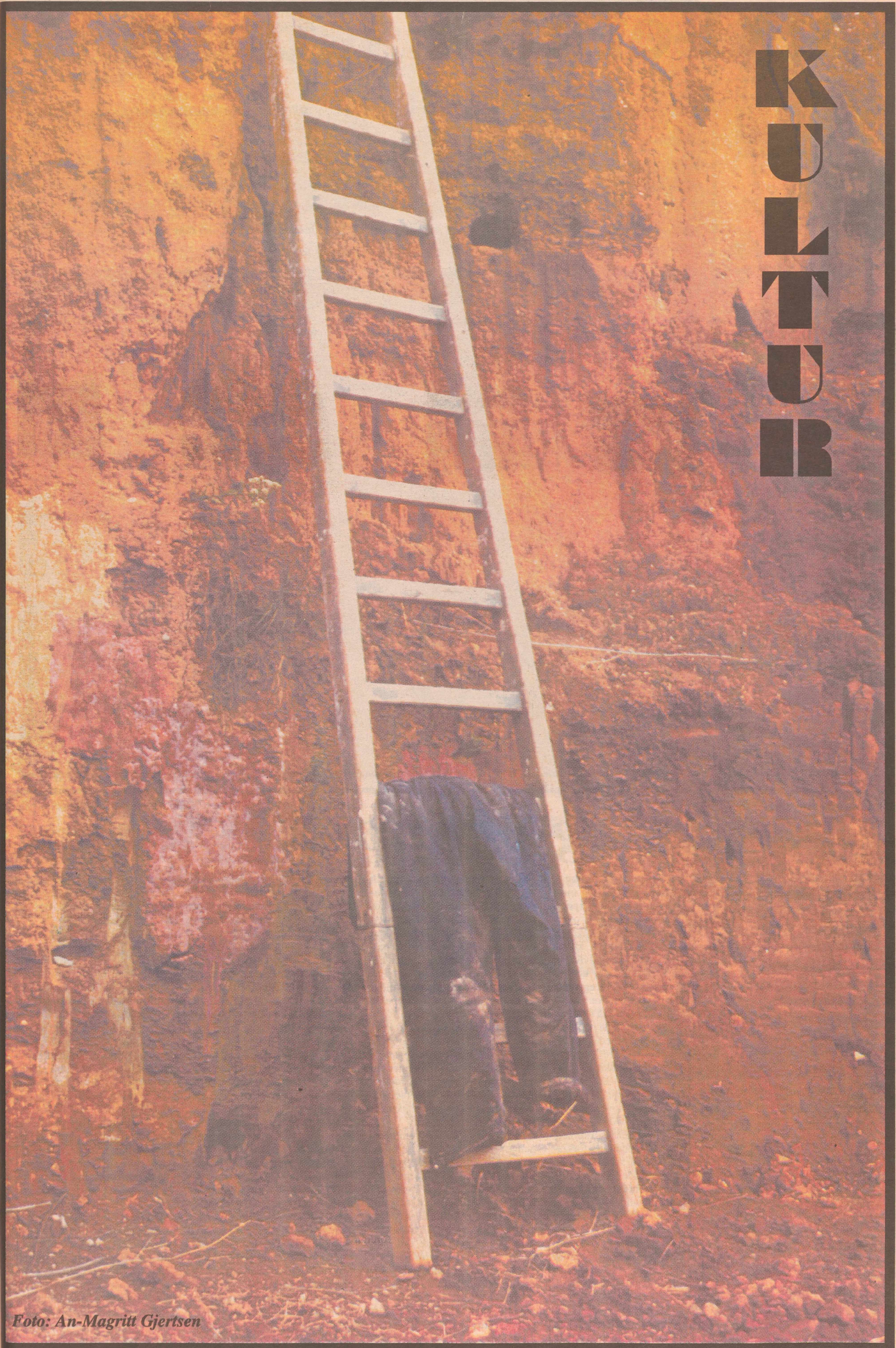

Foto: An-Magritt Gjertsen

Det går mot jul!

Neida, det gjør det ikke, bare tull. Det går aldelse ikke mot jul. Det er enda lenge igjen. Vi er nå tross alt bare i begynnelsen av november og det er over seks uker til jul. Det at du har brukt opp hver lille krone av studielånet ditt betyr ikke at julen nærmer seg, snarere tvert i mot. Det er rart med det der hvor plutselig brått semesteret tar slutt. Plutselig en morgen man våkner i sin vanlige bakrus, er det hele over. Man har ikke mer penger igjen - tomt. Etter to måneder med fullt kjøp og utallige fester, konserter og et par hundre halvliterer er det plutselig slutt. Det er forsåvidt greit nok at det er slutt, alt skal jo ende en gang. Problemet er bare det at når slutten er et faktum skal det være jul og vi kan reise hjem. Slik er det imidlertid ikke i praksis. Vi er blakk, det er ikke jul og vi kan ikke reise hjem. For en situasjon. Isteden blir vi gående rundt å subbe. Sulten gnager i oss og vi vet at den spagettien vi kjøpte i vår storhetstid, for to måneder siden, nå er klar for magen. Sulten er nå en ting, den skal vi alltid klare slik mange folk har gjort før oss. Nei, da er det er verre med det kulturelle aspektet ved tivarelsen. At det lider er ikke bra for vår personlige velvære. Ikke har vi penger til å gå på teater og vi må dog snike oss inn på kunstutstillinger. For ikke å snakke om det faktum at vi ikke engang har penger til å drikke oss fulle slik at vi kan glemme at vi er blakk. Det er trassig det. Nei, isteden blir vi gående å gruble, gruble på hva vi egentlig skal bruke tiden på. Det er rart med det. Denne perioden må jo utvilsomt ha en mening, det gjelder bare å finne den. Kanskje det var en glipp fra de som lagde kalenderen, at de rett og slett la på noen ekstra uker. Eller, kanskje...nei, jeg tror ikke det....kanskje man rett og slett skal lese.

Førgen Fluit

EIT TRE

Treet
langt inne
vind riv og slit
treet står
rotfast
stødig seigt sakt-
modig
bøye unna
skyt tilbake
treet
tilfredstilling
treet
åpenbart naken
treet
briskar seg
treet
no og her
Kjenner ikkje
mange
tre
berre eitt
det er nok

Ellisiv

GRISEN vender tilbake i DEN HEMMELIGE HYLLEST

Ingen anelse har den
Grisen
om mandelens kvaler
der den skåldes
kvernes rundt og rundt og
blandes med ting den ikke kjenner

Likevel hylles
Grisen hvert år
i marsipan
til jul
Tusenvis av små gyline sødmefylte
statuer formes og pakkes og selges og
spises så opp med et
smil om munnen og
en varm tanke til
Grisen

Som ikke engang reiser bust
eller grynter happy
i ærbødig uvitenhet
overfor denne voldsomme
massive anerkjennelse
Ingen står modell for
så mange skulpturer som
Grisen
Men vet den det
kanskje
hvem vet
Har forresten noen noengang prøvd å
fortelle den det?

-Wammerwey-

Øl og økonomi

Eg var lettare sjokkert. Mildast tala skuffa. Og mest av alt; vantru. Titals spørsmål kverna i skallen i overlydstempo, og forståinga av korleis pengeboka mi kunne vera tom etter tre halvliterar og ein liten pizza var ubetinga fråverande. For då eg gjekk ut låg det seks hundre i ho.

Fylla fekk ein brå slutt, og eg vart berre sitjande og knurra for meg sjølv med eg prøvde å rekonstruere kvelden gjennom alkoholtåka. Eit inn-tak på åtte-ti ølflasker på vorskpielet hadde ikkje sløva meg nemneverdig tykte eg.

Vekslingsfeil då eg splitta femhundrelappen er framleis den mest sannsynlege forklaringa i ettertid. Den aktuelle utestaden hadde likevel ikkje uforklarleg mange kroner i pluss den kvelden, og nekta naturlegvis å gje meg kompensasjon.

Andre meir eller mindre paranoide forklaringsmodellar har dukka opp. Ta til dømes den søte jenta som eg prata høveleg lenge med. Var ho kanskje ikkje så imponert over den brillante konversasjonen og det alltid like blendande

smilet mitt som eg hadde innbilt meg? Var ho kanskje ein profesjonell lommetjuv? Hadde nokon røska camillaene til seg usett medan eg stod ved disken? Eller hadde eg uforvarande strødd heile kapitalen på golvet under betalinga? Var det rett og slett Guds straff etter fire utekveldar på rad og ein generelt usømeleg livsførsel?

På den andre sida er det kanskje ikkje så farleg. Eg ville drukke opp mesteparten likevel. Og kva har ein oftast att etter ein tur på byen? Angst og anger? Kanskje har ein begått idiotiske sjekkeforsøk? Kanskje hugsar ein ikkje alt?

Skal ein sjå det som ein lærepenge? Skal ein byrje å prioritere fornuftige ting? Jakka som eg har brukt i sju år syng på siste verset. Bagen held på å gå opp i liminga. Garderoben er jamt nedslitt og utskiftingsklar. Matstellet er miserabelt. Typisk studenttilvære med andre ord. Øl og det sosiale har prioritert trass alle rasjonelle grunnar til å skjerpe seg. Og det ein får ut av det står sjeldan i høve til investeringa. (Særleg når pengane forsvinn i lause lufta.) Det tyder ikkje at det er kjedeleg å gå ut.

Somme tider har ein det jo riktig triveleg. Spesielt dersom ein held seg nokolunde på matta, sjølv om det kan vere moro utanfor òg. Det er berre så alt for dyrt.

Er då alkohol nødvendigvis eit vilkår for å ha det triveleg? Sjølv sagt er det ein drug påstand å meine det. Likevel trur eg at avholdsfolk går glipp av noko vesentleg. Som isbrytar og stemnings- og tillitsskapar er ånden i flaska bra effektiv.

Så korleis halde fram med å gå ut og samstundes bruke mindre? For det første kan vi jo ta ølgribbane som skrur prisane i veret når studentane kjem. Dei tener tydeleg bra på oss når somme har råd til å opne underbruk!

Ein viss ølgigant sel også varene sine dyrare her i byen enn kva dei gjer sørpå. For her har ein monopolutsal, og da har ein ingen skruklar med å ta overpris. «Folk e jo villig te å betale så mye, så ka farsken?» Eg vil hermed stille eit gigantisk spørjeteikn ved moralen i det å flå folk utan noko reelt val. Anar ein kanskje konturen av ein tvilsam konsensus mellom politikarar og næringsliv? Eg veit at slike insinuasjonar godt kan føre til rulling i tjære og fjær, og

kjeppjaging frå byen. Men spørsmålet ligg så i dagen at det fortener å takast opp til breiare debatt.

Det er eit tankekors at dei trivelegare samankomstane gjerne er dei der ein kan sitje saman med eit begrensa antal kjente og ukjente og preike bullshit til dempa musikk medan ein drikk seg full i ro og mak. Sjeldnare når ølet kostar førti kroner, desibelnivået nærmar seg 100 og lokalet står i kok. Da er det lett å bli sitjande for seg sjølv utan anna å finne på enn å hive innpå og røykje seg hes.

Altså kunne det vere ein ide å satse meir på privatfestar. Elles saknast det her i byen ein stad med solid studentappell og rimelege prisar, sjølv om det jo også har vist seg at desse to tinga kan hengje intimt i hop... Tek vi over Brygga som studenthus kan den bli ein brukbar alternativ utestad. Det er rimeleg å gjette at halvliterprisane vil dette som steinar elles i byen dersom så skjer. Difor: fram for sjølvstyrt studentfyll!

Av Torgeir Eikeland

Såpevann

-en hån mot vitenskapen

Det er vel en time igjen før Circus Medicus braker løs med første forestilling av Semmelweis av Jens Bjørneboe. Premieren setter preg på forsamlinga. Sminkinga er godt igang - pudder og rynker gjør ansiktene ugjenkjennelige. Dagbladet og dårlige vitser er middel for å dempe nervene. Det dirrer i lufta.

Klokka nærmer seg 19.00, store aud på MH fylles opp. Publikum domineres av medisinstudenter, men også andre nysgjerrige har funnet veien. Rekvisita står klar til å tas i bruk. Karaffer med farga væske, skjelett, bord og stoler har fått sin faste plass. Siste hånd legges på verket. Midt oppi alt dette en noe forvillet sjel på leiting etter strykejern - strykefrie skjorter var mangelvare på den tiden. Lyd og lys, siste test.

Ole D. trer fram

Lysset slukkes og Ole D. Mjøs trer fram i rektorkappa og innleder en nærmere 2 timer lang seanse om fødselslegen Semmelweis' kamp mot barsel-feberen og autoritetene. Semmelweis var den første til å ane sammenhengen mellom dårlig hygiene og høy smittefare av den dødelige barsel-feberen i midten av forrige århundre. Han ble intenst motarbeidet av anerkjente forskere og autoriteter da han ville innføre vaskeplikt for alle leger, sykepleiere, medisinstudenter og jordmødre på sin avdeling («...akademikere har da rene fingre...»).

Disse holdt fortsatt på teorien om «miasmaen» som forårsaket denne «kvinnespesifikke» sykdommen.

Tre ganger Semmelweis

Hanne Rosenqvist er først ute i rollen som Semmelweis - en rolle

som krever sterkt temperament og utholdenhet. Hun mestrer rollen med stor innlevelse. Håkon Bolkan overtar i andre akt etter rollebytte gjort på en raffinert måte. Semmelweis blir noe mer militant og desperat. Stemmen øker adskillig i desibel. Blant teaterspirene er det spesielt en som utmerker seg og som synes å trives i rollen som professor og autoritet. Torgeir Fuhr, en kav nordlending som overbevisende legger om til beste bergensdialekt slik det sømmer seg for en professor i medisin. Han utstråler arroganse til fingerspissene.

Løser opp stemninga

Første akt glir godt og skuespillerne har publikum med seg. Bruken av humor løser opp stemninga i et noe dystert tema. Stykket kunne fort blitt langtekkelig uten disse avbruddene. Børre Fevang i rollen som revolusjonær (noe av handlinga er lagt til 1848 og studentopprøret) og forteller gir en fin effekt slik at stykket ikke blir alt for langt. Pause, etter arbeidsmiljølovens paragraf...

Hastverkspreg

Andre akt bærer preg av noe hastverk. Mange sceneskifter gjør det vanskeligere å følge stykket. Spørsmålet er om stykket hadde lidd noe særlig ved kutt av enkelte scener, poengene ville nok kommet klart fram likevel. Ved hjelp av enkle virkemidler og fin bruk av både scene og sal lykkes Circus Medicus i å få fram essensen i stykket og unngå et altfor stillestående teater. Skuespillere og instruktører gjør et godt arbeid. Med tanke på den

Semmelweis, spilt av Hanne Rosenqvist, får et tips av dasstømmeren, spilt av Marie Barlinhaug, om hvordan "likstoff" kan fjernes med klorkalk.

korte perioden med forberedelser imponerer disse studentene med godt amatørteater som det var verdt å få med seg.

Barbro Huseby og An-Magrit Gjertsen (foto)

Gal eller genial?

Når en mentalt syk person gir ut en cd med dikt, hvem kjøper den da? Andre sykinger? Psykiatere? Eller såkalte normale...? To gutter har samarbeidet om en dikt-cd som har fått tittelen «Egentlig».

Trond Bjertnes og Frode Barth har i samarbeid utgitt en cd med tone-satte dikt. Bjertnes har skrevet diktene som Barth

les det deilig, laid-back gitar, og diktene matcher perfekt.

Alternative sannheter

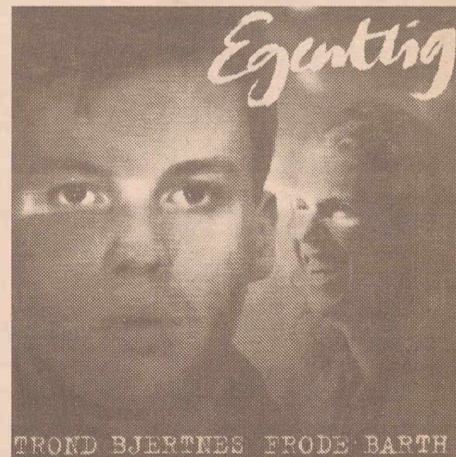
Gang på gang blir du slått av diktens merkelige slutt og måten de er delt på; noen gang virker de tilsynelatende som rimende setninger uten noen særlig mening. Trond Bjertnes har gått inn og ut av psykiatriske institusjoner de siste åra, og gjennom diktene har han uttrykt rare

tanker, «...men hva legger man egentlig i ordet egentlig?». I denne anmeldelsen har jeg helst lyst til å gjengi alle diktene i sin helhet. De presenterer nye, alternative sannheter om ting, som vi egentlig visste fra før. Egentlig. Dette ordet går igjen når du lytter. Ikke på cd-en, men inne i hodet ditt. Titler som «Om å henge seg», «Ode til utdanningssystemet» og «Det etablerte kulturliv» gjør oss nysgjerrige, og de litt såre sarkasmene spyttes mot oss.

Ikke helt med

Samspeilet mellom Bjertnes proklameringer og musikken er overraskende bra. På enkelte av sporene høres det ut som Bjertnes ikke er helt med, men det er jo kanskje

akkurat det som gjør dette så spesielt; han ER ikke helt med. Den monotone klangen på andre spor gir ofte selve ordene mer mening. Cd-en inneholder hele 39(!) spor, med hvert på en lengde på mellom 17 sekunder og to minutter, varer herligheta ikke mer enn drøye 40 minutter. Er du en som egentlig ikke liker dikt, vil jeg iallefall anbefale deg å lytte til «Egentlig». Du vil bli slått både av den såre, men samtidig rett-på-sak-tonen, som stiller spørsmål ved den bestående sannheten og gleder seg over småting. Diktene står trykt opp i cd-coveret, men

TROND BJERTNES FRODE BARTH

ikke les dem, bare lytt. Bjertnes' dikt er mer hørbare enn lesbare.

Susanne Hætta

Action for alle penga

«Overhengende fare» er den tredje filmen som baserer seg på en bestselger etter forfatteren Tom Clancy. Harrison Ford spiller CIA-agenten Jack Ryan, og lykkes godt i å lage en spennende action-film.

«Overhengende fare» er en film spekket med gode skuespillere, og forholdene er absolutt lagt til rette for at dette skal bli en god og spennende action-film. Harrison Ford, Anne

Archer og Willem Dafoe er noen av de mest kjente navnene, men hele rollebesteningen består av kjente og dyktige skuespillere. Harrison Ford spiller Jack Ryan, og dette er den tredje filmen som er laget om denne rollefiguren. Den første var «Jakten på Rød Oktober» og den andre var «Patriotenes spill».

Nåtidens filmhelt

«Overhengende fare» en veldig amerikansk action-film som fører seg pent inn i rekken

Harrison Ford i rollen som Jack Ryan.

av tidligere produksjoner som Harrison Ford har medvirket i de siste årene. Og han gjør en god jobb. Som anti-helt fungerer han overbevisende og troverdig. Nåtidens filmhelter er mye mer jordnære og menneskelige enn før.

Rambo og Arnold er på vei ut, mens det er pappa- og familiefigurene Harrison Ford og Kevin Costner som har den største suksessen for tiden.

Narkotikakrig

Handlingen i filmen starter med at en venn av USA's president blir myrdet. Presidenten forlanger at en etterforskning settes i gang, og det kommer for dagen at presidentens venn var involvert i pengevasking for en narkotikakonge i Colombia. Presidenten erklærer krig med narkotikabandene i Colombia, men kan ikke gjøre det offentlig. Han gir sine undersåtter frie tøyler og harde midler tas i bruk.

Jack Ryan (Harrison Ford) tar over som sjef for etterretningsavdelingen i CIA, men holdes utenfor presidentens private krig. Istedenfor å involveres i krigen

blir han sendt til kongressen for å be om penger. Ryan tror at pengene skal gå til Colombianske myndigheter i deres kamp mot narkotika, men de brukes istedenfor til å bekjempe narkotika-industrien i Colombia med de hardeste midler. Men det viser seg at Jack Ryan ikke er så lett å lure. Etterhvert ruller han opp hele historien og deltar selv til slutt for å redde en amerikansk spesialtropp ut av Colombia som er blitt etterlatt til seg selv av amerikanske myndigheter.

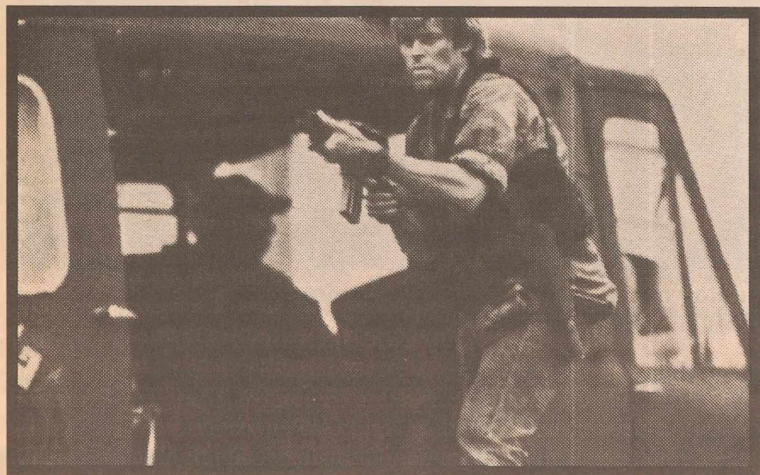
Lang, men spennende

Lykkes så Harrison Ford i å engasjere, eller blir hans høye moral og idealisme stående i veien for en god action-film? Harrison Ford har klart det før, og han klarer det igjen. Men det er ikke bare Harrison Ford som gjør «Overhengende fare» til en bra

film. Han støttes av flere gode skuespillere, og spesielt Willem Dafoe (Platoon og Mississippi i flammer) gjør sitt for at dette blir en underholdende film. Filmen inneholder flere parallellhandlinger som avsløres i små porsjoner utover i filmen, og unngår at deler av filmen blir kjedelig straks hovedplottet blir klart for seeren. Riktignok er filmen vel lang, men t.o.m. de siste minuttene fylles av spenning og usikkerhet rundt våre helters skjebne.

«Overhengende fare» er en film som er engasjerende fra første minutt og fortsetter utover de resterende 141 minuttene. Filmen klarer det som er så vanskelig innen filmbransjen, nemlig å holde spenningen hele filmen ut.

U Alexander Kristiansen

Det er rikelig med action i «Overhengende fare».

Filmklubben fremover

Komande laurdag følger filmklubben opp temaet denne hausten med nok ein lågbudsjettfilm, og nok ei søge frå Jim Jarmusch. Alle som vil gi inntrykk av å ha peiling på film må skryte av «Down by Law.» Her rotar Tom Waits, John Lurie og italiener-Bob omkring i sumpen i Louisiana på flukt frå eit fengsel. Dei ropar «I scream for ice-cream and you scream for i scream», eller noko slikt, alt avhengig av tolking. Den forfalne varianten av Americana dei beveger seg i, er framstilt i svart-kvitt for å gjere det heile enno meir trist

og underground. Surrealistiske ting skjer, og atmosfæren er tjukk. Soundtracket er Tom Waits-låter framført av John Lurie. Flott for fansen. Men ikkje for meg, som tykkjer Waits-musikken minner om Thorbjørn Egner på syre!

Fredag 11. november er det enno meir lågbudsjettstema. Alexandre Rockwell's «In the Soup» framstiller skjebnen til ein filmskapar. Sitt fem hundre sidars «nietzschianske» manus får han aldri sjansen til å realisere. I staden vert han trekt inn i, og med i mykje tøys og tull av dårlege venner og samarbeidspartnarar. Rare situasjonar oppstår.

Også denne er i svart-kvitt, og er utprega lågbudsjetts.

Og SÅ! Fredag 18. november prøver filmklubben på nytt med nattvisning av sagnomsuste «Ruben and Ed. Denne filmen av Trent Harris, måtte kansellerast i siste liten tidlegare i haust fordi ein lastebil velta over toglinja ein stad i Trøndelag. Blindern Filmklubb var altså ikkje som ein tid-

legare truede, den skuldige. Ifølgje Martha Otte i filmklubben har denne filmen vore forfølgd av uhell. Og forresten har Otte no prestert å bli leiar i Norsk Filmklubbforbund. Vi gratulerer!

«Den fordømte filmen» handlar altså om Ruben som ikkje får lov av mor å danse med den gule gummimusa si fordi han ikkje har nokon kameratar. Sidan handlar det om å gå omkring i Utah-ørkenen for å begrave ein sjeløygdt katt som frakast med i ein kjølebag. Vi reknar med å le oss spent i hel. Det er i alle høve reaksjonen filmen har fått alle andre stader han har blitt vist. Øl på byen før filmen bør sikre moroa.

Laurdag 19. November er det klart for klassiske «Frankenstein» av James Whale. Då talar vi om den originale, første frankenstein-film fra 1931 som alle andre seinare frankenstein-variantar er inspirerte av.

Grunnrissa i historia skulle vere vel kjend for dei fleste. Dr. Frankenstein syr monster av lik-

delar. Lynnedslag får liv i vesenet. Vesenet oppfører seg uoppdragent.

I denne filmen er monstret spela av Boris Karloff som gjer ein god jobb med å få fram kjensler utan replikkar.

Denne oppsetninga vert tydelegvis rekna som obligatorisk pensum for alle filmfans.

Fredag 25. november vert det gladvold når ønskefilmen «Hard Boiled» av John Woo går som nattvisning. Ifølgje folk som har sett han, er det to timar og seks minutt med berre action. Woo har erklært seg anti-voldeleg. Smart å si! Her er det endelausa skytescener med blod og gørr, som gjer begrepet voldsfilm ein ny dimensjon. Handlinga er det vel ikkje så nøyte med. Blir det mykje bråk på byen denne kvelden?

Dagen etter er det tid for anger og bot etter gårtdagens utskeling. Då går «Andrej Rubljov» av Andrej Tarkovskij. Denne regissøren hadde til sin død i 1986 same status som Kieslowski

har i dag som verdas største filmpoet. Difor bør dette vere verd å sjå.

Hovudpersonen er ein ikonmålande munk som besudlar seg med blod i ein krig på 1400-talet. Ei mørk epoke i Russland si historie. Spørsmålet er om Andrej Rjublov er verdig til å måle ikon etter ei slik synd.

Tarkovskij fekk problem med distribusjonen fordi makt-havarane i Sovjetunionen trudde filmen var eit bilete på Stalin-tida.

Det kunstneriske alibiet er sikra i og med at filmen er i svart-kvitt. Dermed vert effekten større når fargene bryt gjennom på slutten og sikrar forståinga av kor vakre ikona egentleg er. Tre timar er dette eposet på. Støl vert den som held ut.

U Torgeir Eikeland

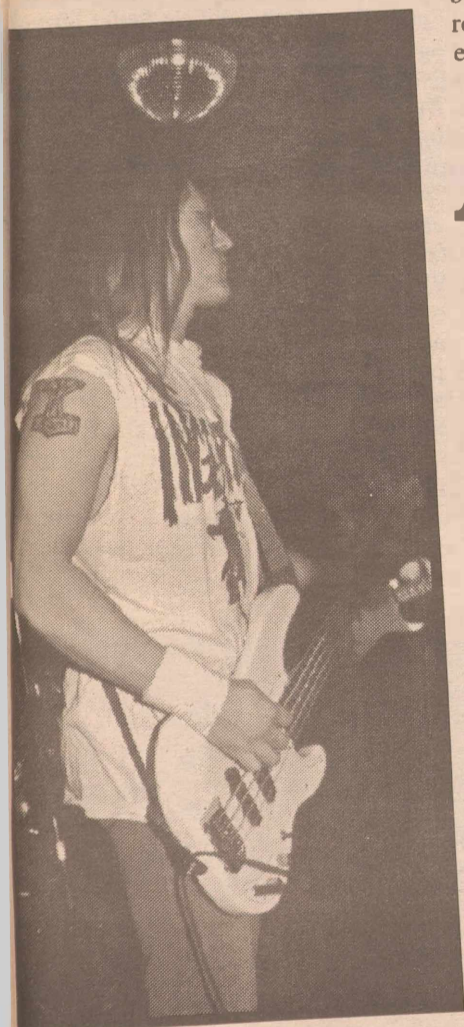
Flittige Fredos Flyttebyrå

Etter «En finsk hverdagstragedie» og «Hamlet» er Rødrusteateret tilbake til utgangspunktet: kvalitets-teater for barn. Nå skal de sette opp et nytt stykke: «Flittige Fredos Flyttebyrå».

Stein Elvestad, Gudmund Julljord og Trond Nedberg er både manusforfattere og skuespillere, sistnevnte er også musiker i stykket.

-Vi spiller for barn fra fire år og oppover, men vi prøver å legge oss på en linje der vi treffer arnehagetantene også sier Gudmund. -Det er mye humor i stykket, av typen slapstick-humor. Vi har en veldig fysisk spillestil og ruker også litt sjonglering og krobatikk. Det kan passe for ungdom og voksne, men vår målgruppe er først og fremst barn.

Det handler om de to over profesjonelle flyttefolkene Fredo og Smulten. Fredo er sjef, men ukkelig anlagt, og Smulten er «working class hero» med noe uskrenket tankevirksomhet som stort sett sirkler rundt temaet mat. Nå skal de flytte kjøleskapet til den verdensberømte rockestjerna Steven Flash. Jobben virker grei nok, men det er et mystisk kjøleskap som slett ikke oppfører seg som hvitevarer flest. I tillegg til det ikke lar seg rikke, siver det røk ut av det. Og så begynner forklarlige ting å skje...Inn i denne rammehistorien fletter Rødrusteateret en blanding av tegn, myter og eventyr, både gamle og moderne.

Ingenting ga alt.

-Det dreier seg om vennskap og mangel på vennskap, sier Stein. - smulten og Fredo er som Pompel og Pilt eller To gode naboer - verdens beste venner og uvenner. Men den blaserte Steven Flash er ensom. Det er ikke så greit å være rockestjerne.»

-En slags «The Wall» for barn, repliserer Gudmund.

-Det er et veldig variert stykke. Både morsomt, skummelt og trist, ikke full fart og moro hele veien..

Moral og pedagogikk vil de holde seg langt unna. Gudmund husker med gru Vibeke Sæther på Barne-TV for noen år siden, og Sesam Stasjon har han heller ikke noe særlig til overs for.

-Dette er ikke noe dicke-dikk-teater. Selv om man spiller for fire-åringene trenger man ikke å late som man er fire år. Unger gjennomskuer denslags. Jeg er motstander av lære-barn-å-telle-teater, som Sesam Stasjon. Ungene skal jo lære å telle penger for å gå på butikken og kjøpe seg en Max Mekker-dukke.

-Det handler om å ta ungene på alvor, utfordre dem og gi dem litt åndelig føde, sier Stein.

Voksenversjon

Voksenversjonen av stykket kommer over nyttår.

-Da tar vi den helt ut. Det blir mere sex, drugs & rock'n roll, selv om rammehistorien er den samme.

Rødrusteateret har sitt utsping i Cabaret Ansjos. To av medlemmene der, Stein Elvestad og Erik Eliassen, syntes barneteater-tilbudet i Tromsø var for dårlig og høsten 92 gjorde de noe med det - de startet Rødrusteateret. Etter barneforestillingerne «Bøbbels - jakten på en tyv» og «Stokk og stein - verdens beste uvenna», ønsket de å gjøre noe for voksne. Så kom «En finsk hverdagstragedie» og «Hamlet», to forestillinger som skapte tumulter i Tromsø by. Den første fikk forskremte gamle damer til å ringe politiet for å fortelle at tre galninger gikk amok i storgata med øks, sprit og trekkspill (da drev de forhånds-reklame for stykket). Den andre fikk kritikk for å forsøple bybildet, siden de spilte utenfor Kulturhu-

set og scenografien besto av brukt plast og armeringsjern. De måtte dekke det til med svart, kommunal plast istedet, så var parksjefen fornøyd.

-Vi er det eneste teateret i byen som er underlagt kommunal sensur av scenografien. Neste år skal de også spille ute, og da må de sende inn modeller til parkvesenet for godkjenning.

-Vi har fått nesten bare glimrende kritikker, sier Stein. -Derfor er vi ganske shaky foran denne forestillingen. Forventningene er høye.

Forestillingen spilles på Kulturhuset fra 7 til 13 desember.

U Christine Haraldsen

Alt og Ingenting

Den siste tida har få band markert seg å sterkt i norsk musikk liv som bandet «Ingenting» fra Stavan-ger. Med sin smårøpale gåpåstil, og kanskje ikke minst sin Stavan-gerdialekt har de presset seg forbi mere etablerte band, fra intet, til plutselig å stå i rampelyset. Personlig har jeg hørt lite av Ingenting, så det var med forventning jeg dro til Rogers for å høre det nye tilskuddet til musikk på norsk.

Rogers som konsertlokale er bra nok for musikerne. Publikum, derimot, har kummerlige kår. En velbrukt klisje sier som sild i tønne, og det kan være en god beskrivelse av hvordan tilhørerne

hadde det. Likevel var det behagelig plass, om en nøyde seg med å høre og ikke se (konserten var tross alt utsolgt).

Den tettpakkede folkemassen rett foran musikerne, så ut til å passe Ingenting bra. Fulle, gale, bonderølpere fikk hva de ønsket, og konserten tok og av for meg som objektiv i det bandet trådte til med «hit'en «Ingenting kommer aldri på te-ve».

Det som imponerte meg mest, var Ingentings utømmelige energi. Det var gåpå hele tida, og låter som «Gje fan i det» fikk publikum i ekstase. Dessuten kunne Ingenting kunsten å variere uten å selge seg selv. De rolige låtene var fortsatt full av faenskap, og de smårocka låta a'la DumDum-Boys, var preget av tekster om fyll og øl (altså, ikke noe for hitlistene???)

Jeg mener at Ingenting gav en bra beskrivelse av Norge gjennom sin musikk. Her var

musikk for alt fra såkalte bønder, til pønkere. Heldigvis har Ingenting fortsatt mye igjen å pusse og småflikke på før de virkelig setter meg i fyr og flammer. Heldigvis fordi det betyr at jeg har oppdaget bandet i den fasen de må gjennom fra pubertetsrølpere til musikerne av høy klasse, og jeg får forhåpentligvis fortsatt gleden av å følge utviklingen deres.

Nå liker ikke jeg å skulle rangere noen band, eller bedømme band ut fra en konsert, men det som slo meg, var at dette var meget bra garasjerock. Ingenting står på terskelen til å bli tatt opp blant «de store» innen norsk rock, og nå håper jeg bare for deres egen del at de ikke selger seg slik band som DumDum-Boys etter min oppfatning har gjort.

U Andre Bruun og Vidar Dons Lindrupsen (foto)

STUDENT RADIOEN FM 105.6

Mandag

- 07.30 **Morrakvitter**
Aktuell byradio med reportasjer, intervjuer og musikk
- 09.10 9 til 11.
Formiddagsradio med platestafett, konkurranser og musikk
- 11.10 **Tromsstoppen**
De mest solgte platene i Tromsø siste uke
- 15.00 **Aktuelt 15**
Nyheter og reportasjer
- 17.30 **Tropical Extravaganza**
Ukas nye plater
- 21.30 **Radiobingo**
i samarbeid med Ramfjord UBL

Tirsdag

- 07.30 **Morrakvitter**
Aktuell byradio med reportasjer, intervjuer og musikk
- 09.10 9 til 11.
Formiddagsradio med platestafett, konkurranser og musikk
- 11.10 **Ukas nye plater**
- 15.00 **Aktuelt 15**
Nyheter og reportasjer
- 22.00 **Jazzforum**
med Tom Jensen
- 23.00 **Elvisradioen**

Onsdag

- 07.30 **Morrakvitter**
Aktuell byradio med reportasjer, intervjuer og musikk
- 09.10 9 til 11.
Formiddagsradio med platestafett, konkurranser og musikk
- 10.30 **Sex & Samliv**
Programmet for deg som har... sex
- 11.10 **Musikkmaksimum**
Repriseudvalg
- 15.00 **Aktuelt 15**
Nyheter og reportasjer
- 22.00 **Studenthjernet**
Aktuelt stoff fra studentmiljøet
- 22.30 **Sex & Samliv**
Programmet for deg som har... sex

Torsdag

- 07.30 **Morrakvitter**
Aktuell byradio med reportasjer, intervjuer og musikk
- 09.10 9 til 11.
Formiddagsradio med platestafett, konkurranser og musikk
- 10.35 **Sportrettet**
Et møte med en av byens idrettspersonligheter v/Geir Seljeseth
- 11.10 **Elvisradioen**
Repriseudvalg
- 15.00 **Aktuelt 15**
Nyheter og reportasjer
- 22.00 **Tropical Extravaganza**
- 23.00 **Studentradioen**

Freitag

- 07.30 **Morrakvitter**
Aktuell byradio med reportasjer, intervjuer og musikk
- 09.10 9 til 11.
Formiddagsradio med platestafett, konkurranser og musikk
- 11.10 **Jazzforum**
- 15.00 **Aktuelt 15**
Nyheter og reportasjer
- 20.00 **Beatservice**
Rytmsk og syntetisk
- 21.00 **Looney tunes**

Lørdag

- 13.30 **Kultur på tvers** Kulturmagasin med aktuelle reportasjer fra byens kulturliv
- 16.30 **Elektrisk Café**
Techno og undømmelig dansemusikk

Søndag

- 10.30 **Søndags-frokost**
- 12.30 **Populærvitenskapelig magasin**
- 13.00 **Elvisradioen**
- 14.00 **Musikkmaksimum**
- 16.00 **Tromsstoppen**
- 17.00 **Bleep-Culture**

STUDENT RADIOEN FM 105.6

Den lange

Mennesker i bil. Mennesker på motorsykkel. Mennesker på flukt fra love

Det handler om bil, vei, reise, frihet, valg, muligheter, erindring, erkjennelse. Det handler om Road Movie. Dette er et begrep det ikke er helt uproblematisk å definere i en fart. Det knytter seg en rekke ulike aspekter til dette begrepet. Det er likevel i stor grad knyttet til den amerikanske filmkulturen og alt den inneholder av myter og knuste drømmer. Road Movie'en har også klare paralleller til westerngenren. Den ensomme rytter og alle hans ulike motiver. Sentralt i en hver road movie står erkjennelsemotivet knyttet til veien, reisen og friheten. En Road Movie er ikke bare en reise på veien, det er også en reise i personenes

et godt eksempel på en dokumentar road movie. Dragseth tok med seg et ganske forholdsvis enkelt HI 8 kamera og dro gjennom USA i seks uker. Resultatet ble en 50 minutter lang film om en reise gjennom USA.

Alkohol og dop

Fasinasjonen ved reisen, bilen og den frie livsstilen dette innebærer var forfatteren Jack Kerouac tidlig opptatt av. Han skrev på slutten av 40-tallet boken «On the Road» (boken ble først utgitt i 1957). For Kerouac var det viktig å nyte det frie livet på veien. Langt vekke fra den borgerlige tilværelsen som kjedet mange ihjel. Når man var på veien skulle man hengi seg helt til: fart, spenning, dop og alkohol. Et annet viktig aspekt ved denne livstilen var kameratskapet mellom de reisende.

Totalt utfrika

Dette er også aspekter som motorsykkelfilmen Easy Rider (1969) viderefører. Easy Rider er av mange sett på som den absolutte road movie. I filmen møter vi de to motorsykklistene Billy (Dennis Hopper) og Wyatt (Peter Fonda). Etter at de har tjent en god slump penger på en større narkotikahandel kaster de armbåndsurene sine og legger ut på århundredets reise. De er totalt fri fra dagliglivets plikter og begrensninger. De skal leve live på veien og dyrke det frie liv og kameratskapet dem i mellom. I de klassiske westernfilmen reiser man til det nye landet i vest. I Easy Rider reiser man derimot motsatt vei. Billy og Wyatt reiser østover fra Los Angeles. Vi følger dem gjennom deres reise i USA. Vi ser dem i møte med de idealistiske hippiene som prøver å leve av de dyrker, via den fattige familien som alltid har hjerte-rom til å huse et par husløse omstreifere, til de fordomsfulle og fordømmende «rednecks» i sørstatene. I filmen møter vi også Jack Nicholson i hans gjennom-

bruddsrolle som den alkoholiserte advokaten George Hanson, som Billy og Wyatt tilfeldigvis plukker opp. Faktisk fremstår advokaten som den mest fornuftige av de tre. Billy og Wyatt på sin side sier ikke så mye fornuftig i løpet av filmen.

Born to be wild

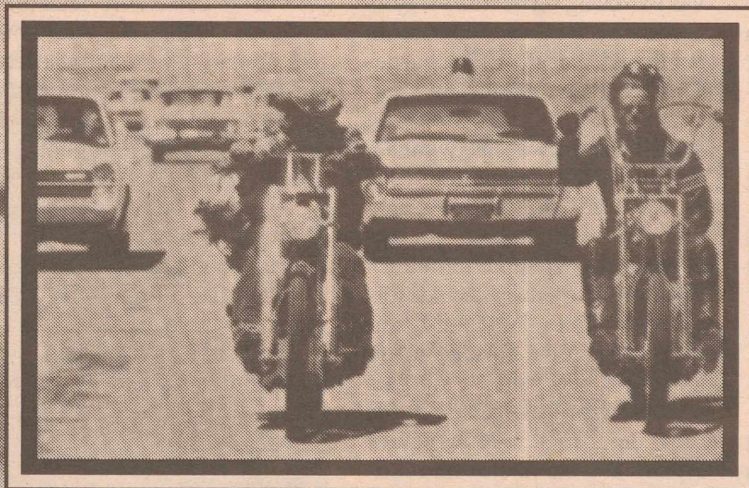
Ved hjelp av fragmenterte klipp klarer Dennis Hopper å dra oss som tilskuere inn i hovedpersonenes narkotiske og forskrudde virkelighetsoppfatninger. På tross av at Easy Rider var billig å lage ble den en kjempesuksess og spilte inn mer enn 200 ganger av hva den kostet å lage. Hvordan man brukte musikken i Easy Rider var man også veldig bevisst på. Dette er scenen når Billy og Wyatt farer gjennom det øde landskapet og på lydsporet ligger Steppenwolf's «Born to be wild» et godt eksempel på. Til sammen blir dette selve symbolet på den totale frihet.

Kvinnene finner veien

Det er ikke lenger bare menn som lokkes av frihetidealet til å ferdes langs veien. Thelma & Louise (1991) er en av de nyere road movie'ene. Her møter vi de to venninnene, ja nettopp: Thelma og Louise. Thelma (Susan Sarandon) er hjemmeværende og forsørget av sin heller utrivelige ektemann Darryl. Thelma lever et kjedelig og stillestående liv, totalt underkastet sin ektemann. Louise (Geena Davis) derimot er den mer selvstendige kafeteria-servitrisen.

Den ensommer rytter

Filmen begynner ganske uskyldig med at de to venninnene skal på helgetur til en lånt hytte. Vi blir med på de rituelle forberedelsene til reisen. De pakker i bilen og gjør seg klar til å forlate sine respektive hjem og hengi seg til det frie liv på veien. Metaforen til den klassiske westernfilmen og westernmyten med den ensomme rytter etableres ved at

Fra den absolutte Road movie: Easy Rider.

indre. En indre reise hvor man søker etter å erkjenne de virkelige verdier. Likevel er det veien som utgjør det dramaturgiske i en road movie. Det er hendelsene på veien som driver historien fremover.

America

Vi finner også road movie begrepet benyttet i andre sammenhenger enn i forbindelse med ren fiksjonsfilm. Det spilles på begrepet også i reklame og dokumentarfilmer. Dokumentarfilmen «America» av den dansk/norske filmregisøren Terje Dragseth er

Veien mot intet

Mennesker på leting etter nytt livsgrunnlag. De er alle underveis.

Loise ikler seg westernskjorte (jentene får også etterhvert mer vill-vest enn de noen gang har drømt om). Jentene legger ut på veien og stopper ved en bar langs veien for å unne seg litt «gøy». Det er tydelig en stund siden Thelma har «svingt på foten». Hun danser tett med en lokal-harry, som tydeligvis legger mer i den lille flørten enn det Thelma gjør. Det hele ender med at Louise skyter og dreper han i det han prøver å voldta Thelma. De lille jenteturen deres har nå tatt en drastisk vending. De er på flukt fra loven og den klassiske road movie er i gang.

Den ultimate slutt

De styrer Thunderbird'en mot Mexico. På veien føres de inn i en strøm av begivenheter. Problemene deres blir bare større hvor lenger de kommer. Samtidig utvikler de vennskapet dem imellom. Hendelsene de kommer opp i fører også til at Thelma blir en mer handlekraftig og moden kvinne. Det hele blir en ekstensiell reise for Thelma og Louise og samtidig som problemene tårner seg opp, føler de friheten, dristigheten og gleden bare blir sterkere og sterkere. Alt har en ende og til slutt står de foran det ultimate valg. Bak seg har de en hærske av politibiler og foran seg har de et stup, hva er alternativene. Med henvisninger til filmer som Bonnie and Clyde og Easy Rider er vel det meste sagt.

Estetikk

Regissøren av Thelma & Louise Ridley Scott har alltid vært en estetikker av de helt store. Hans filmer har ofte vært rene orgien i vakre bilder. Thelma & Louise er sådan intet unntak. Ved hjelp av storslåtte bilder får han frem den totale frihetsfølelsen og det enorme landskapet Thelma & Louise beveger seg gjennom.

På flukt fra loven

Fluktmotivet er et sentralt aspekt i mange road movie. På flukt

fra lovens lange arm. Bonnie and Clyde er en typisk slik flukt film. Bonnie (Faye Dunaway) bor hjemme hos moren. Hun er rastløs og vil ut i verden. Hun treffer den småkriminelle Clyde (Warren Beatty) og sammen gir de seg i vei. De lever av å rane den første og beste butikken de kommer over. I begynnelsen trodde Bonnie at de hadde et mål med reisen sin. Clyde har på sin side har en helt annen oppfatning. I følge han skal de ingen steder, de skal bare reise vekk. De er hele tiden på flukt fra politiet i nærmeste by. David Lynch's Wild at Heart har noe av den samme tematikken omkring dette med par på flukt. I Wild at Heart møter vi kjæresteparet Sailor (Nicolas Cage) og Lula (Laura Dern). Filmen begynner med at Sailor slipper ut fra fengselet. Han roter seg på nytt opp i problemer og blir anklaget for et mord han ikke er skyldig i. Sammen flykter Sailor og Lula med hverandre. På flukt fra loven og Lulas gale mor. De reiser gjennom et marerittaktig samfunn. Et samfunn bestående av forskrudde personer og hvor våre to helter er de eneste to normale (!).

Rock'n and Road

Rock er noe som ofte settes i tilknytning til road movie. Begge deler er på en måte et opprør mot det etablerte og det bestående. I den kanadiske filmen Highway 61 knyttes disse aspektene tett opp mot hverandre. Kort fortalt handler filmen om Pokey Jones (Don McKellar) som driver en frisørsalong i Ontario i Kanada. En dag finner han imidlertid et lik i bakgården. Etterhvert dukker det opp en kvinne ved navn Jackie Bangs og hevder at hun er søster av avdøde. Hun bruker liket til å gjemme et større parti narkotika. Hun begir seg så ut på haiketour med liket. Målet er New Orleans. Pokey involveres etterhvert og tar på seg å kjøre Jackie til New Orleans. Dette

blir samtidig en reise gjennom populærmusikkens historie. Det blir samtidig en indre reise for hovedpersonene til å lære seg selv og omgivelsene bedre å kjenne.

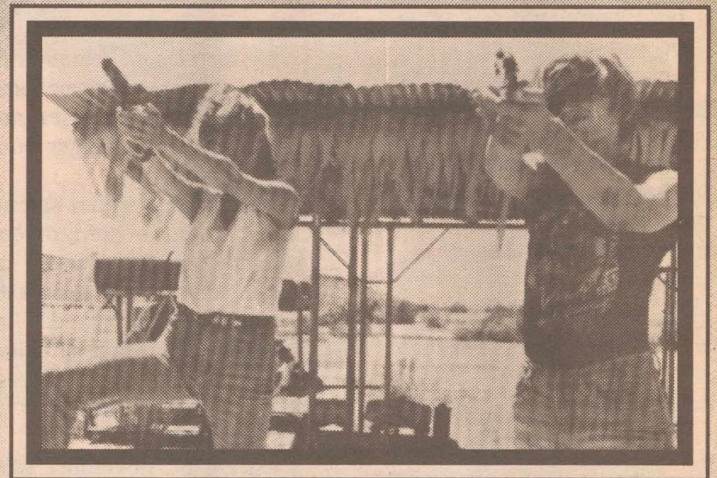
Europeisk erkjennelse

Det er ikke bare i USA det lages road movie, selv om det var der begrepet hadde sitt opphav. Det finnes også i europeisk filmproduksjon en viss tradisjon for road movie. I den europeiske tradisjonen trekker man i større grad veksler på personenes indre reise. Den indre reisen blir mer sentral enn de faktiske mil de legger etter seg på veien. Wim Wenders er en av de europeiske regissørene som ofte legger tematikken i sine filmer opp til det å være på reise. Filmer som Til verdens ende og Paris, Texas er begge filmer som er lagt til veien og hvor personene gjennomgår en indre og ytre reise. Svensken Ingmar Bergman har i sin film Jorbærstedet lagt tematikken omkring reisemotivet. Filmen handler om en professor som kjører bilen sin fra Stocholm til Lund. Med seg på reisen har han sin svigerdatter. Etterhvert som reisen utvikler seg begynner professoren å stille spørsmål omkring sitt eget liv. Bergman blander bruken av indre monolog med drømmebilder og erindringsbilder fra barndomen.

Poetisk

Også i Norge kan vi stolt skilte med et par road-movie lignende filmer. Unni Staumes *Til en ukjent* (1990) er et eksempel i den europeiske tradisjonen. Filmen handler om Ane (Hilde Aarø), en ung studine som etter et samlivsbrudd trenger å komme seg vekk. Hun bestemmer seg for å haike hjem til vestlandet. Hun får haik med en middelaldrende, omstreifende kunstner spilt av Harald Heide-Steen jr. Under bilturen med kunstneren veves gamle og nye opplevelser sammen. Etterhvert vokser det fram en erkjennelse i Ane om-

kring det å være et selvstendig individ. I denne reisen blir kunstneren en slags katalysator for Anes tanker og drømmer. Filmen er i svart/hvitt og har det man kan kalle poetisk bildespråk.

Kvinner på veien: Thelma & Louise.

I kjærlighetens navn

I den amerikanske tradisjonen har man Arild Kristos *Eddie & Susanne* (1969). Filmen skisserer det typiske flukt perspektivet. Filmen er grovt fortalt et ungt kjærestepars håpløse flukt fra en tyrannisk og sjalu farsfigur. Alt i kjærlighetens navn, selvfølgelig. Isteden for å rase rundt på norske bygdeveier og langs fjorder og fjell, legger det unge paret ut på en reise til Italia i en motorsykkel med sidevogn. Denne reisen blir for dem en jakt på et nytt livsgrunnlag. De har brutt alle bånd med familie og venner. Det eneste de trenger er hverandre. Filmens hovedpersoner kan på mange måter sammenlignes med Sailor og Lula i Wild at Heart. De oser alle av ungdommelig uskyld og naivitet. I Eddie & Susanne ender det hele selvfølgelig med en stor tragedie. Paret drømmer om frihet faller totalt i grus og de dør til slutt.

U Jørgen Flint

Sailor og Lula på flukt i Wild at Heart.

KONSERTWINTEREN

Utopia har sjekka litt rundt for å finne ut om det fins et konsertliv etter PMF. Det gjør det. Her kan du lese hva som er i vente og disponere et antatt skrumpende studielån deretter.

Roger's

Roger's begynner sin oppkjøring til jul med et knallnummer. Onsdag den 9. november står nemlig Tre Små Kinesere på scenen for å dele ut «Hjertemedisin», som de har kalt sitt nye album. Derfor bør dette være sprengstoff. Nitroglyserin er jo en kjent hjertemedisin, eller hva?

Onsdagen etterpå, den 16., skal Jan Eggum spille i Tromsø, noe som sannsynligvis vil bli hans siste jobb på lenge. Eggum stiller med ingen ringere enn Saft fra Bergen, minus Ove Thue, som sannsynligvis har noe bedre fore. Alle oppfordres til å hjelpe Jan Eggum å feire sitt 20-årsjubileum.

Den 7. desember kommer C.C. Cowboys til Roger's.

Kjeller'n

Som vanlig er det bluesjam på tirsdager i Kjeller'n.

Og førstkommande helg blir det morderisk i den mørke bule. Torskemorderan fra Tromsø (distriktet) spiller rock'n roll med humor og allsangtendenser fredag og lørdag.

Og mandag 14. kommer de berømte Blomsterbarnebarne og spiller jazzpop eller noe slikt. Bare coversanger bortsett fra en låt.

Minus Maja spiller samme kveld. Denne schizofrene gjengen har skifta navn tre ganger siste år og musikkstil like ofte. Tidligere var de Gutta fra Veita og Maja og Gutta. Før var det dikt til akkompagnement. Nå er det egne og mer rocka låter.

16. og 17. november skjer det store ting på Kjeller'n. Da kommer The Barretts! Og hvem i svartskodde er det? Nok et obskurt bluesband fra indre Troms? Hå nei du! Larry Barrett har spilt med det ikke helt ukjente «lassopønkbandet» the Walkabouts. Hvis musikken ligner, bør dette være lett skeivstemt og drivende countryrock av god kvalitet.

At han i tillegg har med seg en tidligere bassist fra ørkenrockens stormestre Thin White Rope, gjør ikke forventningene mindre. Vi håper på «far out» gitarsoli og whiskyvokal. Yii-ha!

18. og 19. skal Greenhouse som i følge vår kontakt på Kjeller'n er byens beste band, spille.

25. november blir det rock fra Finnsnes med Hot'n Tott. Tross talentløst bandnavn kan det jo hende det er bra.

Dampen

Det nyeste tilskuddet til Tromsøs lysløype er for tiden det største konsertlokalet i Tromsø, og forsøker å gjøre seg tittelen verdig ved å sette opp Hans Theesink and the Blue Groove den 11. og 12. november. Jonas Fjeld Band kommer tirsdag 15.

Fredag den 18. gjør Seigmen sitt beste for å løfte taket av Dampen under sin «Total»-turne. Plata kom nettopp, og alle anmeldelser har (ikke uten grunn) vært overstrømmende. De var her i fjor på PMF, og fikk ikke mer enn en ok mot-takelse. I år fortjener de bedre.

Hvis lokalet fremdeles står, inntar blueskongen Reidar Larsen scenen den 30. november. Desember var i skrivende stund ikke klar, men med å legge lista så høyt har Dampen en del å leve opp til.

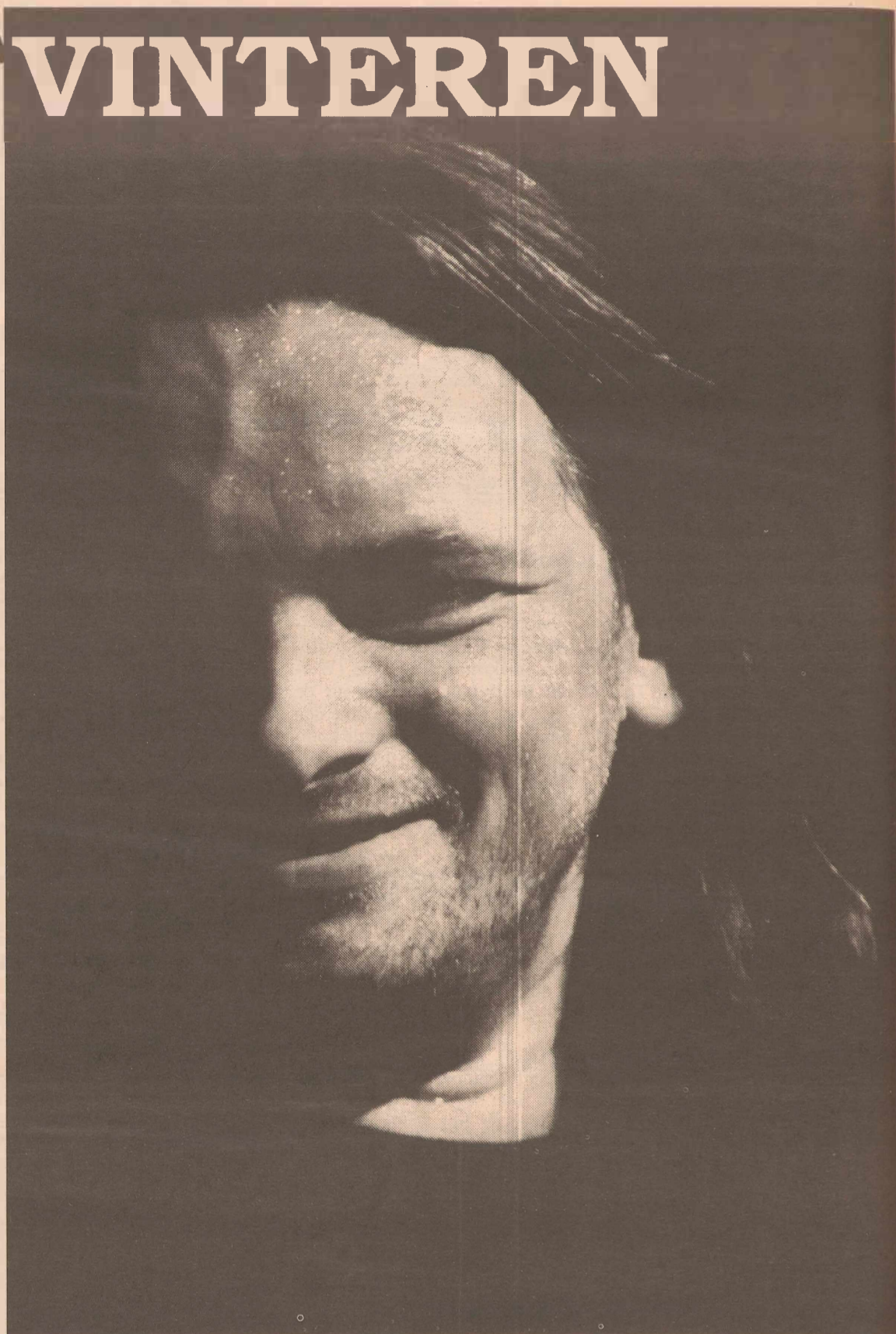
Carl Johan

Foruten levende musikk hver fredag og lørdag, har Carl Johan følgende konserter oppsatt utover: Førstkommande torsdag blir det gjensyn med Banana Airlines. Og 17. november skal det lokale gla-jazz/bluesbandet med det pussige navn Skansens Fotvarmere svinge i vei.

Den 24. kommer nyopprettede Elements fra Harstad. Og 12. desember skal mackøl og måseggmannen Bjørn Jens med band spille.

Og den 15. i samme måned kommer Onkel Tom's hytte hvor Øyvind «Elg» Elgenes er med.

U Åsgeir Johansen og
Torgeir Eikeland

Onsdag 16. november spiller Jan Eggum på Roger's. Alle oppfordres til å hjelpe Jan Eggum å feire sitt 20-års jubileum (arkivfoto).

"Utrolige Kola"

Kåre Tannvik og Knut Bryn har laget en solid bok om Kolahalvøya. Men selv om tittelen er "Utrolige Kola" så handler den om mye mer. Boka er et oppslagsverk og ett debattinnlegg, på samme tid som den er en fotografisk presentasjon av vår nabo.

BOK

Og nettopp dette med nabo-skap står sentralt i hele boka. De ulike artikkelforfatterne tar opp problemer og muligheter og viser hele tiden til at samarbeid og handel er veien å gå.

Boka om Kola er mye mer enn en bok om Kolahalvøya. Det er en bok om hele Barentshavregionen. En bok som ser sammenhengene på Nordkalotten og i våre nordlige havområder. Ikke ett problem blir belyst og vist til uten at man viser til den komplekse sammenhengen det er i disse viktige områdene. Alt fra forurensning i Nikkel til gråsonen i Barentshavet blir satt i en sammenheng. Og forfatterne viser på en fin måte hvor-

dan det ene er avhengig av det andre.

Boka er sammensatt på mange måter. Men den er også layoutmessig litt rotete. I hvertfall kan det virke slik i begynnelsen. Hver enkelt tekstsider er den delt i to. Halve sidene er på norsk og den andre halvparten av siden er på engelsk. Denne avanserte måten å sette opp på er ikke bare av det gode, for enkelte plasser har man mistet tekst i overgangene mellom sider og spalter. Dette bør ikke forekomme i en bok, og særlig ikke i en bok som vil bli tatt seriøst. Og det vil denne.

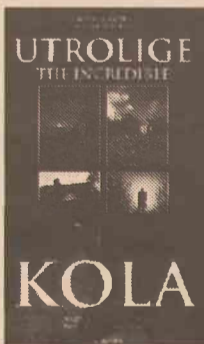
Det er flere forfattere i denne boka og de tar opp ulike temaer som belyses på en fin måte. Man får faktisk noe igjen for å lese den. Det er informasjon om Kola og hente på hver side, ikke noe snikksnakk. Tom Huth, Ivan Kristoffersen, Johnny Skorve, Gunnar Sætra og Steinar Wikan er de fem og men sitter igjen

med en følelse at de har vært innom det meste.

Det er i all hovedsak Knut Bryn

som står for den fotografiske delen av boka, og den holder mål. Som det hør seg og som det bør være så står bildene på egne føtter. Bildetekst er egentlig unødvendig. Reproarbeidet og trykken på kvalitetspapir gjør også sitt til at inntrykket er godt. Men så har da også fotografen vært i områder som er ett Eldorado for en fotograf. Områder med store kontraster og mye natur.

U Geir K. Ronland

Tromsø i våre ører

Tid: Natt til 30. Oktober en gang. Sted: En nedlagt fabrikkbygning i Gamlebyen i Oslo.

Hundrevis av mennesker danser i en røykfyllt og laseropplyst hall til musikk som er laget 200 mil lenger nord, i en by få av dem antakeligvis interesserer seg for, og enda færre av dem noensinne har vært i. Det er release-party for TOS.CD, samleplata fra Tromsø-foretaket Beatservice Records, som skal vise bredden og kvaliteten på technomusikken som lages her i byen.

For hva er det som gjør at Tromsø er blitt Norges techno-hovedstad, med flere og større navn i utlandet enn resten av landet tilsammen? Dette virker ihvertfall ikke påfallende åpenlyst for de som står utenfor det begrensede miljøet som interesserer seg for denne musikkformen. Byens musikkliv fortøner seg som nærmest ensbetydende med halvfulle menn med bart og skinnvest som hører på seigrumpa roots, uten at den kan skryte av å ha oppnådd noen nevneverdig oppmerksomhet utenfor landets grenser med denne musikken. Men under overflaten opererer altså

musikklivets små dverger, og underminerer Kjellere og Marilyn-statuer. Og dukker iblandt opp i dagen på hitlistene og i musikk-anmeldelsene, fortrinnsvis de utenlandske.

Alle de som idag arbeider med elektronisk musikk i Tromsø er en del av en tradisjon innenfor denne sjangeren som begynte på 80-tallet. På midten av årtiet var det mange synthband i byen. Av disse er det bare Bel Canto som kan sies å ha blitt noe videre av, men den gruppen har til gjengjeld fungert som kontaktskapende element for andre i byen som ville nå ut av landet. Geir Jensen var med på de to første plater til Bel Canto, men begynte så for seg selv, og tok etter hvert i bruk navnet Biosphere på sin

musikk, som skulle vise seg å hevde seg i verdensteten for ambient-musikk. Nærradioen har med regelmessige sendinger av programmet Beatservice gjennom 10 år sørget for å holde miljøet levende i en kald og uinteressert omverden. Hyppig kontakt med utlandet har vært viktig for utviklingen av techno i Tromsø, samtidig som miljøet fra nasjonalt perspektiv har vært veldig lavmælt og relativt ukjent inntil nylig. Geografisk kan det nesten sies å være begrenset til et lite område i Tromsdalen, enkelte stemmer har antydning kjernefysiske prøvesprengninger der på 60-tallet som grunnen til denne konsentrasjonen av frittenkende musikk-skapere. Men 1994 skulle vise seg å være året da også Nor-

TOS.CD - samleplate med det som kan krype og gå innen Tromsøs technoverden.

TOS.CD

Tromsø Techno 1994

Her er det altså, albumet ingen ventet på og alle skal få høre om, hvis det går slik Beatservice records vil. Navnet er en liten historisk gest, den første «samleplata» med Tromsøtechno kom i 1990 og het «TOS EP». Forkortelsen TOS er vel alle som har reist med fly til Tromsø kjent med... CD'en byr på veteraner som Biosphere og Mental Overdrive, nye stjerner som Volcano (for anledningen maskert som Tromsdalen Funk Massive), og helt nye navn som Djingo og JimJam. Musikkstilen spenner fra dance via techno til ambient. En så på alle måter vidt-spennende plate må nødvendigvis bli en broget opplevelse å lytte til, om ikke nødvendigvis kvalitetsmessig. Låtene vil kanskje spilt i rask rekkefølge virke uheldig på hverandre, så her er sjansen til endelig å få brukt programfunksjonen på CD-spilleren litt. Når det gjelder innholdet, så er det noen av kuttene som umiddelbart peker seg ut i denne anmelderens ører. Biosphere viser med denne singel-remixen av kuttet «Fairy Tale» fra sitt første album hvorfor han befinner seg i verdenstoppene i ambient. «Dr.Louis» med Djingo er groovy, og viser hvorfor garage som stilart har tatt helt av den siste tiden. Tromsdalen Funk Massive alias Volcano lar oss med «I Believe» bevare troen på at Dal'n fortsatt er best, selv om dansefoten før har fått hardere behandling av disse guttene.

Denne første utgivelsen på Beatservice records viser at Tromsø fortsatt er på toppen av landet både geografisk og musikalsk når det kommer til techno. Mens Oslo-avisene hauser opp gruppe etter gruppe fra sør-Norge bare for å se dem falle grundig igjennom når sakene kommer på bordet, har Tromsø med denne CD'en gitt hele landet noe å knaske på i tiden fremover. Men vær også obs på alle de enkelte artistenes utgivelser i tiden framover, her har vi mye i vente.

En liten ordliste...

Techno: burde være kjent for alle. Den nye generasjonens dansemusikk, rockens arvtager som samtidstrykk.

Ambient: stemningsfull og mere melodios musikk, noe å lytte til for hjerte og hjerne.

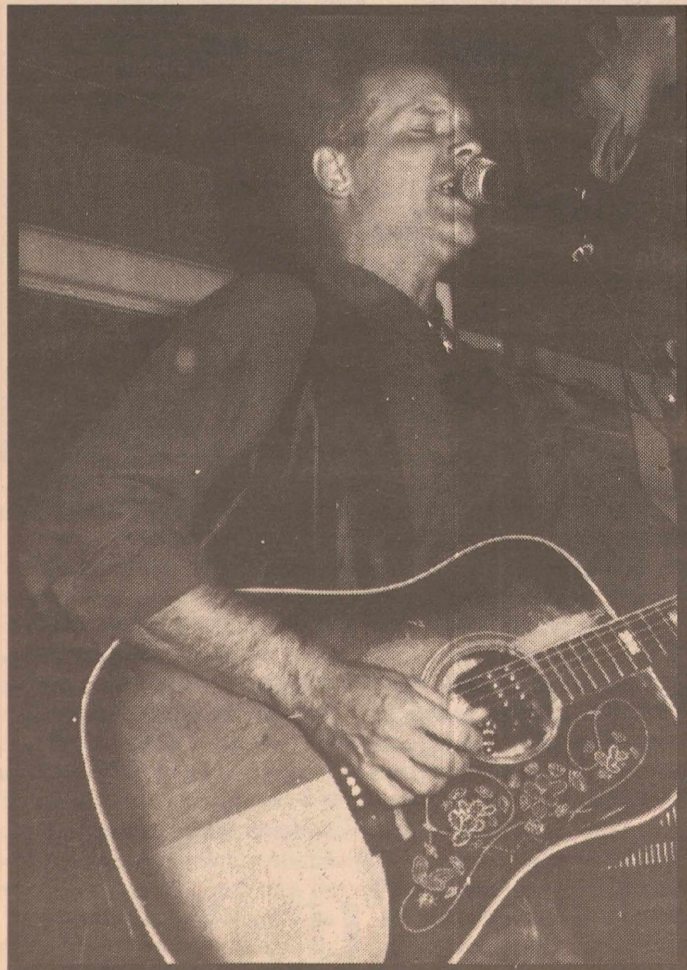
Garage: en mere groovy og jazzete variant av techno, med sterkt øket popularitet for tiden.

Jungle: ikke så ulik ovenstående avart, men som det framgår av navnet (?) innfluert av rytmer og groove fra jamaicansk musikk. Det store i England i år.

ge skulle få øynene opp for Tromsø. Først og fremst via Volcano, som med dance-hit'en «More to love» viste at det Absolute går an å lage listeklatrere av internasjonalt format her i landet, også uten skinnreimer rundt håndledene. Geir Jenssen klarte med sitt andre Biosphere-album, «Patashnik», etterhvert å bli omtalt som noe annet enn bare «han der som pleide å være med i Bel Canto». Og nå kommer altså albumet som en gang for alle skal vise hovedstadspressen og tilliggende herligheter hvor Adam kjøper ølet.

U Ole Andreas Hoen

Boot vise-rock på Blårock

Terry Lee Hale - fra Seattle til Blå Rock.

Rett fra Seattle og rett fra flyet kom Terry Lee Hale til Blå Rock. Han var klart prega av tidsskillet og starta opp med å be om unnskyldning hvis han, som han sa det sjøl, «fucked it up to much» - men det ble en skikkelig trivelig kveld.

Terry Lee Hale starta litt usikkert og nølende men fikk stormende applaus fra første låt. Etter et par låter og en ikke altfor cover av Nirvanas «Come as you are» begynte han å få litt mer sving på sakene». Med låta «Small feet little toes» viste han gitarferdigheter som få kan gjøre etter han. Med glitrende gitarspill og en litt grumsete, men kraftfull stemme viste han at Seattle ikke bare er Nirvana og grunge, men også god viserock. Låta «In To Far» etterfulgt av den obligatoriske grovisen viste også at Terry behersker de fleste genrer med alt fra blues til god gammel «redneck» køntri. Terry Lee Hale har utvilsomt scenesjarm og hans gode humør og morsomme replikker fikk utvilsomt publikum til å le både godt å lenge. Atmosfæren på konserten var god og Terry Lee Hale

takkert publikum flere ganger for den overstrømmende applausen. Det var tydelig at de få som hadde kommet på konserten var innstilt på å hygge seg og det gjorde de utvilsomt. Da Lee Hale ville gå av scenen fikk han trampeklapp til svar og ble pent nødt til å spille et par ekstralåter. Applausen ville ingen ende ta og Lee Hale bukket, neiet og takket og ble nesten flau.

Lee Hale er kanskje ikke verdens mest kjente artist, men han er han er godt kjent i USA. Han har spilt supportjobber for band som Soundgarden, Nirvana, Mudhoney og mange flere av superbanda i Seattle. Lee Hale har tross sin fossile alder av 41 bare gitt ut to soloskiver, men årets skive «Frontier Model» skal ifølge musikkpressen, være et av årets beste utgivelser. Lee Hale er utvilsomt verdt å høre.

U Karl Inge Skogholt
Yngve Kveli (Foto)

Studenter i kjelleren og stemninga på taket

Begge deler vil Blomsterbarnebarna, Minus Maja og Poetmos garantere ved sitt blotte nærvær på Kjellern 14. november. Det er et unikt arrangement vi vil være vitne til når en nykommer og to av veteranene innen Tromsøs studentband inntar scenen.

De to bandene, Blomsterbarnebarna og Minus Maja, har gått gjennom sine respektive metamorfoser. Blomsterbarnebarna spilte i sin spede begynnelse litt rocka cover-låter av norske grupper. Etter den tid har det skjedd en del, de har mistet syngegutten sin og funnet seg en syngedame. Ettersom de opprinnelig begynte som ett jazz-prosjekt og har fått inn nye impulser har de skiftet stil. De har gått over til en mer poppa-jazz-blues stil, men de spiller fremdeles bare cover bortsett fra en eneste ensom sang de har mekka sjæl. Det går forøvrig rykter om at de kommer til å spille en overaskelses rockelåt.

Hvor er Maja?

Bandet Minus Maja het i starten Gutta fra Veita, men så kom Maja og de ble Maja og Gutta. Deretter flyttet Maja, selvfølgelig dette er jo tross alt Tromsø (byen ingen vil bo i), og de ble Minus Maja. Det kunne jo ikke bli noe annet. Dette er snakk om bandet som innehar publikums-

Åsgeir, Sten-Rune, Bendik, Ellisiv, Harald, Hege, Vidar, (gud vet), Jon-Erik og Tor Henrik. Kristian og Amund pluss noen flere mangler nok desverre.

rekorden på Kjellern fra før av, så det bør ikke bety noe at dette bandet også har gjennomgått en fullstendig stilmessig forandring. I Fortiden kjørte de løpet med poetisk stil og hele den greia, med lånte tekster av norske størrelser som Inger Hagerup og Rudolf Nilsen. Nå har de gjennomvunnet sansene og spiller sine egne låter, av den litt mer rocka varianten.

Poeter?

Så var det det ubeskrevne blad, Poetmos. Det hele startet som en dikterklubb på fire poeter, du vet den typen som sitter på Le Mirage og drikker dyr rødvin over dype tanker. De baserer seg på et ikke helt ukjent konsept, to poeter som leser opp egenproduserte dikt til improviserte rytmer fra trommer og bass, og kanskje hvis det føles riktig, noen drivende gitartoner. Jeg spurte dem om de ikke var redd

for å bli saksøkt av Jan Erik Wold, men det var de vist ikke. Den godeste Wold hadde vist ikke copyright på dette. Men de anerkjenner at identifiseringen med Jan Erik Wold kan være ett problem, for det er definitivt ikke den samme greia de driver på med. Har alltid hatt sansen for mennesker med selvironi, poteter som man kaller det. Poetmos, nei jeg mener Poetmos, er fullstendige amatører og de skal ha kreditt for en stor porsjon bal-

ler. Det å lese opp egenproduserte dikt foran et potensielt publikum opp mot 150 mennesker, krever en god del mot og macho-sistiske tendenser. Men spørsmålet jeg stiller meg, er ikke dette en smule pretensios, men den som intet våger intet vinner - og de er tross alt studenter, og vi har lisens til å være selvpoptatte.

U Thomas Harris og Vidar Dons Lindrupsen (foto)

Øyet som ser

Fotoklubben Øyet som ser ønsker seg flere medlemmer.

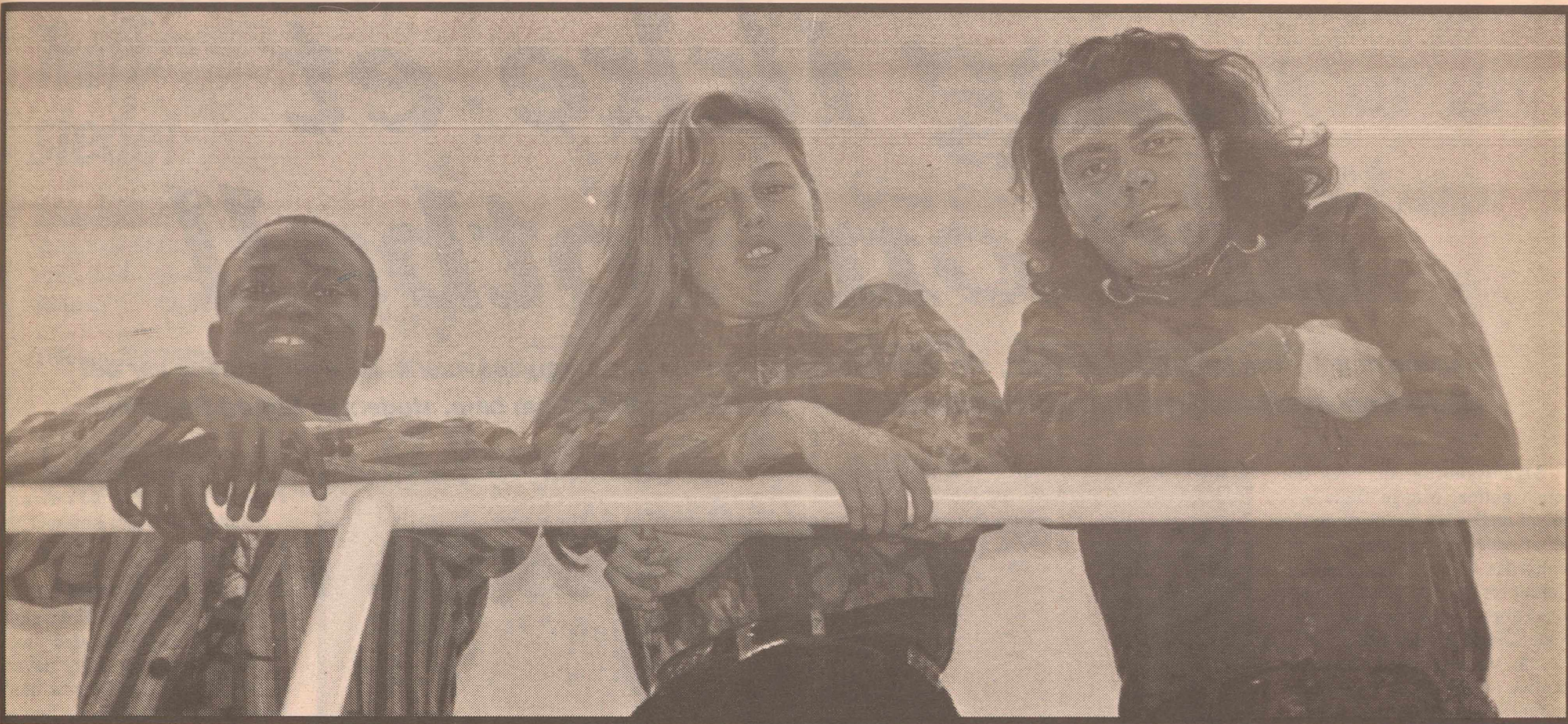
Nordlysbildene som ble vist var tatt av klubbens egne medlemmer, og lagt frem for kommentering fra salen. Det skulle også vises en film om nordlys. De arrangerer slike temakvelder så ofte de kan, ca. en gang i måneden, hvis du har en generell interesse for fotografering er du hjertelig velkommen, i følge fotoklubben. Det er ikke nødvendig å være medlem, baktanken er at disse kveldene skal være med å øke interessen for fotografering og derved også medlemsmassen og kvaliteten på fotoklubben. Fotoklubben består for øyeblikket av 30 medlemmer, og har en masse å tilby nye medlemmer. De har blant

Torsdag den 3. november hadde fotoklubben et møte med nordlys som tema, i Bodegaen. Med egne nordlysbilder. Møtet var et promomøte for å verve nye medlemmer.

annet et godt utstyrt mørkerom for medlemmene, et aktivt miljø og muligheten til opplæring av nybegynnere ved de mer erfarne medlemmene.

Tromsøstudentenes fotoklubb - «Øyet som ser» feiret nettopp 1 års jubileum, og har nettopp blitt medlem av Samfunnet. Så hvis det er noen som føler seg kallet så er det bare å stikke innom fotoklubbens kontorer i Hovedgården, i kjelleren til venstre for vaktmesterens kontor.

U Thomas Harris og Vidar Dons Lindrupsen (foto)

Kwasi Amakye-Boateng, Eline Øvre og Frode Farestveit i fest-komiteen ønsker velkommen til internasjonal fest 17. november

Velkommen til eksotisk fest!

Studentstyret arrangerer torsdag 17. november en internasjonal fest for hele verden, eller i hvertfall de deler av den som befinner seg i Tromsø. De som har ansvaret for den praktiske delen av arrangementet er S.O.S. Rasisme og Foreign Student's Union.

-Formålet med festen er å utvide kontakten innen universitetsmiljøet. Vi vil forene de forskjellige miljøene som finnes her ved universitetet, sier Eline Øvre, Kwasi Amakye-Boateng og Frode Farestveit i fest-komiteen.

-Derfor ønsker vi å arrangere denne festen på slutten av UiTø's årlige Internasjonale Dag og har invitert både norske og utenlandske band til å spille.

Global musikk

Musikken er virkelig global der den lokker med en ghanesisk dansegruppe, Minus Maja, Blomsterbarnebarna og latin-amerikansk musikk.

Ja, også Bob, da. Den alltid tilstedeværende Bob Benoni kommer til å kjøre tropisk danseshow til Aud.Max er mer som en fuktig jungel vibrerende av eksotiske rytmer enn en steril forelesningssal.

Appell

Fire studenter fra UiTø's vennskapsuniversitet San Carlos universitetet utenfor Guatemala City i Guatemala kommer også. De vil holde appell og fortelle om vilkårene for studenter i land i Sør-Amerika.

Eksotisk mat

-Vi håper at dette kan bli et åpent arrangement, slik at hele byen kommer for å feste

sammen med oss. Det blir eksotisk mat og billig øl, lover de. Dette kan bli manges første møte med noe nytt og spennende og alle er hermed oppfordret til å komme på fest torsdag den 17. november i Aud.Max, avslutter de tre.

U Åsgeir Johansen
(tekst og foto)

Stjerne for en dag

Tor Ståle "Junior" Hansen i Neurotransmitterne i spiller Vår av deLillos

«Hjernen er alene» spilt i god Seigmenn-versjon var høydepunktet på Neurotransmitterne sammen med koret Fullt På Høydes konsert på Bodegaen. Spillestedet var ideelt, et kjellerband i sitt rette element.

UNIVERSITETET I TROMSØ
ISV

ÅPNE FORELESNINGER I "KUNNSKAP OG UTVIKLINGSTEORI"

Seksjon for pedagogikk/skoleforskning ved Institutt for samfunnsvitenskap inviterer til en serie åpne forelesninger som inngår i et forskerkurs om "Kunnskap og utviklingsteori".

Professors Johan Galtung foreleser:

Mandag 14. nov. kl. 10.15-12.00, Aud B-0107:
"Utvikling: Teori og praksis"

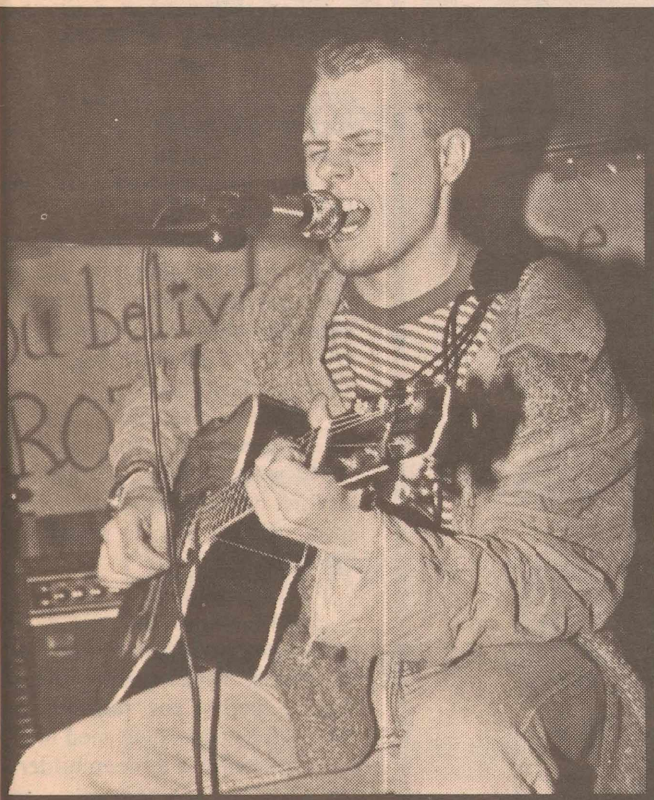
Tirsdag 15. nov. kl. 08.15-10.00, B-1005:
"Utvikling: Teori og praksis".

Onsdag 16. nov. kl. 15.15-17.00, B-0107:
"Seks økonomiske skoler".

Torsdag 17. nov. kl. 10.15-12.00, B-0107:
"En mer holistisk utviklingsteori".

Fredag 18. nov. kl. 10.15-12.00, B-0107:
"Eklektisk økonomisk teori".

Mandag 21. nov. kl. 10.15-12.00, B-1005:
"Holistisk utviklingsteori".

Snø-festen er en tradisjonsbundet begivelse som det stilles høye krav til. Fjellgruppas styre hadde tydeligvis lagt ned mye arbeid, så gleden over et bra antall betalende gjester var sikkert stor. Vokalist Tor Ståle «Junior» Hansen i Neurotransmitterne, dro det hele i gang oktober 1994, ene og alene fordi det snart var Snø-fest og ingen underholdning var på dette tidspunkt klar. De andre fire medlemmene er det ikke så mye å si om. Ingen betaling fikk de og alt virker å være gjort på idealistisk grunnlag. Drummis og

leadgitarist løftet kanskje det musikalske lydbildet noe opp, mens resten av gjengen hadde stor tro på at de var stjerner. Stjernestatusen kan komme av den gode responsen bandet fikk fra Studentkoret - når de ikke var med og sang. Uten 10 - 15 hoppende og skrikende kormedlemmer foran scenen vil stemningen vært lav. Ellers gjorde koret også en fin figur på den musikalske delen.

Låtmaterialet som ble servert var noe varierende. Ikke alle kan synge med på kjente hits fra New

Zealand. En tidligere nevnt norsk gruppe ble naturlig nok kopiert med varierende lykke. «Hjernen er alene» kan sies å være et slags høydepunkt under den times lange konserten. Band-medlemmene fikk sine klapp på skulderen og en øl for mye, slik det alltid er. De følte seg nok som stjerner der og da, og kanskje fortjente de det òg. For ingen husket dem igjen da de subbet rundt på universitetsområdet mandagen etter.

U Vidar Dons Lindrupsen
(tekst og foto)

...og ikke et ord om fotball

Samme dagen som intervjuet ble gjort, slo man ved frokostbordet opp i tromsøavisene. På sportssidene var det ikke tvil om hvem som var helten: bilde etter bilde, sak på sak var skrevet om ham, studenten Sigurd Rushfeldt.

Mye fornuftig kan sies om denne gutten. Mange flotte setninger er skrevet om ham, og superlativene har kjempet en hard innbyrdes kamp i journalistenes hjerner for å havne på spalteplass for nettopp å beskrive ham - studenten Sigurd Rushfeldt.

Ok, ok, ok. Greit. Jeg innrømmer at egentlig er det vel ikke studenten Sigurd de er så begeistret for og skriver så mye om, men allikevel: Han er student også, så det så. Tenker med fryd på hvordan studentene kunne vunnet frem med sine krav mot Hernes med Sigurd Rushfeldt i spissen for demonstrasjonen. Målretta som han er, med finter få i Norge gjør ham etter. Genialt, spør du meg. Ett krav fra Sigurd og sportsjournalistene ville heseblesende løpt tilbake til redaksjonen med følgende nyhet på førstesida dagen etter: «Rushfeldt krever Hernes fjernet. Ønsker en mer angrepsbasert minister.» Genialt, spør du meg.

Rushfeldt. Ikke «rø-» som i røsslyng, men «ru-» som i russer: Rushfeldt.

«Hvem er Sigurd Rushfeldt?» begynner en nesten, men tar seg sammen og spør om noe annet:

-Hvordan er det å være student?

Nydelig demping (første berøring) og kjapp pasning tilbake (andre berøring) - veggspill.

-Det e greit. Bruker længre tid på studian, mæn samtidig e det veldig fritt. Man kan jo komme og gå som en vil hær.

I vår hadde han vårens mest omtalte utsatte eksamen fordi Drillo tok ham med over dammen for å spille ball i kåbbåiland. «Yippi kah yeah!»

Men, som han sier gikk ikke det bra, forståelig nok. Ikke pøker om jeg ville klart å lese med en bøling av kuer rundt meg som det jo er på prærien. For det var på prærien de var selv om enkelte journalister mente Drilllos befant seg i Sigurds hjemfylke Finnmark, fordi de hevdet fotballgutten av og til var på hælen, ja nesten ute på vidda(?).

-Hvor mange timer om dagen studerer du?

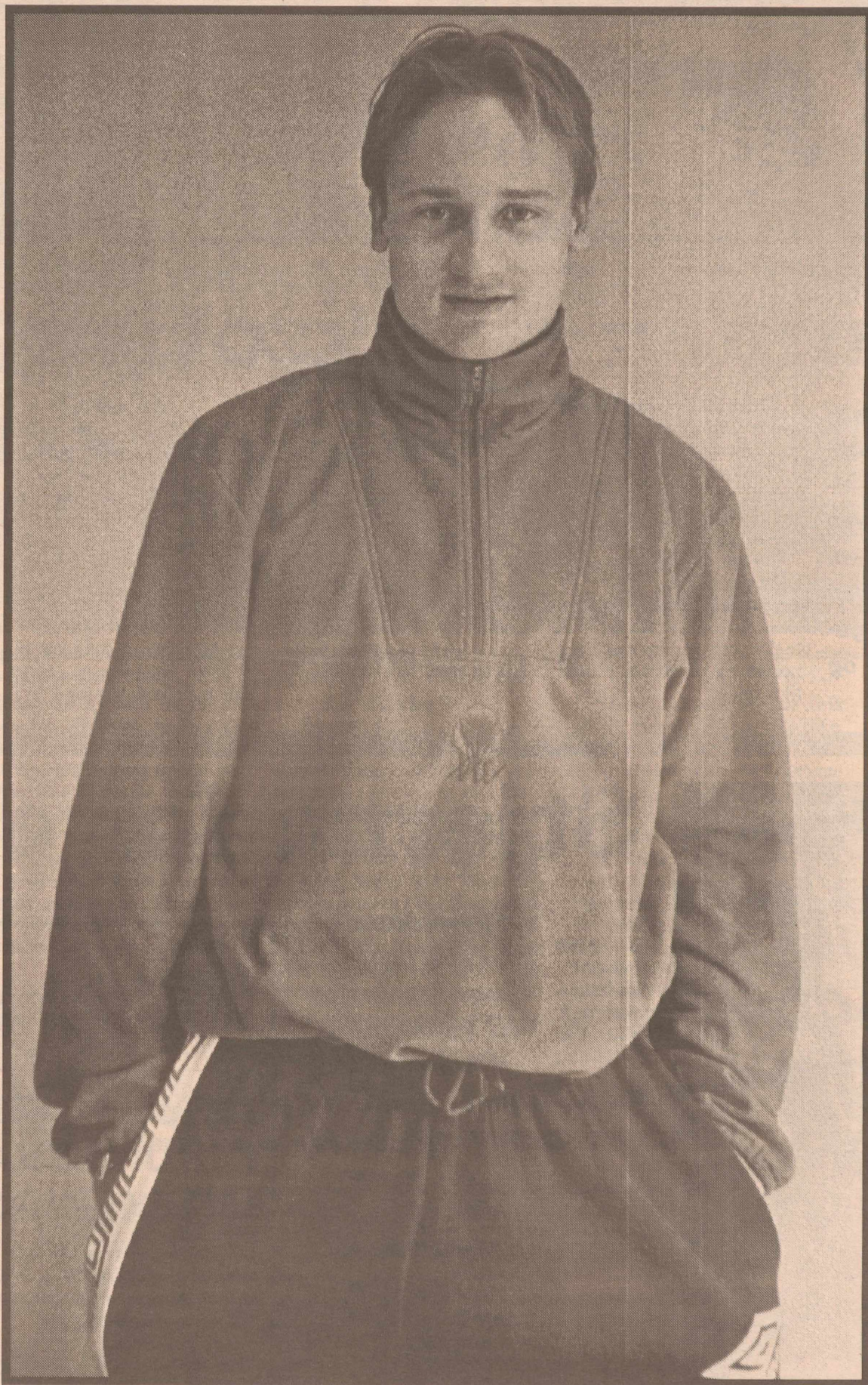
-Tja, en fire-fæm tima om dagen, hevder Sigurd, men blir avslørt av kameratene latterbrøl.

-Om vintern blir det lite. Da e det mæst reising og træning.» et svar sofakameratene kan godta.

-Leser du effektivt. Jeg mener, blir du mer konsentrert om lesingen fordi du driver med andre ting også?

Sigurd ser forsiktig rundt på kameratene før han kanskje litt motvillig sier:

-Æ e ofte i kantina, innrømmer han.. -Mæn når æ læs e æ effektiv. Man har imidlertid behov før å vær litt sosial også. Det går imidlertid opp og ned av

og til e man veldig effektiv, mæns andre ganga har man ikke overskudd til å sitte stille(?).

Det er her, ja, akkurat her jeg ser forskjellen på idrettsfolk og oss andre: Jeg eier av og til ikke overskudd til å bevege meg, men overskudd til å sitte stille har jeg i massevis.

-Er det viktig for deg å være student, å være på universitetet?

-Ja, æ like å vær på universitetet og å være student. Det blir variasjon fra alt det andre, pluss at det er viktig å få seg en utdanning.

-Hvorfor har du valgt å studere pedagogikk?

-Æ vil bli lærer, samtidig som æ ikke vil ta lærerskola fordi det e mer låst fast med obligatorisk undervisning der.

Igjen begynner jeg å tenke på all spalteplassen han Sigurd er blitt til del i lokalavisene. Bakkekontakten, tenker jeg, er det ikke vanskelig å holde på den? Undertegnede hadde iallfall vært astronaut forlengst om det hadde skjedd ham.

-Journalistan lage ofte saka av ingenting, og at dæm skryte

av mæ både som ... og som person kan dæm jo ikke alltid stå for. Dæm kjenne mæ jo ikke.

-Så jeg kan avkrefte at du er en omgjengelig og jordnær person?

-Vel, nei. Ha ha ha.

-Er det ikke vanskelig å holde bakkekontakten?, må jeg allikevel spørre.

Han svarer mens han super en slurk kaffe, eller er det kaka?:

-Nei, æ blir holdt nede av kameratene. Søstera mi, derimot, mener æ ha mista bakkekontak-

ten. Æ forsøke å ikke la mæ påvirke av det æ læse om i avisan.

Under intervjuet kommer det en student bort til Sigurd, han sier:

-Hei Sigurd, æ har lovt lillebrorn min at om æ traff dæ skulle æ spørre om autografen din.

Sigurd skriver villig navnetrekket sitt ned på blokka hans. For et år siden var det de færreste som hadde hørt om han, mens nå er han, oi her kommer det: -kjendis. Hvordan er det egentlig? Ser for meg mange mennesker som kommer bort til ham for å prate, folk han aldri har sett før er plutselig på fornavn med ham, slik som jeg i dette intervjuet tatt i kantina på UB.

-Det kan bli slitsomt. Det e klart det e mange som kan bli sure hvis man ikke bruker tid og snakker med dem, og da blir man jo beskyldt både for å være overlegen, osv.

De fleste er opptatt av fremtiden, også Sigurd. I lange tider har det versert rykter om proffklubber som er i nød for gode... og som derfor er interessert i Vadsøgutten med de gode finte og løpskapasiteten. Hva tror han om fremtiden?

-For alt æ vet kan æ sitte her om fire år også. Æ vil gjerne ta ferdig utdanninga først og så bli proff, men det e beinhard jobbing om vil lykkes i det livet, så man får se tida an.

-Hva liker du best å lese om på ped'n?

-Psykoanalyse, svarer han kjapt. Et svar som like gjerne kan være for å lure journalisten. Man kan aldri vite. Journalister vil jo ha svar på alt mulig, og får det også, som regel.

-Gammel eller ny?

-Gammel. Den freudianske. Ei jente kommer inn idet intervjuet nærmer seg slutten. Hun spør: -Sigurd, har du notata om Freud?

-Ja, sier Sigurd.

Intervjuet er ferdig, kantina er full av lunsjsultne studenter, ute står de røyksugne og patter, blokka nærme seg ranselen og fotografen er på vei ut med intervjuobjektet for å ta noen bilder.

-E du ferdig?, spør en av sofakameratene.

-Ja, sier stemmen min.

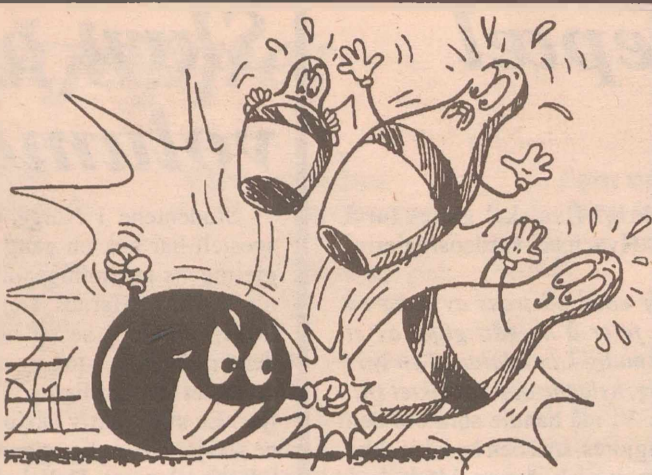
-Du må få med en karakteristikk av han Sigurd fra en lagkamerat.

-Ok.

-Han Sigurd e ein stille og rolig kar som e godt likt av alle. Det siste skjønner jeg godt, og har fått bekreftet alt det sportsjournalistene har skrevet om hans personlige egenskaper.

U Sten-Rune Roland og Suzanne Hætta (foto)

Treff- stedet

Åpningstider:
Mand-torsd 10-24
Fred-lørd 10-02
Søndag 12-24
Telefon 776 76200

Velkommen til Bowling & Squash i Polarsenteret!

STUDENTDAG ONSDAGER 10-17:

Bowling: Kun kr. 12 pr. serie
Squash: Kun kr. 25 pr. 1/2 time pr. bane

Husk studentpriser hverdager fra 10-18 og 22-24 og hele lørdag og søndag

BILJARD - FLIPPER - AIR-HOCKEY

- En god bok er en oase for hodet.....

Det koster ingenting å spesialbestille bøker.

Vi skaffer deg en emneoversikt.

Vi har 30.000 registrerte bøker/varer i vår datamaskin.

Utsolgte bøker kan vi søke etter hos 130 andre Libris-bokhandlere.

Libris-kjeden gir ut eget bokmagasin som er gratis.

Vi er "On line" med norske forlag.

Alle pensumbøkene til Helsefaghøgskolen.

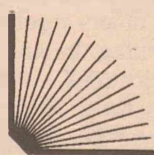

Centrum * Libris
Bok og Papirhandelen i Sjøgata

*Med hilsen
Per Hugo Johansen*

- VISSTE DU

- AT VI FORETAR 22.000 BOKBESTILLINGER I ÅRET?
- AT VI REGISTRERER OG MOTTAR CA. 6000 NYE TITLER HVERT ÅR?
- AT VI HAR REGISTRERT OVER 26.000 TITLER SOM HAR VÆRT INNOM BOKHANDELEN I LØPET AV DE SISTE FIRE ÅRENE?
- AT VÅRE KATALOGER PÅ CD-ROM GIR OSS OPPDATERT INFORMASJON OM HVILKE ENGELSKSPRÅKLIGE TITLER SOM KAN SKAFFES?
- AT FORLAGSSENTRALENS DATABASE GIR OSS OPPDATERT INFORMASJON OM DE ALLER FLESTE NORSKE TITLER?
- AT VI KAN HJELPE DEG MED EMNESØK PÅ NORSK OG ENGELSK?
- AT DET IKKE KOSTER NOE EKSTRA Å FÅ BØKER SPESIALBESTILT?

AKADEMISK KVARTER
B O K H A N D L E R E

Hovedgården, Universitetet i Tromsø, 9005 Tromsø. Tlf: 776-44920

Møte med K, som en milepæl - et innlegg til tvilerne

Jeg hadde en avtale om å få møte K etter middag, men han måtte først ha gått sin vanlige tur, som starter hver dag klokken 16, før det kunne bli aktuelt å prate med ham. Jeg var naturligvis spent på å få møte K, siden det er av de sjeldne foreteelser å få intervjuet en person som det har stått om i ulike bøker. Jeg har ikke lest noen av hans opprinnelige tekster fordi de er skrevet på hans språk, så jeg hadde ingen bøker av han tilgjengelig slik at jeg kunne ha fått hans signatur.

Intervjuet

HW: Hva mener du er viktig å få til i verden for fremtiden?

K: Det skal ingen krig være!

Den litt syke mannen hadde nesten fått rødfarge i kinnene etter å ha ropt ut svaret. Jeg var så overrasket over reaksjonen at jeg ble stum for en liten stund, men fortsatte med et spørsmål som ikke måtte gjøre han like opphisset.

HW: Hva kan gjøres for å unngå dette?

K: Vi må skape en verdensborgerlig forfatning, eller en verdensstat. Starter mellom seg er som lovløse ville i en ikke-rettslig tilstand.

HW: Nå føler jeg at du overdriver noe av den situasjonen, kan du muli-

gens si noe om dette så våre lesere har noe mer konkret å forholde seg til?

K akker seg litt over å måtte forklare dette synspunktet i detalj.

K: ...hm...Denne tilstanden er som en krigstilstand hvor den sterkeste rett gjelder, og selv om det ikke faktisk er virkelig krig... er tilstanden i seg selv i høyeste grad urett.

Jeg tenker litt over svaret, og synes dette høres lite trivelig ut.

HW: Hva mener du da at man skal gjøre for å få opphør i denne tilstanden? Foruten det å vite målet, bør man ikke også kjenne middelet?

K sitter og overveier svaret han bør gi. Og nå skjer det en vending i saken. Jeg sitter spent og følger med i ansiktsuttrykket hans mens jeg ser for meg den kjempeintelligente massen under det gråe håret arbeider. Han tar på seg en noe alvorligere mine, før han gir sitt svar.

K: På grunn av den altfor store utstrekning en slik folkenes stat ville måtte få over de vide landområdene, ville enhver styre av den og dermed også beskyttelsen av de forskjellige medlemmene til slutt bli umulig.

Jeg følte fortvilelsen skylle opp i meg.

HW: Men hva da med at det ikke skal være noen krig? At det aldri skal

være noen krig? Hva skal gjøres for å unngå det? Hva med verdensregjeringen?

K holder roen på tross av å ha en tulling som føler å ha gått glipp av et scoop og et mulig kandidatur til en verdenregjering, hylende opp i ansiktet sitt.

K: Tja... Vi må handle som om den kan virkelig gjøres, hva den kanskje ikke kan. Så svermerisk denne idéen kan synes å være... er den likevel det uunnværlige resultat av den nød menneskene setter hverandre i.

Prolog

Livet gikk videre etter dette intervjuet. Jeg ville først fordøye det han hadde sagt til meg, før intervjuet skulle trykkes i avisen. I denne tiden leste jeg at K mente verden etter store ødeleggelser, omveltninger og fullstendig indre utmattelse, ville tre ut av de villes lovløse tilstand og tre inn i et folkenes forbund. Dette kunne vært gjort, i følge han før all lidelse dersom man hadde lyttet til fornuften (OG SAGT JA).

Intervju med Immanuel Kant, det i parentes er intervjuers bemerkning. Königsberg høsten 1795.

Av Herbert Walker
(Innlegget er forkortet. Red.)

Skru opp volumet!!

Studentene i Norge generelt, og Tromsø spesielt har nok en gang gjort opprør mot regjeringens utdanningspolitikk ved å aksjonere mot minister Hernes. Det rører i en studentpolitikers hjerte å se og høre 1.500 tromsøstudenter gå 5 km. i tog av ren vilje til å forandre systemet. Sansynligvis vil vi lykkes i år som i fjor. En svært aktiv aksjonsgruppe gjorde denne aksjonen mulig gjennom fire dagers heldagsengasjement. Deltakelsen var over all forventning.

Drøyt en uke tidligere avholdt vi semesterets Allting. Fire timer av en onsdag i oktober satt 100 studenter i store Aud. på MH-bygget og vedtok den politikken de tillitsvalgte skal jobbe med, og vi valgte de fem mest betydningsfulle studenttillitsvalgte på universitetet. Det er den politikken som det skal jobbes med til daglig her på bruket.

De kunne ha sagt renta OPP og stipendet NED, de kunne ha gått inn for månedlige utbetalinger, kutt for enslige forsørgere og ikke å bygge flere studentboliger i Tromsø. Det ville ha vært synd. Men innflytelse krever deltakelse. Tenk på det til høsten når du fortsatt får ditt lån og stipend en gang pr. semester.

Av Andreas Bakke, leder i Studentstyret.

English summary

By Roger Norum

Nationwide budget demonstration

On Saturday, October 29, Tromsø participated in a nationwide demonstration against the national budget. Students dressed up as beggars proclaimed their dire straits for all to see in the center of Tromsø, although there was a rather small turnout to receive them, perhaps because of the rather early 12:00 time. Nevertheless, the rally received good support by the media, including NRK and various newspapers. The demonstration was concluded with the presentation of a signed petition against the budget which was sent to minister Hernes in hopes of letting the government know of students' dissatisfaction with the proposed budget.

New laws in higher education

A new proposal on changing several regulations dealing with higher education in Norway will reach the parliament in January, 1995. The proposal deals with rules for university exclusion and expulsion of students with a criminal record, as well as laws governing the semester fee for students who have prepared for examinations either privately or at unauthorized universities (Norw. 'privatister'). As for the expulsion of students, the laws are aimed at dealing with preventing students who have committed certain crimes from being able to obtain related types of employment. For example, the new laws would ensure that a person charged with committing incest would be prevented from studying a field that would entail dealing with small children. Were the-

se laws passed, the responsibility of keeping out certain students would lie with the university administration, and this could in effect mean that people having been only charged with a crime (and perhaps not yet proven guilty) would also be excluded from higher education. Another potential problem with the proposed laws is that there is large room for interpretation. Technically, a student who consistently displays poor conduct or behaves in a way that endangers the work or effectiveness of other university students could in effect be expelled for up to one year. This leads to the question, «What exactly defines poor conduct?», something that must be further dealt with and ultimately clarified if the laws are intended to be effective. The proposals will be dealt with by the parliament from January to April, and will be implemented beginning next autumn.

Severing the cord of cooperation

The vote of no confidence case with the student government has done more than just turn heads in the University of Tromsø administration. At an administration meeting on October 27, all official contact with the student government was cut off. The motion for a vote of no confidence was decided upon and passed for the second time by the student government on October 20, and then sent to the university administration. Although the government didn't intend for the motion to break off contact with the administration, UiTø president Ole D. Mjøs and the rest of the administration viewed it quite the opposite. This severing of official communication could potentially mean the loss of much

funding needed by the student government; the student government has applied for 611,000 Kr in aid, money which is now doubtful it will ever receive. The loss of a formal relationship also eliminates the possibility of working with the university on important themes, such as a proposed student residence hall at Brygga, new dormitories, and an athletic field. A letter printed in this edition of Utopia from the university president explains his side of the story. He was especially critical of the student government for having removed him from any responsibility in the case, and points out that together with the administration, he has entire responsibility. The president goes on to say, «It is difficult for the university to cooperate with a group which has quite clearly expressed a lack of trust towards its administration.»

Study in Archangelsk: an impossible possibility?

The exchange agreement made between UiTø and Pomor University in Archangelsk is turning out to be not much more than a smokestack of hot air. Of 10 empty places for study in Russia last spring, only one was filled, despite 14 applications received. The five that ended up going (the 1 newly accepted student plus four continuing students) were all in Russian hovedfag. Some of those who weren't accepted ended up going to Archangelsk on their own, and others enrolled in Russian mellomfag, hoping that their next applications would be accepted. But three applicants of the applicants, Eva Kielland, Bjørnar Davidsen and Tor-Einar Pedersen had their requests turned down for a second time. The question on everyone's mind is: Why? UiTø's research director,

Ingvild Broch, told Utopia that the reasons for students to study abroad should include more than just desire to improve their language skills. While the students must have a good command of the language before they go, they should be looking beyond hopes of simply learning to speak better Russian. She stated they should have a professionally-related goal for wanting to go. She reminded that just because there are empty places within the program does not necessarily mean that all the places have to be filled. However, the quota of Russian students studying at Tromsø has been filled, while the Norwegian side has not even come close. Those who are presently studying in Archangelsk have been granted permission to continue their studies. In addition, one new hovedfag student will spend the spring semester there, and the university is looking into sending a psychology student to do fieldwork.

New cooperative northern student union

Students in the Barents Region are now comrades in a newly created student union. Included in this new organization are all students from universities and høyskoles in Northern Norway, Sweden, Finland, and Russia, in addition to students from Archangelsk and the Karelia region in Russia. The union had its first meeting last weekend, where it was discussed how future cooperation would take place and emphasized that one of the main goals of the union is to share experiences and ideas about how student politics are being run in the individual countries. In order to begin working together, the Norwegian foreign ministry has pledged almost Kr 100,000

for development of cooperation among the four countries. Minority problems, the environment, and cultural differences are three things the union will attempt to further deal with. The union plans to meet together at least once a year to plan activities and assess what has been done so far. The next meeting will be in Rovaniemi in February, where present plans for dealing with matters such as student exchanges and financing will hopefully be finalized.

The Norwegian University Center in Saint-Petersburg

Plans for a Norwegian research center in former Leningrad, Russia have been finalized. The center will focus upon Norwegian-Slavic studies, including language and socio-cultural questions, and will be a good base for Norwegians who are planning to work in St. Petersburg as well as the rest of Russia. The proposal lays out plans for Russian language classes and for setting up contacts which can facilitate for both students and researchers gaining access to archives, collections and libraries. If the center is eventually set up, the University of Oslo would be the primary overseer of the running of the center and its functions. Although it would not be directly connected with the University of St. Petersburg, it would be in touch with representatives from the university, the Norwegian Consulate General, and the Russian Academy of Science.

Tjue kjappe:

Av Åsgeir Johansen

Fem om geografi

1. Hvor godt følger du med i Utopia?
2. Hvor mange hovedsteder begynner på «o»? Hvilke?
3. Hva heter hovedstaden i Burundi?
4. Hvor ligger Ariel?
5. Nevn et fonemisk lite sted i Sør-Trøndelag.

Fem om kultur

6. Når skrives «tjue kjappe?»
7. Er det forklaring god nok på hvorfor de er som de er?
8. Hvem er ny kulturdaktør i Utopia?
9. Hvem har skrevet «Anarkiets bibel?»
10. Hvordan døde Yukio Mishima?

Fem om fem-

11. Hvor lang er, og hvor mange par årer har en fembøring?
12. Hvor ligger Femunden?
13. Hva kaltes Franco-tilhengerne i Madrid?
14. Hvilke øvelser inngår i femkamp?
15. Hvor ble femårsplanene først lansert?

Fem om norrøn mytologi

16. Hvem bori Fensal?
17. Hva heter den norrøne døds gudinnen?
18. Hva het de to første mennesker?
19. Hvor mange mødre har Heimdall?
20. Hva heter Odins to ulver?

Hjørnet

Hjerne

Spennende veddeløp

Etterhvert som natta ble eldre og eldre, og Per, Pål og Jørgen Hattemakers gangsyn ble til ekstremt tunnelsyn øket også deres konkurranselyst. Derfor ble de enige om å ri om kapp. Dette høres kanskje greit ut (rent bortsett fra at man ikke skal ri i beruset tilstand), men så fulle som de var kunne de ikke nøye seg med et vanlig veddeløp. Den eneste regelen var denne: Den hesten som kom først over mål, tapte. Deretter gikk Per og Pål ut og salte opp hver sin hest. Jørgen Hattemaker skulle være dommer. Som alle fostår: dette ble et heller kjedelig veddeløp, hvor begge deltakerne sto bom stille i heseblesende avventning. Natta ble eldre og eldre, og Jørgen Hattemaker, som kjedet seg veldig!, ble lei og sa to ord til Per og Pål, to ord som fikk fart på hestene.

Hva sa han?

Løsning på oppgave i forrige nummer:

Per, Pål og Jørgen Hattemakers fuktige funderinger over nasjonalbiblioteket i Hulabandulas portugisiske boksamling er i bunn og grunn ganske fåfengt siden de i sin mentalt reduserte sinnstilstand ikke vil være i stand til å forstå resonneringen som fører oss fram til det rette svaret. Hvis Per har rett har nasjonalbiblioteket i Hulabandula mer enn tusen portugisiske bøker og da vil også Jørgens utsagn stemme. Hvis Pål har rett kan nasjonalbiblioteket ha alt fra 999 bøker og mindre og da vil da også Jørgen ha rett, uansett hvilket tall vi velger mellom 999 og en. Er dere med? Derfor, de to mulighetene som står igjen er at Hulabandulas portugisiske bokskatt består av enten tusen bøker eller ingen bøker. Og siden kun et av våre natteravnere utsagn skulle stemme har Hulabandulas nasjonalbibliotek ingen bøker på portugisisk.

Svar på 20 kjappe:
 1. Det veit du best sjøl. 2. Ottawa (Canada), Ougadougou (Burkina Faso), og Oslo. 3. Bujumbura. 4. Utenfor Uranus. Også bibelsk navn på Jerusalem. 5. Å. 6. Søndagskveldene. 7. Ja. 8. Kultur Ellistiv Lindkvist. 9. Hans Jæger. 10. Han begikk seppuku i protest mot det moderne Japans svik av tradisjonelle verdier. 11. 12 meter lang og 5-6 par årer. 12. I Hedmark og Sør-Trøndelag. 13. Femtekolonist. 14. For menn: Lengde, spyd, 200m, diskos og 1500m. For kvinner: 100m hekk, kule, høyde, lengde og 800m. 15. Sovjetunionen 1928-32. 16. Frigg. 17. Hel. 18. Ask og Embla. 19. Ni. 20. Gere og Freke.

- en fryd for mave og gane,
- vi bringer også pizza hjem til deg,
- medlemmer av Studentsamfunnet har 10% rabatt på pizza og mineralvann,

STUDENTHUSET A/S
 Skippergata 44, 9008 TROMSØ
 Tlf: 77 68 44 10

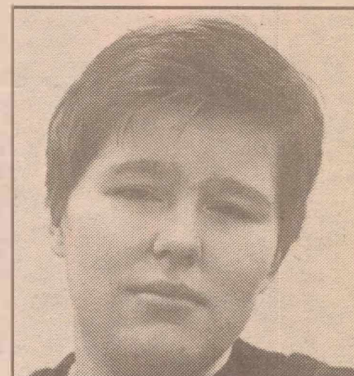
Fire på rad

Hvorfor har vi ikke spurt deg før på «fire på rad»? Er det fordi ex. phil-studenter blir nedprioritert?

Anneli Wiik, ex. phil., 22 år

Fordi jus-studenter blir spurt først. Ex. phil. blir nedprioritert.

Solfrid Johansen, ex. phil. sjølstud., 21 år

Tja, dere har gått glipp av meg. Jeg har aldri sett noen fra Utopia før. Jeg tror ikke at ex. phil blir nedprioritert, det går jo an å holde seg informert.

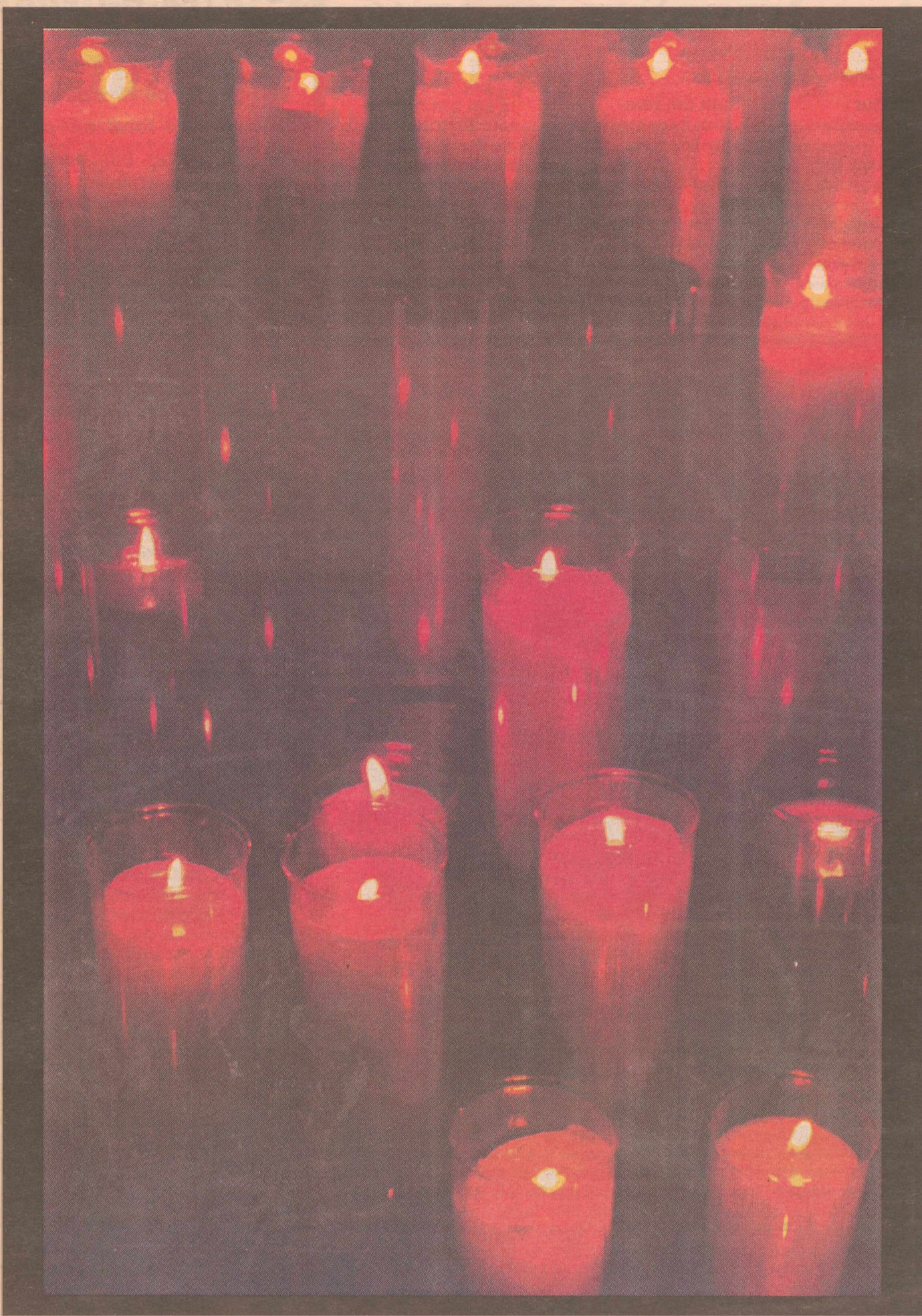
Tove Sørgerd, ex. phil., 19 år

Utopia er ikke interessert i oss, ikke er vi lett tilgjengelig heller siden vår undervisning foregår i sentrum. Men ex. phil. blir nedprioritert når det gjelder beskjeder fra administrasjonen og studentstyret.

Torbjørn Tobiassen, ex. phil./NFH, 20 år

Jeg vet ikke hvorfor dere ikke har spurt meg før, men ex. phil. er utenfor studentmiljøet, så det er vanskelig for oss å komme i kontakt med det. Tiltross for det har jeg god kontakt med reseten av folka fra NFH.

Bildet er tatt i klosteret Monserat i fjellene utenfor Barcelona, påsken 1991. Foto: An-Magritt Gjertsen.

i Tromsø. Gro og alle kommer. Samtidig starter Nei Til EU giga-markering i en litt annen retning. Lykke til alle.

På Kjeller'n har tre mer eller mindre kjente studentband slått seg sammen til en aldri så liten underholdningskveld: Blomsterbarnebarne, Poetmos og Minus Maja starter kl.20.30.

Tirsdag 15. november

På Studenthuset holder Tromsø Kristelige Studentforbund temamøte med Monica Kristen(?)sen - ja nettopp, polfareren.

Jonas Fjeld og hans Band deler sine hese stemmer med oss andre på Dampen.

Onsdag 16. november

Gerd Brantenberg kåserer rundt sitt forfatterskap på Prelaten kl. 19.00. Alle interesserte er velkommen, adgangen er fri og arrangør er HomoPolaris.

Fjellgruppa/TSI skal snakke om GROTTET i dag. Hvor/når??

Alle studenteres visesang-intellektuelle gud - Jan Eggum - underholder på Rogers. Bergensere særlig velkommen.

The Barretts på Kjeller'n i dag og i morgen.

Torsdag 17. november

Debattemøte i Store Aud. IBG. «Har biologien noe å si om mennesket og evolusjonsteorien som et dogme?». Jacob Jervel og Arne Skorping skal visstnok ha noe å si i sakens anledning. Kl. 16.00.

Senere på kvelden er det duket for Internasjonal Fest i Aud.Max, Hovedgården. Internasjonalt publikum og internasjonal underholdning. Alle er velkommen.

Skansens Fotvarmere spiller på Carl Johan.

Fredag 18. november

Dampen prøver nok en gang å befestе sin status som byens scene - denne gangen med Seigmen.

Kjeller'n tar opp konkurransen med Greenhouse.

Søndag 20. november

I dag sier Fjellgruppa farvel til sola. Vi andre vanlige dødelige har ikke sett den på ukesvis.

Tirsdag 22. november

Forbundsmesse nok en gang. Bymisjonskapellet kl. 19.00.

Onsdag 23. november

Blomsterbarnebarne (Rock & Rølp) spiller på Kjeller'n. Full pupp og tissen i taket lover de.

Fredag 25. november

Hard-Boiled (hardkokt) på Verdensteateret kl. 23.00. Kinesisk action med ære blant banditter, samvittighet, ridderlighet, forpliktelser, store våpen, blog og humor. For å sitere Filklubbens program: «Boldspruten står som fra en brannslange opp og ned vegger og tak, og kroppsdelar farer som tennisballer ved direkte treff og alle dør noe helt ufattelig.» God fornøyelse.

På Kjeller'n er det Hot'n Tott. Tross talentløst bandnavn kan det jo hende det er bra.

Lørdag 26. november

Carmen går av stabelen fra i dag til og med fredag 2. des. kl. 19.00, i Kulturhuset. På verdensteateret vises Andrej Rublov kl. 14.30 - og den slutter faktisk ikke før kl. 17. 35. Visstnok stor filmpoesi.

Onsdag 30. november

Miljøvern og naturforvaltning er tema for dagens tekst i Fjellgruppa.

For de som ikke gidder det kan kanskje Reidar Larsen friste. Dampen en gang utpå kvelden.

Lørdag 3. desember

Nattens Dronning vises av Filmklubben. Homofile Arnold i panikkalderen på jakt etter den store kjærligheten.

Mens vi venter på Nord-Norgebanen...

Nå er det jul igjen - i alle fall i Utopia. Vi tar ferie - og i mellomtiden kan du jo kose deg med dette. Hvis du da ikke sitter til oppover halsen i eksamensangst. Vi ses i januar.

Tirsdag 8. november

Rosmersholm spiller fortsatt videre på Lillescenen i Kulturhuset kl. 20.00.

I Storsalen blir det multivisjonsforestilling: «På to hjul», kl. 19.00.

Og ved siden av - i Teaterkafeen - spiller Råberg's Big Band kl. 21.00. Jazzklubben arrangerer og huserer.

Tromsø Kristelige Studentforbund har forbundsmesse i Bymisjonskapellet kl. 19.00.

Onsdag 9. november

Stor antirasistisk demo i sentrum. 56 år siden Krystallnatta. Kahlid Sakkim fra Antirasistisk senter holder appell. Kl. 18.00. Ole Danbolt skal nok også bidra med noen som vanlig velvalgte ord for dagen. Kl. 20.00 fortsetter det med åpent møte på Brænderiet - temaet er «Rasisme, fremmedfrykt og nasjonalisme». SOS-Rasisme arrangerer.

Tre Små Kinesere - trønderske hverdagspoeter - spiller på Rogers.

Torsdag 10. november

Banana Airlines på Carl Johan

Fredag 11. november

Filmklubben viser In The Soup (I suppen) - en film om filmaging, stripping og frustrerte husverter.

Hans Thessink and The Blue Groove rocker i vei på Dampen i dag og i morgen. Torskemorderan på Kjeller'n

Lørdag 12. november

Down By Law (Ned ved lov) er dagens formiddagsfilm kl. 14.30. Selveste Tom Waits stiller opp i en av hovedrollene - som en psykopatisk og desillusjonert discjockey en et særlig traumatisk forhold til sine egne sko.

Søndag 13. november

På Folkets Hus tar man opp igjen de gode gamle radikale tradisjoner hver søndag i november: Bokkafé. Fra 12.00 - 17.00 er det muligheter til å hygge seg der. Kl. 14.00 holdes det så foredrag om et ukjent emne. Tromsø Bibliotek, UiTø, m.fl.

Konsert i Ishavkatedralen kl. 19.00 med Troms Festivalkor og TRØKK. Nordiske sanger står på programmet.

Mandag 14. november

I dag starter Nordisk Råds høstsesjon